

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 221 | LAUPÄEV, 22. SEPTEMBER 2012

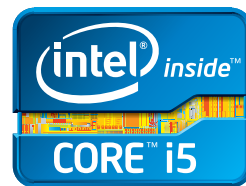
ajaleht.epl.ee

acer

ASPIRE S3

ALATI VALMIS

- ÜLIKERGE
- ÜLIKIIRE
- LAITMATULT VÕIMEKAS

Acer Ultrabook Aspire S3-951
NX.M10EL.001

849.-

Intel® Core™ i5 protsessor, 128 GB SSD, 4 GB RAM, Intel HD 4000 graafika, 13,3" LED-ekraan, veebikaamera: 1,3 Mpx, ENG/FIN klaviatuur, HDMI, USB 3.0, WIFI, Bluetooth 4.0, Windows 7 Home Premium (64bit)

EURONICS

Pakkumine kehtib kuni 31.10.2012.
Euronicsi kaupluste aadressid ja lahtiolekuajad leiad www.euronics.ee.

Ole terve või maksa

Eesti e-tervise süsteemi looja Madis Tiik asus tööle Soome Sitra agentuuri ja rõhutab ka lahe tagant, et inimesed peaksid rohkem oma tervise eest hoolitsema või siis ise selle turgutamise eest maksma. lk 2-3

Taimetoit pole enam veidrus, vaid kuum trend

Lihavabade kokaraamatute ilmumine annab märku eestlastes pead tõstvast huvist taimetoidu vastu, kirjutab toimetaja Tanel Veenre. lk 10-11

Tulevikulootus

Kergejõustiku tõusev täht Rasmus Mägi rühib suuri eesmärgi välja hõikamata samm-sammult tipu poole.

Sportilehe lk 2-3

TÄNA!

„SÜGISBALL”

VAID
4,99€
FILM!

+1,15 € PÄEVALEHE
EEST

Info ja tellimine: eestifilm.epl.ee

Andrus Kivirähk

Totu hakkab kunstnikuks

Vene lastekirjanduse klassikul Nikolai Nossovil on raamat Totust. Totu on laia kübaraga poisipõnn, kes elab koos endasarnaste mehikestega väikeses linnakeses, ja ühel heal päeval otsustab ta kunstnikuks hakata. Mõeldud, tehtud! Ta maalib kõikidest linnaelanikest portreed ja riputab need tänavale välja. Hommikul aga puhkeb skandaal, sest nagu selgub, on Totu vilets kunstnik ja portreed ei meeldi mitte kellelegi. Totu on sunnitud pildid maha võtma ja ta pääseb napilt keretäiest.

Midagi sarnast toimub praegu ka laias maailmas, nii idas kui ka läänes. On üldteada tõsiasi, et muslimitele ei meeldi, kui nende prohvetist portreesid maalitakse, aga ikka leidub Totusid, kes seda soovi millekski ei pea. Nüüd on asi juba nii kaugele jõudnud, et samal ajal karikatuuride avaldamisega ühes Prantsuse ajakirjas alustab Prantsusmaa valitsus oma saatkondade evakueerimist – teades juba ette, mis järgneb. Midagi pole öelda, koostöö poliitikute ja kunstnike vahel on tõepoolest filigraanne! Segaseks jääb vaid see, milleks säärast aktsiooni üldse vaja on. Eriti veel ajal, mil prohveti jüngrid on nagunii maruvihased ühe imeliku filmi pärast, mis levib internetis ja mõjub mõnelele isikutele üsna samamoodi nagu punane värv härjale.

Kas mõistlik inimene läheb härjatarandikku punaste pükstega? Kas teksaste jalga tõmbamine riivaks tema inimõiguseid? Minu meelest mitte, teksastes oleks isegi mugavam. Ja ka härja ei peaks kartma...

Teisalt võitleb lääne meedia ennastunustavalt õiguse eest avaldada fotosid Inglise printsessi udustest tissidest. Kuningakoda leiab, et need pildid ei peaks ilmuma, aga nendegi soovi ei lähe Totudele korda. Uudistest saab lugeda, kuidas järjekordne meediaväljaanne uhkelt kuulutab – jah, ka meil on Kate'i *topless*-pilte! Ja me trükime need ära kah, kasvõi nui neljaks! Taas tahaks küsida – milleks? Pornosõbra jaoks on fotod liiga leebed ja ähmased, kunstilist väärtust nad ammugi ei oma, lihtsalt Totu on otsustanud hakata päevapiltnikuks.

Muidugi, on olemas säärane mõiste nagu sõnavabadus. Kahtlemata. See on suur ja üllas põhimõte, aga igal asjal

Kas mõistlik inimene läheb härjatarandikku punaste pükstega?

on alati kaks otsa ning lisaks õigusele rääkida on olemas ka tarkus vaikida. Või täpsemalt – oskus valida kõige õigem moodus oma sõnumi edastamiseks. Olen absoluutselt nõus sellega, et pühasid lehmi pole maailmas olemas. Iga lehma üle võib nalja teha, igat lehma võib lüpsata. Aga haiget teha pole talle mõtet, sest siis lööb ta jalaga lüpsiku ümber.

Loomulikult polnud Nõukogude ajal mõeldav ronida tribüünile ja karjuda täiest kõrist: „Brežnev on loll!” Aga lõpututes anekdootides, mida pajatati kõõgilaua taga, levis see sõnum ometi. Isegi teatris või kirjanduses võis nõukogude võimu üle naerda, kui sa oskasid teha seda piisava kavalusega. Muidugi, see oli ebademokraatlik tsensuuriühiskond, kus sõnavabadusega olid kehvad lood – erinevalt praegusest Euroopast. Aga näed, sealgi tekitab sõnavabadusega lauale tagumine vahel suuri ebameeldivusi.

Oleks mõistlik otsida teisi teid. Printsessi udustest *topless*-fotodest hoopis lõbusam oli ju näha olümpiamängude avatseremoonial kuningannat langevarjuhüpet sooritamast. Briti kuningakoja arvel on heatahtlikku nalja tehtud alati, ja keegi pole kuri. Ja ka muslimid pole tegelikult puutumatud, alles mõned aastad tagasi jooksis meiegi kinodes briti režissööri Cris Morrisi ülilõbus džihaadikomöödia „Neli lõvi”, kus visati hullumeelset nalja enesetaputerroristide üle – ja ma pole küll kuulnud, et see film oleks tekitanud mõnel muslimimaal veriseid rahvarahutusi. Tõsi, prohvet Muhamedi tegelaste hulgas polnud. Sest saab ka ilma. ●

VABANDUS

Eesti Päevalehe artiklis „Eesti Gaas alustas Paldiski LNG-toru planeerimist” (20.9.2012) nimetatakse Saue valla maaosakonna

juhatajat Kalle Pungast ekslikult Saku vallavalitsuse liikmeks. Palume vabandust!

TERRORIOHUST

Türgis pole kunagi ajaloo olnud mingit organiseeritud islamistlikku vägivalda. Pole kunagi olnud Türgi islamistlik-

ku terrorirühmitust nagu näiteks Egiptuse al-Taqrir wa al-Hijra.

AJALEHE HÜRRIYET KOLUMNIST
MUSTAFA AKYOL

Madis Tiik: peame jõudma haigusloost terviseleooni

Kes jalutades oma tervist ei paranda, peab tulevikus oma operatsiooni eest ise maksma, arvab arst ja sellest nädalast Soome e-tervise süsteemi edendama hakanud Madis Tiik.

Priit Simson
arvamustoimetaja

●●Töötate selle nädala algusest Soome Sitra agentuuris kodanike personaalse tervisekonto teenuste vanemkonsultandina. Kuidas te võrdleksite soomlaste innovatsiooni toetatavat Sitrat ja meie Eesti Arengufondi?

Tegemist on traditsioonidega, kuulsa ja uhke organisatsiooniga, mis sai 45 aastat vanaks ja on Soome tööstusele ja riigile suurt mõju avaldanud. Sisuliselt on tegemist investimisfirmaga, mis investeerib kunagi Soome riigi poolt antud raha. Sellest siis kas rahastatakse projekte, tehakse annetusi või minnakse omanikuna firmasse sisse. Sitra on umbes 50 *start-up*-firma omanike ringis. Sitra analüüsib, teeb raporteid, nad on sõltumatud ja väljendavad ka valitsusekriitilisi seisukohti. Arengufondi taheti teha Sitra eeskujul, aga ta pole saanud sellist tuult tiibadesse nagu Sitra. Kui Arengufond ja Praxis oleksid koos, siis oleks sarnane funktsioon mingil määral täidetud. Arengufondil pole ka sellist finantsvõimendust. Sitral on 750 miljonit eurot omakapitali.

●●Ja mis tööd te seal tegema hakkate?

Kui me räägime tänapäeval terviseandmetest, siis inimesed arvavad, et need on tervishoiusüsteemist tulevad andmed. Tegelikult on need vaid haiguseandmed – terviseandmed on palju laiem mõiste. Terviseandmeid annavad meile ka pulsitestriga tehtud treeningud, kaalu- ja kasvukõverad ning need tekivad siis, kui krooniline haige mõõdab oma vererõhku ja selle kuskile kirja paneb; *fitness*-klubil on oma veebiportaal, Endomondol ja Polaril on oma [sportliku tegevuse jälgimise] rakendused. Neid polegi seni väga palju terviseandmeteks peetud. Ega see, et sa tunned, et oled terve, ei tähenda, et ei tekiks tervise-

andmeid. Personaalne tervisekonto aga eristub selle poolest, et inimene kontrollib sajaprotsendiliselt ise, kellega ta neid andmeid jagab. Tekiskski edaspidi selline konto, kus on enda kogutud andmed, eri mõõteriistadelt saadud andmed ja tervishoiusüsteemist kogutud andmed. Tulevikus võivad sinna tulla ka geenianndmed, keskonnaandmed ja nii edasi.

●●Ma vist olen liiga palju krimiseriaale vaadanud, aga mõelge, kui kasulik oleks potentsiaalsel mõrvaril teada, et inimene on herilase suhtes tundlik!

Personaalset kontot kontrollib vaid inimene ise. Aga see on su enda valida, kas sa jagad oma infot raviarstiga. Sitra on ehitanud Taltio-nimelist personaalset tervisekonto platvormi ja Soomes tulevad kümme-kond firmat detsembris välja oma teenustega, mida saab vajaduse korral tervisekontole laadida. Eile alles rääkisime ühe geenitehnoloogiafirmaga, kes tahab oma südameinfarkti markeritega välja tulla, et inimene saaks teada, kui suur on tema risk südameinfarkti saada – nendel on see tarkus olemas, aga see tuleb nüüd teenuseks teha. Minu roll oleks seda firmat nõustada.

●●Kas Eesti e-tervis on läinud sinna, kuhu te tahtsite?

Tervise infosüsteem ja teenused, mis 2009 käima saadi, on tegelikult e-tervise arengu

Ravist

Ainus võimalus on anda inimesele vahendid kroonilise haigusega võitlemiseks.

esimene etapp. Selle pead sa igal juhul ära tegema ja see on õnnestunud. Järgmine etapp on see, et isikliku tervisekonto teenused oleksid ka tervise infosüsteemi teenused. Me kirjutasime ka valmis sihtasu-

tuse arengukava 2016. aastani, mida nõukogu heaks ei kiitnud, ja see oli üks minu tagasiastumise põhjuseid. Ma nägin, et ei ole valmidust edasi liikuda. Minu jaoks oli edasiliikumise kiirus liiga aeglane.

●●See muudab inimese tervisekäitumise väga hästi jälgitavaks?

Absoluutselt! Praegu haiglad arvavad, et need on nende andmed, mida nad koguvad. Aga

Tervisest

60 protsenti tervisest sõltub käitumisharjumusest ja 10–15 protsenti arstiabist.

Euroopa Patsientide Foorum on väga selgelt öelnud, et see on minu keha ja need on minu andmed.

●●Siis saab ju teoks teha unistuse muuta tervishoiuteenuste rahastamine sõltuvaks inimese tervisekäitumisest?

Sinna me jõuame välja!

●●Ja siis saab öelda, et kuule, mees, sulle sai öeldud, et jaluta igal õhtul kaheksa kilomeetrit. Aga tema ei jaluta! Ja nutitelefoni Endomondo pealt ei tule mingeid signaale ja järelikult tuleks tal oma südameoperatsioon ise kinni maksta?

Sinna me jõuame välja. Täiesti õige mõtteviis! Aga sellist mõtteviisi täna ise maha müüa... Selles asi seisnebki, et inimene võtab suurema vastutuse oma tervise eest ja talle antakse abivahendid, et oleks informatsioon käes, antakse erinevad otsustused, tema kodus jälgimise seadmed. Mul käib just diabeetikutega pilootprojekt, kus patsient saab endale kaasa glükomeetri, veresuhkru mõõtja, on veel vererõhuaparaat, nutitelefoni ja vastav veebilahendus, et need andmed kohe veebi liiguksid.

●●Nii et kohe on näha, kui saikese ära sööb?

Toitumise ja füüsilise aktiivsuse

se peab ta ise süsteemi panema. Füüsilise aktiivsuse panid soomlased Sportlyzeri kaudu juurde. Aga tõesti, tuleb muuta inimeste vastutust maksusüsteemi kaudu. Praegu on ju ka nii, et 20 protsenti retsepti jääb välja ostmata. Arst kirjutab sulle ravi, teeb raviplaan, aga iga viies inimene seda ei täida! Veresuhkru puhul on ka olemas pideva mõõtmisega glükomeetrid, 24/7 on monitoring peal.

●●Inimestele suitsuandurid ka peale?

On vaja lihtsalt andurit, mis mõõdab kopsu hingamise parameetreid suitsetamise ajal.

●●Pulsikell kogu aeg peal?

No näiteks, aga pulsikellale saab panna ka muid vidinaid, sinna mahub oma 12 parameetrit. Aga neid andmeid ei osata veel omavahel ühendada. Loomulikult peab sinna tulema isiklik vastutus, maksusüsteemi motivaator. See solidaarsus, mis meil tervishoius praegu on, kindlasti väheneb. Julgemad inimesed arvavad, et 80 protsenti arstide tegevusest on võimalik asendada tarkvaraliste otsustega. Ka Soomes on katsetatud

ELULOOLIST

Madis Tiik

- Sündinud 5. novembril 1967 Tallinnas
- 1986 lõpetas Tallinna 2. keskkooli (reaalkool)
- 1996 TÜ arstidiplom
- 1998–... Terviseagentuur OÜ juhatuse liige
- 1999 lõpetas TÜ-s perearsti eriala
- 2003 lõpetas Põhjamaade rahvatervise kooli
- 2007–2011 Eesti e-tervise sihtasutuse juhatuse liige
- 2011–... TTÜ kliinilise meditsiini instituudi projektijuht
- 2012 Sitra agentuuri (Soome) vanemkonsultant
- Endine Eesti tiipptasemel keskmajaajooksja

Täna digilehes

●●● Islamimaailmas olid ägedamad kokkupõrked eile Pakistanis. Usujuhid püüdsid vägivaltatsemist ära hoida.

USA VALIMISTEST

See on läbi. Kuberner Mitt Romney eelmise nädala avaldused USA Kairo saatkonna ründamisest, millele järgnes

Romney video maikuiselt rahakorjamisürituselt, viisid 2012. aasta valimised varakult lõpule.

KARL ROVE (WALL STREET JOURNAL)

PALKADEST

Tänane valitsus peaks tänama õnne, et õed ja õpetajad nõuavad endale palka juurde ise, mitte ei lase selle vankri ette rakendada mõnel populistlikul erakonnal.

POLITOLOOG MARI-LIIS JAKOBSON (ERR)

AFGANISTANIST

Kui USA vägede laiendatud kohalolek lõpeb, siis Talibani oma algab.

AFGANISTANI PARLAMENDISAADIK MOHAMMED NAIM LALAI AMIRZAI (NEW YORK TIMES)

sellist asja nagu tervisekiosk, mis asub supermarketis. Seal on tööõde, kes on võimeline neid andmeid kasutama, panema kokku erinevad andmekogud, tegema sulle riskianalüüsi. Erinevate andmete ja tarkuse kokkusõlmimine ongi e-tervise järgmine arengufaas.

●●**Arstid on rääkinud ka seda, et e-tervis on liiga kohmakas, toimingute jaoks tuleb teha mitukümmend klõpsu. Milles on asi?**
Häda on selles, et töölaud, millega arst töötab, on eelmisest sajandist. Ja kuna need on arhitektuuriliselt ja funktsionaalselt täiesti valel alustel üles ehitatud, siis nad ei suudagi tagada arstile mugavat töövoogu. Siin on tarkvaraarenduse firmadel suur tege-mata töö, aga neil on kliendid käes, need maksavad, neil polegi huvi. Arst ei tea tahta asja, mida ta pole näinud.

●●**Palju on räägitud telemeditsiinist – et video teel konsulteeritakse. Kas teie ikka usute sellesse, et patsienti nägemata on võimalik anda head meditsiinilist nõu?**

Absoluutselt. Maailmas on väga palju näiteid selle kohta, kuidas telemeditsiini kaudu on lahendatud üks või teine meditsiiniline probleem. Mina teen ka väga suure osa tööst kaugtööna – ma töötan Vormsi saarel perearstina, nõustan ka Skype'i teel õde. Vajaduse korral võin teha videokonsultatsiooni ka nii, et ma patsienti näen. Samas – võib kasutada seadmeid, mis edastavad kõrva kuulmekile pilti, silmapõhja pilti ja nii edasi. Need seadmed on kõik olemas. Arstiresurs on väga kallis ja kui ma istuksin viis päeva nädalas Vormsi saarel ja mul käiks nädalas viis patsienti – Eesti perearsti normaalne koormus on aga 25 patsienti päevas, Soomes 14 patsienti päevas –, siis kas see on mõistlik ressursikasutus? Need patsiendid, keda on vaja füüsiliselt läbi vaadata, korraldab õde ühele päevale ja vaatan nad siis üle.

●●**Omavastutuse suurendamine ja kellegi maksma panek, kes pole teatud režiimi järginud, tekitab vastuväite, et arsti asi pole represseerida, vaid aidata ja ravida. Mis teie sellest arvate?**

Need väga põhimõttelised eetilised küsimused tuleb läbi arutada, see debatt ootab meid alles ees. Nagu ka ühiskondliku kokkuleppe küsimus: mis on ühiskondliku solidaarsuse

määr, milleks me oleme meditsiinis valmis?

●●**See peaks muutuma?**

See on juba muutumas.

●●**Et me ei taha enam oma ja võõraste vanaemade operatsioone kinni maksta?**

Täpselt nii. Kui veel kakskümmend aastat tagasi oli meil ühe abivajaja kohta viis-kuus abiandjat, siis praegu peaaegu üks kahele. Ja mõnekümne aasta pärast on ühe abivajaja kohta üks abiandja-maksu-maksja. Ainuke võimalus on suurendada isiku enda vastu-

Eelarvest

Isegi kui raha oleks jalaga segada, suudaks tervishoiusüsteem ikkagi kõik ära põletada.

tust, anda talle töövahendid, õpetada teda oma kroonilise haigusega ise toime tulema. Sest kroonilised haiged on kõige kallimad haiged, nad on aastakümneid haiged. Kui me seda ei tee, siis sellega poleks võimeline toime tulema mitte ühegi riigi tervishoiusüsteem. Traumad ja ägedad hädad, operatsioonid – need lahendatakse ära. 60 protsenti inimese tervisest sõltub tema käitumisharjumusest ja ainult 10–15 protsenti arstiabist. Siiani oleme me panustanud sellele 10–15 protsendile. Isegi kui meil oleks raha jalaga segada, suudaks tervishoiusüsteem selle ikkagi ära põletada. Kogu riigieelarve suudaks ära põletada. Ja ikka oleksid järjekorrad. Meil on patsiendid harjunud arstiabi saama tasuta ja kohe.

●●**Kas Soomes ootavad nad kauem ja maksavad rohkem? Mainisite, et seal on perearstil vaid 14 patsienti päevas.**

Ootavad kauem ja maksavad rohkem. Aga Soome tervishoiukorraldus on ka tõsisest kriisist ja otsib väljapääsu.

●●**Kas teie toetate 1. oktoobriks kavandatud arstide streiki?**

Perearstide selts, kuhu ma kuulun, kindlasti seda mingis osas toetab. Kuna meie rahastamise põhimõtte on pisut teistsugused – pearaha põhimõte –, siis meid huvitab kogupakett. Tahame raha juurde saada, et võtta juurde üks pereõde – saaks palgata ühe juurde, see teine õde olekski ennetuse peal. Just sinna on raha juurde vaja, sest perearsti juures on ravi mitu korda odavam kui eriarsti juures.

Foto: Rauno Volmar

Viierendik patsiente ei osta välja neile kirjutatud ravimeid. Nende omavastutus peaks edaspidi suurenema, arvab Madis Tiik.

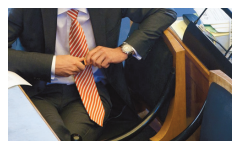
DELFI
Rahva hääl

Kas president Ilves vihastas Vladimir Putini välja?

Mobiililevitest: kus on kuuldavus kõige parem?

Kui suure eelarvega lähevad erakonnad vastu kohalikele valimistele?

KORTERITE HIND TÕUSIS

Eelmise kvartaliga võrreldes korterite hinnad tõusid 5,6 protsenti. Mullu II kvartaliga võrreldes on korterite hinnad tõusnud 10 ja majade hinnad 2,9 protsenti. **EPL**

KAKS TALLINNA MÄNGUVÄLJAKUT OLID OHTLIKUD

Tehnilise järelevalve ameti hinnangul on Eesti suurimate linnade mänguväljakute olukord üldiselt hea. Siiski leidis Tallinnas kaks tõsise puudusega väljakut: ühel oli ogadega metallpiir-

deaed kiikedele liiga lähedal, teisel oli ronimisatraksioonil ronimiskõis nii kulunud, et välja ulatusid ohtlikud metallkiud. Omanikud muutsid kiikede asukohta ja asendasid kõie. **ERR**

ARSTID STREIGIVAD PALGATÕUSUST HOOLIMATA

Arstid pole vaatamata eilesele haigekassa otsusele tõsta nende palka streigimõtteid maha matnud. „Esimesel kohal oli kahtlemata töökoormuste regulatsioon, töötingimused ja teine

asi see, et mis saab edasi kohtade eriarstiabi Eestis. Niikaua kuni need asjad ei ole selgeks räägitud, ei ole mõtet pakkuda rahanumbreid,” ütles arstide liidu president Andres Kork. **ERR**

Sinimäe põlenud kool jätkab õppetööd Sillamäel

Palang

Reede öösel langes tuleroaks Sinimäe põhikooli hoone, mille taastamine on kahtluse all.

Rein Sikk

Sinimäe, Vaivara

Masendav öö, hommik, kesk-päev. Koolimaja põlemine on lein igas kambri – vaevalt leiab Sinimäelt inimest, kes poleks seotud põhikooliga.

Päästeuudis teatas neljapäeva õhtul lakooniliselt: „Täna õhtul kell 21.40 sai häirekeskus teate, et Vaivara vallas Sinimäe alevikus põleb koolimaja katus lahtise leegiga.” Kohapeal oli taeva taustal lõõmavat hoonet vaatamas ja käsi laiutamas kogu pisike asula. Päästetööd Sillamäelt, Narvast, Narva-Jõesuust ja Jõhivist saabunud üheksa auto abil kestsid ligi kaheksa tundi. Veekahju on tulekahjust suurem.

Kui koolirahvas ja vallavanem viimaks koolimaja pääsesid, kasvas ehmatuse iga läbitud korusega. Ja lajatas lagipähe võimlasse astudes. Selle lagi oli kokku kukkunud, parketil ilutses järve, saarteks purunenud ventilatsioonitorud ja tukid. Just seal tekkiski Vaivara vallavanemal Heiki Lutsul kahtlus, kas maja ikka õnnestub taastada, ja kui, siis mis hinna eest.

Päästetud õppematerjal

Palangu põhjust ei ütle senini veel keegi. Majas oli vaid valvur, kes päästeametisse helistas siis, kui signalisatsioon mõirgama löi. Aga siis olid juba leegid katusest väljas. Kooli palangupäev oli direktor Evald Teetloki sünnipäev. Sellist kingitust ei tahaks ka oma vihavaenlasele mitte, arvati vallamajas.

Veel eile keskpäeval jätkus arvukate veesilmil vaatajate ees tulekollete otsimine katusel ja pööningul. Päästeautod ja katuselammutamisel abiks olnud kraana lahkusid kell üks päeval. Oli see siis Svetlana, Külli, Raul või Kristi – keegi kohalikest ei tahtnud suurt rääkida, kõigil oli valus. Ühiselt meenutati vaid, kes mis kellaajal palangust kuulis ja mitu tundi õi jooksul sõba silmale sai.

„Kahju on,” kostab üks. Teine, nagu palangute puhul ikka, kahtlustab kurja süütajakätt. Kolmas on õnnelik, et keegi sisse ei jäänud. Üks õpetaja lunib päästjaid, kes seisavad koolimaja ees, millest kraana katust kisub: „Laske ometigi majja,

kõik asjad, ka korteri võti, jäid kabinetti. Ei saa koju...”

Valla sotsiaalmaja keldris tegutses ajutine õpetajate tuba. Seal olid ka hoonest päästetud õpikulaivid. Mustas meeleolus lahvasid aegajalt lootusekiired, mitte kõik ei läinud tule- ja veeroaks. Õpetajad olid õnnelikud just isevalmistatud töö- ja õppevahendite üle, mis õnnestus päästa. Uusi õpikuid võib ju kirjatusest ikka saada, aga aastaid kogutud nutikad nuputamis-

Palangupäev oli koolidirektori sünnipäev – sellist kinki ei tahaks vaenlaselegi.

ülesanded, ajaleheväljalõiked, paljundused – nende kaotus oluks korvamatu.

Ent tagasi palangu ajaluku. Eile hommikul kell 7.30 helises Lutsu telefon. Magamusest uimane ning hävingust muserdatud mees võttis toru. Sealt aga koitis päeva helgeim uudis: Sillamäe Aastangu kool pakkus õppetöö jätkamiseks oma ruume. Lisaks jõudis helistada ka üks ettevõtja, teha sama pakkumise.

„Hea, kui on head naabrid,” kostis Luts eile tööpäeva lõpul, kui oli teada, et kool jätkabki tööd Sillamäel. Ta silme ees terendas lootus alustada õppetööga kolimise järel juba järgmisel neljapäeval. ●

AJALUGU

Laulupeovanune Sinimäe kool on varemgi hävinud

Sinimäe põhikool sündis 1869. aastal paruni Constantin von Korffi asutatud Vaivara kihelkonnakoolina. 1931. aastal ehitatud koolimaja hävis 1944. aastal, mil Sinimägedel toimusid Eesti kõige verisemad Teise maailmasõja lahingud. Nüüd tuleroaks saanud koolihoone esimene järk sai valmis 1957. aastal, juurdeehitus valmis 1964. Sajandivahetusel tehti kapitaalremont.

Lähtudes piirkonna militaarjaloolisest eripärase on Sinimäe koolinoored läbi aastate olnud tublid harrastusarheoloogid, otsides ja leides Teise maailmasõja lahingupaikadest arvukalt mõlema vaenupoole varustust.

Sinimäe põhikool on kuulnud keelekümblusklasside poolest, kuhu oma lapsi töid ka Narva elanikud, tuues põhjenduseks kooli hea taseme ja väiksest tulenevad individuaalõppe võimalused. Sinimäe põhikool on aastaid olnud kohaliku eestluse kants.

Koolis õpib 56 õpilast: eesti osakonnas 18, vene osakonnas 19, sama palju ka keelekümbluse osakonnas. Koolis töötab 19 õpetajat.

BLRT Grupp Aktsiaselts Erakorralise üldkoosoleku teade

3. oktoobri 2012. a. aktsionäride erakorralise üldkoosoleku kokkukutsumise teade ja päevakord

BLRT Grupp Aktsiaseltsi, registrikood 10068499, asukoht Kopli 103 Tallinn 11712 (edaspidi **aktsiaselts** või **BLRT**) juhatus kutsus kokku aktsionäride erakorralise üldkoosoleku **kolmapäeval, 3. oktoobril 2012. a. algusega kell 15:00**, BLRT administratiivhoone saalis nr 403, aadressil Kopli 103, Tallinn, Eesti Vabariik.

Üldkoosolekust osavõtjate registreerimine algab BLRT jalgvärava pääslas kell 14:25 ja lõpeb kell 14:45. Üldkoosolek lõpeb või katkeb samal päeval hiljemalt kell 18:00.

Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse kindlaks seisuga 7 päeva enne üldkoosoleku toimumist, s.t. 25. septembril 2012. a. kell 23:59 (EET).

I PÄEVAKORD JA NÕUKOGU ETTEPANEKUD

BLRT nõukogu poolt on 19.09.2012. a. kinnitatud alljärgnev aktsionäride erakorralise üldkoosoleku päevakord: Erikontrolli aruannete tutvustamine.

Käesoleva päevakorrapunkti osas otsuste vastuvõtmist ette nähtud ei ole.

II ÜLDKOOSOLEKU MATERJALID JA MUU TEAVE

Aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist, võivad kirjalikult esitada iga päevakorrapunkti kohta otsuse eelnõu mitte hiljem kui 3 päeva enne üldkoosoleku toimumist (ÄS § 293¹ lg 4).

Õigustatud huvi omavad isikud võivad tutvuda üldkoosolekule esitatavate dokumentidega ning aktsiaseltsile esitatud aktsionäride seisukohtadega päevakorrapunktide kohta kuni üldkoosoleku päevale eelneva tööpäevani aktsiaseltsi asukohas Kopli 103, Tallinn, tööpäeviti kella 10.00-st kuni 15.00-ni (EET), vajalik on eelregistreerimine telefonil 610 2251 või e-mail: blrt@blrt.ee.

Üldkoosoleku toimumise päeval saab dokumentidega tutvuda üldkoosoleku toimumise kohas alates osalejate registreerimise lõppemisest kuni üldkoosoleku lõpuni. Dokumentidega tutvumiseks peab (1) füüsilisest isikust aktsionär esitama kehtiva isikut tõendava dokumendi ja tema esindaja lihtkirjaliku volikirja; (2) juriidilisest isikust aktsionär esitab (a) väljavõtte vastavast registrist, kus isik on registreeritud; (b) esindaja isikut tõendava dokumendi; ja (c) volituse alusel tegutsev esindaja esitama kirjaliku volikirja.

Üldkoosolekul osalemiseks palume esitada:

- füüsilisest isikust aktsionäril isikut tõendav dokument, esindajal - kirjalik volikirja;
- juriidilisest isikust aktsionäri esindajal (a) väljavõtte vastavast registrist, kus isik on registreeritud; (b) esindaja isikut tõendav dokument; ja (c) volituse alusel esindajal kirjalik volikirja.

Kui seadusest ei tulene teisiti, peab välisriigi ametiisiku poolt väljastatud dokument olema vajadusel kas legaliseeritud või dokumenditunnistuse apostille'iga kinnitatud ning soovitatavalt tõlgitud eesti keelde. Elektroonilist osavõtmist ei võimaldata.

Aktsionär võib enne üldkoosoleku toimumist teavitada aktsiaseltsi esindaja määramisest või esindajale antud volituse tagasivõtmisest, saates vastavasulise digitaallikirjastatud teate e-posti aadressile blrt@blrt.ee või toimetades teate aadressil BLRT Grupp Aktsiaselts, Kopli 103, Tallinn 11712, hiljemalt üldkoosoleku toimumise päevale eelneva tööpäeva kella 16.00-ks (EET).

Küsimused seoses aktsionäride üldkoosoleku või selle päevakorraga palume esitada e-postiga aadressil blrt@blrt.ee.

BLRT Grupp Aktsiaseltsi juhatus
Kopli 103, 11712 Tallinn, Estonia, Tel: +372 610 2408, E-mail: blrt@blrt.ee, www.blrt.ee

-1- Masendav. Alles oli siin võimlemissaal. Just võimla kokkukukkunud katust ja põrandal lainetavat järve nähes tekkis vallavanem Heiki Lutsul kahtlus kooli taastamise otstarbekuses. **-2-** Koolivara päästmisel löid hommikust peale kaasa kohalikud noored, kellel tunde ju paraku polnud. **-3-** Neljapäeva õhtul enne kella kümnet põles koolimaja lahtise leegiga.

Fotod: Sergei Stepanov, päästeamet

Eesti Raudtee uue juhi palk tõuseb igal juhul aastaga kümme protsenti

Palgaralli

Eesti Raudtee nõukogu liige Peep Aru oli uue juhi töölepingu vastu, ent see allkirjastati siiski.

Kärt Anvelt

kart.anvelt@epl.ee

Septembrist tööle asunud Eesti Raudtee uue juhi Ahti Asmanni põhipalk on lepingu järgi 8800 eurot kuus. Selles iseenesest polegi midagi kummalist, sest Eesti Raudtee eelmine juht Kai-do Simmermann teenis eelmisel aastal koos lisatasudega 117 218 eurot. Kuude peale jagades teeks see 9700 eurot kuus.

Seaduse järgi kinnitab juhatuse liikme palga ettevõtte nõukogu. Nii oli see ka Eesti Raudtee puhul, kuid nõukogu liige Peep Aru oli Asmanni lepingu vastu. Nimelt oli lepingusse ilmunud klausel, et kui Asmannil täitub firmas esimene tööaasta, tõuseb tema palk veel kümme protsenti. Uus palgasumma – 9680 eurot – oleks ajakirjanduse jaoks kajastunud aga alles 2014. aasta kevadel, mil riigiettevõtete juhtide möödunud aasta sissetulek avalikuks saab, ning selleks ajaks poleks kõrgem palk ilmselt enam kedagi häirinud. Eesti Päevalehele on väidetud, et just sellele tahetigi

mängida: näidata praegu väiksemat palka, et avalikkust mitte häirida. Seda just olukorras, kus näiteks avalikule sektorile on öeldud, et seal töötavate inimeste palk tõuseb järgmisel aastal kolm-neli, maksimumaalselt viis protsenti.

„Olin sellele tõesti vastu. Üheks peapõhjuseks asjaolu, et esimese tööaasta järel tõuseb palk automaatselt kümme protsenti,” tunnistas Aru vastuseisu

Tahetigi näidata praegu väiksemat palka, et avalikkust mitte häirida.

Asmanni lepingule. „Määratud palk võiks minu arvates olla läbi lepinguperioodi ühesuurne või siis suurenda elukalliduse võrra. Loomulikult on palgasuurused vaadatavad mitmest aspektist, minu sotsiaalne valulävi lihtsalt on selline.”

Polevat aus

Küsimusele, kas vaatamata tema vastuseisule jäi see klausel ikkagi sisse ning Asmanni leping allkirjastati, vastas Aru diplomaatiliselt: „Allkirjastab nõukogu esimees. Ma arvan, et see on tehtud. Juhataja ju töötab.”

„AS Eesti Raudtee konkureerib riigile kuuluva äriühinguna palga osas vabal tööjõuturul eraettevõtetega. Läbirääkimised praeguse juhatuse esimehega polnud kerged – finantssektori tippjuhtide palgatase on üks kõrgemaid –, kokkulepitud tingimused jäävad neile alla,” kommenteeris Eesti Raudtee juhatuse esimees Taavi Madiberk.

Augusti lõpus otsustas RMK nõukogu, et keskuse juhatuse esimehe Aigar Kallase palk tõuseb 15 protsenti, mis teeb Kallase uueks palgaks 7000 eurot kuus. Rahandusminister Jürgen Ligi ütles sellel nädalal riigikogus küsimustele vastates, et ei pea Kallase palgatõusu õiglaseks. „Ma olen sel teemal sõna võtnud ja oma esindajale andnud korralduse mitte leppida selle esialgse tõusuga,” ütles Ligi. „Mina ei näe, et tegemist oleks tuumateadusega, kus peab saama riigijuh-tidest tunduvalt kõrgemat palka. Inimesele endale mul etteheiteid ei ole.”

Asmanni praegune põhipalk on sama, mis Eesti Energia juhatuse esimehe Sandor Liive palk enne juulikuist 2000 euro suurust palgatõusu. Estonian Airi juhi Tero Taskila palgale ei saa aga Asmanni palk ligilähedalegi, sest Taskila kuupalk oli mullu koguni 33 228 eurot. ●

Ahti Asmanni põhipalk on esimesel tööaastal 8800 eurot kuus.

Foto: Ester Vaitmaa

Valitsuskabinet otsustas tõsta palgakulusid 4,4 protsenti

Riigieelarve

Valitsus jõudis eilsel nõupidamisel 2013. aasta riigieelarves põhimõtteliselt kokkuleppele. Muu hulgas otsustati suurendada valitsemisalade palgafondi 4,4 protsenti, mida ministrid saavad kasutada vajaduse järgi.

„Eesti majanduse seis on mõõdukalt optimistlik, samas sunnib ebakindlus maailmajanduses olema kulude suurendamisel ettevaatlik,” ütles rahandusminister Jürgen Ligi pärast kabineti nõupidamist.

Koos 2013. aastal lisanduvate kohalike omavalitsuste tulumaksu osa ja töötuskindlustusmaksuga on riigieelarve kulu kokku 7,6 ja tulu 7,3 miljardit eurot.

Aasta võrra lükatakse edasi kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seaduse jõustumine. Ministrite palgatase jääb 2008. aasta tasemele. Poole aasta võrra lükkub edasi koh-tunike palgatõus, kuni muudetakse eripensionite süsteemi. Kokkuleppe kohaselt tõstetakse lapsetoetusi. Pension tõuseb tuleval aastal viis protsenti, sama palju tõuseb alkoholiaktsiis.

Valitsus kinnitab 2013. aasta riigi eelarve tuleva nädala teisipäeval erakorralisel istungil. Peaminister annab riigi eelarve eelnõu riigikogule üle kolmapäeval. ● Delfi

**UNIVERSAALKEREGA
KIA CEE'D SPORTSWAGON
NÜÜD EESTIS!**

**7 AASTAT
KIA
GARANTIID**

www.kiatallinn.ee

KIA

The Power to Surprise

Tule küsi lisa KIA TALLINNA salongist:

Oleme avatud: E-R 9 - 18, L 10 - 15,

Ülemiste Autokeskus, Ülemiste tee 1, 605 0150, kia@kia.ee

AVATUD KONKURSS ANSAMBLITELE JA MUUSIKUTELE

Tallink kutsub avatud konkursile ansambleid ja muusikuid, kes soovivad osaleda alates 2013. aastast Tallinki laevade ja hotellide meelelahutusprogrammides.

Ootame konkursile järgnevaid muusikalisi kollektiive ja artiste:

- cover-bändid
- soomekeelse repertuaariga triod
- easy listening triod
- piano-duod (pianist ja laulja)
- trubaduurid (pubi meelelahutaja)
- lounge-pianistid

Esinejate formaatide täpsemad kirjeldused ning konkursi tingimused leiate veebilehelt www.tallink.ee/konkurss

Konkurss (*audition*) toimub 16. ja 17. oktoobril 2012.a Pirita TOP SPA Hotellis.

Konkursile on võimalik registreeruda kuni 10. oktoobrini e-posti aadressil meelelahutus@tallink.ee

Bundestagis on Eesti põllumeeste toetajaid

Vahe väiksemaks

Balti sõprusgrupi juht
Happach-Kasan peab
tähtsaks väikeste EL-i
riikide huvide kaitsmist.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Möödunud nädalal viibis Eestis mitu päeva Saksamaa parlamendi Balti sõprusgrupi delegatsioon. Kuigi Eesti, Läti ja Leedu on suhteliselt väikesed riigid, on see üks suuremaid 54-st Bundestagis moodustatud kahepoolseid riikidevahelisi suhteid edendavast rühmast.

Sõprusrühma juht, Saksa valitsuskoalitsiooni väiksema partneri, Vabade Demokraatide (FDP) ridadesse kuuluv Christel Happach-Kasan rääkis Tallinnas Eesti Päevalehele, et peab väga oluliseks väiksemate Euroopa Liidu riikide huvide arvestamist. Kuna Happach-Kasan on ka FDP põllumajanduspoliitika eestkõneleja, siis tõi ta näiteks EL-i järgmise eelarveperioodi põllumajandustoetuste arutelu, kus pidas tähtsaks vanade ja uute riikide otsetoetuste lõhe vähendamist.

Kaitsmine on kohustus

Bundestagi Saksa-Balti sõprusgrupi juht rõhutas, et Saksamaa kui kõige suurem EL-i liikmesriik on oma huvide edendamise kõrval kohustatud ka väiksemaid riike kaitsma. „Ma olen väga rõõmus, et praeguses parlamendis, kus meil on koalitsioonis CDU ja FDP, on alati rõhutatud, et EL-i suuremad maad peaksid väiksemaid kaitsma ning püüdma tegutseda ka nende huvides nii nagu end huvides, mida me samuti ei saa unustada. Olles suurim EL-i riik on meil kohustus ka väiksemate naabrite huve arvestada. Ja ma arvan, et praegu-

Christel Happach-Kasan on rõõmus, et nende parlamendis rõhutatakse väiksemate toetamise vajadust.

Foto: Tanel Meos

ne koalitsioon käitubki tõesti sedasi, nii minister Philipp Rösler (FDP esimees) kui ka kantsler Angela Merkel (Saksamaa suurema koalitsioonipartneri, Kristlik-Demokraatliku Liidu CDU juht)."

Happach-Kasani sõnul on õiglane Eesti seisukohti esile tõsta, sest hoolimata madalast elatustasemest oleme me solidaarsed ja aitame hätta sattunud Lõuna-Euroopa riike. „Kui Eesti liitus euroalaga, oli ta vaid üks kolmest riigist, kes täitsid

sel hetkel Maastrichti kriteeriume. Saksamaa enam ei täitnud. Samuti kui vaatate ESM-i, millega aitame riike, kel on liiga palju võlgu. Kuid näiteks Kreeka elatustase on kõrgem kui Eesti oma. Seega on EL-i õiglase tasakaalu jaoks väga oluline, et ka teie huvisid esile tõstataks ja arvestataks," kinnitas Saksa parlamendi liige.

Kuna Happach-Kasan on FDP põllumajanduspoliitika eestkõneleja, tõi ta konkreetselt näiteks väga mõistva

suhtumise Eesti põllumeeste muresse, mis on seotud EL-i järgmise eelarveperspektiivi jaoks otsetoetuste suuruse üle käivate läbirääkimistega.

Suuri erinevusi ei tohi olla

„Me ei saa jätta otsetoetustesse suuri erinevusi. Väiksemate toetuste saajad peaksid saama rohkem ja suuremate toetuste saajad natuke vähem. See tähendab Saksamaal otsetoetuste vähenemist, kuigi me oleme suurim EL-i sissemaksja," sõnas Happach-Kasan. „Oleks õiglane öelda, et teie otsetoetused peaksid olema sama suured kui Poolal. Kas see läbi läheb, ma ei tea. Aga püüan seda aruteludes üleval hoida," lubas ta ja rõhutas, et ka Eesti peaks leidma oma soovide kaitseks head argumentid.

Vastuseks küsimusele, kuidas Saksamaa põllumehed sellesse suhtuvad, sest siinsete otsetoetuste suurendamine tähendaks nende toetuste vähenemist, möönis Happach-Kasan, et seda pole kerge seletada. „Rääkisin Saksa põllumeestega juba enne Euroopa Liidu laienemist. Muidugi, kui alguses sai öeldud, et tulemas on kümme uut riiki, siis nad vastasid: peaksite tegema endast kõik, et see ära hoida. Selgitasin, et need riigid tulevad EL-i igal juhul ja see tähendab, et saate natuke vähem raha. Üldiselt on see Saksamaale ja Saksa majandusele aga hea," nentis ta. „Lõpuks läks kõik nii, nagu olin põllumeestele öelnud, ja nad on tootjana endiselt edukad." ●

Täna Delfis:
kuidas
tähistatakse
Tallinna
„vabastamist”?

Pillapalu külateed said kauaoodatud kruusakatte

Järelkaja

Eesti Päevaleht kirjutas eelmise nädala alguses, kuidas RMK raskete autode laastatud külateede hooldamine käib Anija vallale üle jõu.

„Ütlesin, et ei lõpeta enne, kui nad midagi ette võtavad. Külatee lapitigi ära. Nendesse kohtadesse, mis on väga madalad ja kust läbi vajume, toodi kruus. RMK lõhutud tee tehti korda. Vald lubas teepeenrad maha hekseldada, aga seda pole siiani tehtud," lausus elanike eestkõneleja Pirjo Land.

„Nii palju pole Eestis ilmselt killustikku, kui siia vaja on. 25 aastat on teekatet ainult

ära lükatud. Aga midagi vähe-malt tehti," lisas Land.

Land tegi üleskutse, et inimesed annaksid teada tee-probleemidest, mille põhjuseks on RMK tellitud metsaveod. „Olen hästi palju tagasisidet saanud. Inimesed kirjutasid mulle üle Eesti: Ida-Virumaalt, Raplamaalt, Haapsalu kandist ja meie oma vallast. Ega ma ei maga, korjan rõõmsasti seadusi kokku ning loen Riigi Teatajast kõike, mis puudutab metsa või teid. Vaatame, mis edasi saab," lausus Land.

Anija valla majandusspetsialisti Toomas Reisi sõnul võtsid RMK esindajad temaga ühendust, koos sõideti probleemsed teed läbi ning koh-

tuti küla esindajaga. „Saime kokkuleppele, et lõhutud valatee kulud katab RMK. Probleemide korral pöördub vald kindlasti palvega RMK poole ja avaldab survet, et teede olukorda parandada," märkis Reisi.

Pillapalu teelõik on Reisi sõnusi üks paljudest, mis plaanitakse võtta investeerintute kavva. Kus täpselt renoveerimistööd teostatakse ja kui suur summa eraldatakse, ei osanud ta veel öelda.

„Kohtumise käigus lepiti kokku, et RMK toob Anija vallale kuuluvale Pillapalu teele aukude täiteks neli koormat kruusa, mida on tänaseks ka tehtud. Vallaga koostöös plaanime selgitada RMK-le vajalikud valla teed ja elanikele vajalikud RMK metsateed," ütles RMK Harjumaa metskonna-ülem Andrus Kevvai. ●

Anna-Liisa Villmann

Õdede ja arstide palk tõuseb

Haigekassa

Haigekassa nõukogu kiitis eile heaks järgmise aasta eelarve koostamise põhimõtte, mille kohaselt on võimalik tõsta õdede ja hooldajate palka järgmisel aastal vähemalt 6% ja arstidel vähemalt 3%.

Haigekassa nõukogu esimehe Hanno Pevkuri sõnul tuleb ka arvestada, et järgmisel aastal alaneb ka töötuskindlustusmaks, mis jätab töötajatele veel 1,2% võrra rohkem raha kätte.

Haigekassa hakkab koostama eelarve projekti, lähtudes kogu aasta kulust 841 miljonit eurot, mis on 55 miljonit eurot suurem kui selleks aastaks planeeritud kulud. ● EPL

1 200 000 000 EUROT

2005. aastast ehitamisel olev Euroopa Keskpanga 185-meetrisest kaksiktornist peakontor Frankfurtis on 850 miljoni asemel läinud maksma 1,2 miljardit ega ole veel valmis. **Delfi**

VENEMAAL TAASTATAKSE KELLA KEERAMINE

Venemaal kavatsetakse tühistada eelmisel aastal tollase presidendi Dmitri Medvedevi vastu võetud otsus kellakeeramisest loobuda. Paljud on kurnud, et näevad varasemast veelgi vähem päeva-

valgust ja on pidevalt väsinud. Pealegi pooldab kellakeeramist president Vladimir Putin ise. Ilmselt taastatakse ka 11 ajavööndit, mida Medvedevi ajal oli vähen-
datud üheksale. **Delfi**

POPKORNIST HAIGESTUNUD MEES SAI VALURAHA

USA kohus mõistis Coloradost pärit mehe kasuks välja 7,3 miljonit dollarit, sest too sai mikro-laineahjus valmistatavast, maitsetugevdajaid sisaldavast popkornist kopsuhaiguse. Wayne

Watson, kes sõi popkorni mitme aasta jooksul iga päev, süüdistas tootjat ja poeketti selles, et tootel ei olnud hoiatavat infot. Valmistajafirma lubas otsuse edasi kaevata. **ERR**

Moskva-tüüpi mängud Gruusia valimiste eel

Võimuvõitlus

Vanglateskandaal kirvena pea kohal, üritab Gruusia võimupartei opositsiooni võitu nurjata.

Heiki Suurkask

heiki.suurkask@epl.ee

Thbilisi poliitika on juba ammu meenutanud Moskva oma – võimul on üks partei (Ühendatud Rahvuslik Liikumine, ENM), millel paistab küll olevat rahva toetus, tänavail möllab aga rahulolematu opositsioon, ja iga uue opositsiooniliidri esiletulek põrkab millegipärast KGB-stiilis vastusammude otsa. Järgmise sammuna tuleb 1. oktoobril valida riigile uus parlament.

Miljardär Bidzina (*alias* Boris) Ivanišvili kevadine

otsus opositsiooniliikumise Gruusia Unistus etteotsa astuda tõi kaasa selle, et valitus tühistas ta kodakondsuse (ta oli ka Venemaa ja Prantsuse kodanik), ja nüüd, veidi enam kui nädal enne valimisi, määras kohus valimisrahastuse reeglite rikkumise eest veel kaela 90,9 miljoni dollarilise trahvi. Trahv võiks olla Ivanišvilile (varandusega 6,4 mil-

Thbilisi elanikud teavad Ivanišvilit ennekõike hiiglasliku palee järgi.

jardit dollarit) vaid peenraha, aga kuna tegemist on poliitilise tagakiusamisega, siis maksma ta seda vaevalt hakkab.

Thbilisi elanikud teavad Ivanišvilit ennekõike hiiglasliku palee järgi, mis jaapanlase Shin Takamatsu projekti järgi sinna mäenõlvadele kerkis. Oma heldete annetustega on ta suutnud end populaarseks teha, kuigi on parem, kui keegi ei küsi, kust ta esimese miljoni kokku ajas. Ja Ivanišvili peab järjekindlalt tõrjuma võimupartei süüdistusi, kes teda Vene raha käepikenduseks peavad.

Aeg hakkab otsa saama

Gruusia presidendi Saakašvili aeg hakkab otsa saama – järgmisel aastal ta enam presidendiks kandideerida ei saa. Ta väljus küll võitjana 2008. aasta Vene-Gruusia sõjast, aga millegipärast oskas kogu opositsiooni enda vastu marru ajada. Peaminister Vano Merabi-

Üleele tulid vanglaskandaali tõttu Thbilisi tänavale valitsusvastased meeleavaldajad.

Foto: AFP /Scanpix

švili on augustikuise küsitluse järgi isegi presidendist populaarsem, protsentidega 62 ja 61 protsenti, kui seda võimupartei tellitud küsitlust üldse tõsiselt annab võtta.

Moskva-meelset pööret riigi poliitikas niikuinii ei tuleks, on ju ennekõike ameeriklased näi-

nud tohutult vaeva, et ka Gruusia opositsiooni läänemeelseks teha. Kaks nädalat tagasi pidasid opositsiooniliidrid Ivanišvili, Irakli Alasania ja Davit Usupšvili suletud uste taga maha põhjaliku vestluse USA senaatorite John McCaini ja Joe Liebermaniga, loomulikult oli kohal ka USA suursaadik. Ja Ivanišvili andis lubaduse, et olgu valimistulemus milline tahes, vägivaldset kokkupõrget Thbilisi tänavatel ei tule. ●

AVALIKUSTAMINE

Vange vägistati

Teisipäeval Gruusias avalikkuse ette jõudnud videokaadrites oli selgelt näha, kuidas vangivalvurid kinnipeetuid peksavad, ja väidetavalt ka seda, kuidas vange kumminuiasid kasutades vägistati. Puhkes skandaal, ning opositsioon sai hea võimaluse võimuparteid rünnata. Siseminister Batšo Ahhalaia kaotas kohe, kuna endise vanglate ülemana (2005–2008) oli tal minevikustki kaelas ühe vangidemässu verine maha-surumine.

!

Vähem on parem

Kuidas optimeerida oma tööd? Mis on raamatupidamise tulevik?

Registreeri soodushinnaga kuni 30.09.2012!

www.konverentsid.ee

Pärnu
Raamatupidamiskonverents
22.-23. NOVEMBER 2012

BOSE

OLULINE OHUTUSTEAVE

Bose® CineMate® GS II seeria ja Bose® CineMate II seeria üsteemid

DETAILID:

Kutsume omal soovil tagasi Bose CineMate GS II seeria ja Bose CineMate II seeria süsteemide mooduli Acoustimass® riikidest, kus vooluvõrgu pinget on 220 volti või suurem. Kui ostsite Bose CineMate GS II seeria või CineMate II seeria süsteemi enne 12. septembrit 2012 ja kasutate seda riigis, kus vooluvõrgu pinget on 220 volti või kõrgem, siis kehtib see tagasikutsumine ka teie süsteemi kohta. Kutsume teid tagasi, sest ühes mooduli Acoustimass komponendis võib tekkida rike, mis võib sellise pingega kasutamisel tuleohtlik olla.

LÕPETAGE OMA CINEMATE GS II SEERIA VÕI CINEMATE II SEERIA SÜSTEEMI KASUTAMINE JA ÜHENDAGE SEE KOHE VOOLUVÖRGUST LAHTI.

LISATEAVE:

Võtke ühendust Bose, külastades saiti www.bose.eu/safety või helistage meile numbril 372 5106061, et kontrollida, kas teie süsteem kuulub tagasikutsumisele ja saada juhiseid mooduli Acoustimass tagastamise kohta. Parandame või asendame teie mooduli Acoustimass tasuta.

©2012 Bose Corporation.

Marek Tamm:

meie kultuurimälu seisab vabadusvõitluse narratiivil

Foto: Andres Pütting

Ajaloolane **küsi**b raamatus „Monumentaalne ajalugu“, miks teatud **sündmusi** Eesti ajaloost **mäletatakse** ja teised unustatakse.

Intervjuu

Kaarel Kressa
kirjandustoimetaja

●● Teie raamat keskendub eeskätt mälupoliitikale, ajaloo ärakasutamisele. Kui taastatud vabariiki juhtisid eelmise sajandi üheksakümnendate alguses ajaloolased, siis nüüd juristid, politoloogid, reaalteadlased. Kuidas on meie mälupoliitika selle tõttu muutunud?

Mälupoliitika on tõepoolest üks raamatu oluline teema, ent mitte päris keskne. Olen nimetanud Eesti Vabariigi taastamist ajaloolaste vabariigi rajamiseks, sest taasiseseisvumise algusaastail oli otsustamise jäme ots ajalooaridusega poliitikute käes – presidendid ja peaministrid olid esotsas. Ajaloolased minetasid oma poliitilised positsioonid 1990-ndate teisel poolel ja uuel sajandil on nende häält olnud kuulda vähem. Kummagi pole see riiklikus mälupoliitikas kuigi suuri muutusi põhjustanud.

Viimase paarikümne aasta jooksul on see liikunud võrdlemisi samades rööbastes, muutunud on peamiselt rõhuasetused, mitte üldine hoiak. Paistab, et praegu on küll olulisemad otsused selja taha jäänud – kommunismi kuriteod hukka mõistetud, monumendid ära viidud või püsti pandud, ajaloolised tähtpäevad kalendrisse kinnitatud, mälu instituut loodud jne.

●● Riiklik mälupoliitika on vähemalt kohati päris liberaalne, näiteks viisnurk ja haakrist on Eestis lubatud. Peate te seda pigem positiivseks? Mida vähem mälupoliitilisi seadusi, seda parem?

Jah, ma arvan, et mida vähem sekkub parlament või valitsus seadusandlike vahenditega ajaloolastesse küsimustesse, seda parem (ma ei pea mõistagi silmas konkreetseid ülekohtu all kannatanud inimeste rehabiliteerimisega seotud otsuseid). Mulle sümpatiseerib Prantsuse presidendi Jacques Chiraci kunagine mõtteavaldus: „Meie vabariigis ei ole ametlikku ajalugu. Seadusandjate ülesandeks ei ole ajalugu kirjutada. Ajaloo kirjutamine on ajaloolaste asi.”

●● Näitate, et välismaal on ajaloo depoliitiseerimiseks loodud ühinguid ja tehtud autoriteetseid pöördumisi. Kas Eesti ajaloolaste seas valitseb mingi konsensus selles, kuidas riigivõimuga suhelda tuleks? Kui professionaalsed lahkarvamusel kõrvale jätta, siis kui ühtne on ajaloolaste kogukond kui selline?

Raamatus toodud näited pärinevad peamiselt Prantsusmaalt ja seal on tõepoolest ajaloolased väga edukalt mobiliseerunud ajaloo poliitilise ärakasutamise kaitseks, näiteks võib nimetada 2005. aastal loodud ühingu Vabadus Ajaloole, mis liidab mainekaid ajalooürijaid nii Prant-

susmaalt kui ka kaugemalt. Eestis on ajaloolaste ühiskondlik aktiivsus pärast taasiseseisvuse algusaastaid kaunis väike, samuti pole kuigi intensiivne erialane seltsitegevus.

Tõsi on seegi, et üha enam auru läheb enese tõestamisele aina formaliseeruvast teadusmaailmas, mis ei soosi sugugi ajaloolaste sotsiaalset aktiivsust. Kuid siiski adun, et mingites põhimõttelistes teemades, nagu näiteks skepsis riiklikult tellitud ajalooüuringute suhtes või soovimatus pakkuda poliitikutele must-valgeid vastuseid keerulistes ajalooküsimustes, valitseb teatud üksmeel.

●● Kuidas peaksid ajaloolased suhtuma riiklikes ajalookomisjonides osalemisse üldiselt? Kui näiteks Venemaa ja Eesti otsustavad kunagi luua kahepoolse ajalookomisjoni nagu Lätis, siis kas selles oleks õige osaleda?

Minu suhe riiklikesse ajalookomisjonidesse on skeptiline; uued ajaloolised teadmised ei sünni komisjonilaua taga, vaid arhiivides ja teadusasutustes. Kui mõlemal poolel on siiras huvi tuua suuremat selgust keerulistesse ajaloolistesse episoodidesse, siis ei tuleks luua komisjone, vaid tagada uurijatele vaba ligipääs kõikidele relevantsetele dokumentidele ja pakkuda uurimistööks vajalikke rahalisi vahendeid.

Kui uurimistöö on tehtud, siis võib alati neid tutvustada mõnes komisjonis, ent need

RAAMAT

„Monumentaalne ajalugu“
Marek Tamm
●● Loomingu Raamatukogu

võiks koosneda pigem inimestest, kellele koosolek on igapäevase töö formaat.

●● Ja kuidas oleks teadlaste kogukonnal eetilisel õige käituda keerulisematel juhtudel, kus nende komisjonide töötulemused aitavad näiteks inimesi süüdi mõista?

Ma ei näe siin mingit erilist dilemma – inimestele, kelle teod kvalifitseeruvad aegumatuteks kuritegudeks, tuleb selleks volitatud institutsioonidel määrata seaduses ette nähtud karistus sõltumata sellest, mida üks või teine ajaloolane asjast arvab.

Kuid ei maksa ajaloolist uurimistööd samastada süüdlaste otsimisega; ajaloolase ainus eesmärk on mõista, hukkamõistmine on iga inimese enda otsustada või siis vastavate ametiasutuste voli. Pealegi toonitan igaks juhaks kohe üle, et ajalugu ei taandu üksnes Teise maailmasõja ja sellele järgnenud perioodi uurimisele. Enamik ajaloolasi, mina sealhulgas, uurib sootuks varasemat aega ja kõnealused eetilised dilemmad ei kuulu nende maailma.

●● Juhite muu hulgas tähelepanu, et muinsuskaitsealuste mälestiste arv suureneb Eestis pidevalt. Kui palju riiklikku sekumist ajaloomälu kehtestamisse oleks

õige? Päril ilma ei saaks, mingi hulk riiklikke muuseume lihtsalt peab olema, aga kuhu tõmmata piiri?

Muinsuskaitse võidukäik iseloomustab läänemaailma üldiselt, Eesti seilab lihtsalt samades vetes. Me oleme kõik hoolsalt ametis oma mineviku musealiseerimisega ja kaitse alla võtmisega, kusjuures mineviku ajaline ülempiir liigub meie üha lähemale. Mõistagi pole pärandipoliitikas mingeid etteantud piire, need piirid seab parasjagu ühiskonnas prevaaleeriv arusaam sellest, kuidas oma minevikupärandiga ringi käia.

Minu probleemide raamatus on pigem see, kas materiaalsed mälestised moodustavad Eesti kultuurimälu tuuma. Või kas ei peaks meie mäluasutused, sh muinsuskaitse, pöörama rohkem tähelepanu vaimsele kultuuripärandile, sellele, mida ei saa tingimata käega katsuda või muuseumifondi paigutada?

●● Millist kunstiilki meil praegu ajaloopoliitilistel eesmärkidel kõige rohkem kasutatakse? Ligi sada aastat oli see kirjandus, aga nüüd vist film?

Ajaloopoliitika on siin liiga kitsas perspektiiv, mind huvitab raamatus (ja üldiselt) pigem see, kuidas on kujunenud Eesti kultuurimälu, milline loogika seda iseloomustab ja millised meediumid on selle kultuurimälu kujunemisel kõige olulisemat rolli mänginud.

Olen nimetanud Eesti Vabariigi taastamist ajaloolaste vabariigi rajamiseks.

Ajaloolist uurimistööd ei maksa samastada süüdlaste otsimisega.

KES TA ON?**Marek Tamm**

Sündinud 4. novembril 1973

- 2009 sai doktorikraadi
- Tallinna ülikooli dotsent ja vanemteadur, kirjastuse Varrak ja ajakirja Vikerkaar toimetaja

Bruno žürii märkis ära Kristjan Urke lihtsa ja nutikas valgusti.

Fotod: reprod

Mare Kelpmani kodutekstiilid said NORR11.COM-i tunnustuse ning jõuavad tänu sellele loodetavasti peagi ka tootmisse.

Margus Triibmanni Brunoga pärjatud jalgrattahoidja.

Disainiloorbereid lõikas noorem põlvkond

Tunnustus

Eesti disainiauhindade võitjate hulgas domineerib noor mõte: peaauhind läks tudengeile.

Tanel Veenre
tanel.veenre@gmail.com

Tagantjärele vaadates oli Lennusadam ideaalne koht, kus eile õhtul jagada välja Eesti olulisimad disainiauhinnad – sest disainiprojekti auhind läks üsna ootuspäraselt ka sellele rabavalt taaselistatud ruumilahendusele (disainimeeskonna juht: Andrus Kõresaar). Üle aasta toimuv disainiau-

hindade jagamine on kogunud tuure ja paisunud mastaabis. Pärjatuid on enam kui eales varem ning konkurents samuti tihedam ja tugevam kui varasematel nopetel.

Esmakordselt olid eri disainivaldkonnad liidetud ühtse vihmavarju alla ning auhinnad anti üle glamuurses projektorite valguses.

Üllatuslikult läks Eesti disainiauhindade *grand prix* (ja muidugi ka prima trükise auhind) Eesti kunstiakadeemia tudengite tandemile Mariana Hint ja Agnes Ratas moemärgi HULA juubelitrukise eest. Graafilise disaini žüriid juhtinud kanadalane

Leon Berger tõstis selle raamatu puhul esile kõnekust rahvusvahelises mastaabis.

Tootedisaini auhinnaga Bruno vääristas rahvusvaheline žürii Keha3 disaineri Margus Triibmanni. Tema loodud rattahoidja Tulip Fan Fan on nõtkelt lihtne ja funktsionaalne toode, mis tegeleb linnaruumis aktuaalse probleemiga. Noore disaineri preemia SASI pälvisid tekstiilikunstnik Kärt Ojavee, tootedisainer Helena Karelson ja graafiline disainer Indrek Sirkel.

Põhjalikum ülevaade disainiauhindade võitjatest ilmub kolmapäevase EPLi disainiküljel. ●

Veebi-, graafilise ja teenusdisaini kuldmedalid

- Parim koduleht:** Tajo Oja, Oliver Pulges, Lauri Borodkin (Õhtuleht)
Parim mobiilirakendus: Mihkel Ronk, Mikk Tõnissoo, Martin Mägi (OÜ Solaris Kino OÜ)
Parim muu lahendus: Helene Vetik, Indrek Uri, Marina Gladkova, Mika Tuupola, Karl Saluveer, Ulvi Vikat (Toyota Baltic)
Parim trükis: Mariana Hint, Agnes Ratas (raamat „HULA. Inimeste peal testitud“)
Parim pakend: Jan Tomson (Moe Viin 1886)
Väärt paberi eriauhind: Uku-Kristjan Küttis, Alari Orav (AKU, Eesti arhitektuurikeskus)
Keskkonnasõbraliku trükise eriauhind: Ivar Sakk (Sakk & Sakk)

Näitan, et Eesti rahvuslik kultuurimälu on traditsiooniliselt olnud eeskätt kirjanike kujundada; ajaloosündmused, mida kõige olulisemaks peame, on meie kollektiivsesse mälu kirjutatud peamiselt belletristid. Visuaalsed meediumid on Eestis etendanud kultuurimälu kujundamisel tagasihoidlikku rolli, ent mõistagi on viimased kümnendid olnud tunnistajaks suurtele muutustele ja praegu võib filmi ja televisiooni mõju pidada otsustavaks, isegi kui visuaalsed minevikuesitused tuginevad ikkagi tihti kirjanike loomingule.

Pean väga oluliseks, et Eesti mängufilm suudaks tulevikus Eesti minevikuainesega sama loova ja leidlikult ringi käia, nagu seda on suutnud kirjandus. Kõige vähem vajame lihtsakoelisi propaganda-filme, mille ainus eesmärk on kasutada minevikusündmusi praeguste seisukohtade või soovide õigustamiseks.

••**Raamatus on vähem juttu unustuse hõlma vajunud ajaloosündmustest. Millised ikkagi on Eesti peamise ajaloonarratiivi kõige karjuvamad mahavaikimised?**

Raamatu fookuses on küsimus, millised sündmused on Eesti kultuurimälus leidnud põlistamist ja miks. Väidan lihtsustavalt, et meie kultuurimälu üks mõjusamaid alusnarratiive on jutustus sajanditepikkusest eesti rahva suurest vabadusvõitlusest, kus pea-

vaenlased on olnud sakslased. Seetõttu oleme kilbile tõstnud eeskätt need ajaloosündmused, mis sobivad sellesse alusnarratiivi – nn muistne vabadusvõitlus, Jüriöö ülestõus, Maatra sõda, Vabadussõda (eriti Võnnu lahing), ent veel ka heitlused Teises maailmasõjas. See alusnarratiiv on seega soosinud konfliktseid situatsioone ja jätnud unarusse erinevad näited edukast koostööst naabritega. Samuti soosib see selgelt poliitilise ajaloo sündmusi, samal ajal kui arengud kultuuri- või sotsiaalaajaloos kuuluvad märksa vähem meie ajalooliste käibeteadmiste hulka.

••**Märgite, et ajaloolase töö peaks muu hulgas valmistama talle ka isiklikku naudingut. Saaksite äkki tuua mõne näite sellest, kus teid ennast on erialase töö käigus tabanud mingi eufooriline taipamine või avastus?**

Jah, ma ei kujuta ette, et suudaksin teha oma tööd naudinguta. Kusjuures ma ei pea silmas üksnes eufoorilist naudingut, vaid pigem väikeseid arginaudinguid, rõõmu huvitava tekstileiu, mõne peas tekkinud seose, loetud uurimuse, lõpetatud kirjatöö, õnnestunud ettekande või loengu üle.

Ajaloolase ametit, nagu üldse teadlase ametit ei peaks romantiseerima – see ei ole liikumine ühelt suurelt avastuselt teisele, pigem heameel rutiinsest tööst. ●

SOOJUSPUMBAD ÕHK-VESI TULNUD SELLEKS ET JÄÄDA

- töö välistemperatuuril kuni -25°C
- kütteeve pealevoolutemperatuur kuni +60°C
- patenteeritud koaksiaalsoojusvaheti (mitte plaatsoojusvaheti)
- COP sõltuvalt mudelist kuni 4,50
- elektriühendus sõltuvalt mudelist 230V või 400V
- lisa-elektriküttekeha 3-6kW või 9kW külmema ilma puhuks

36 eri mudelit, sealhulgas:

- sisseehitatud tarbeveeboileriga mudelid
- sisseehitatud õlikatla mudelid
- sisseehitatud gaasi-kondensaatkatla mudelid

Juurdeühendatavad lisamoodulid:

- kahe kütteahela juhtkomplekt
- olemasoleva küttekatla toetuskomplekt
- reguleerikomplekt elektrikütte radiaatorite ahela (kuni 15tk.) juhtimiseks soojuspumba abil
- reguleerikomplekt ruumiõhu suviseks jahutamiseks
- basseini vee soojendamise komplekt

- garantii 5 aastat**PLASTOR AS**

Hoiu 7, 76401 Laagri, Harjumaa, tel.6796756
plastor@plastor.ee www.plastor.ee

Taimede peal katsetatud inimene

Lihavabade kokaraamatute ilmumine annab märku eestlastes pead tõstvast huvist taimetoidu vastu.

Toit

Tanel Veenre
toimetaja

Tundub, et Eesti taimetoitlased satuvad üha rohkem pärituule kätte – enam ei ole tegu üksikute vastuvoolu ujujatega. Kui veel mõne aasta eest suhtuti taimetoitlusele kui mingisse väljastpoolt pealesurutud trendi või veidrusesse (osa multi-kulti Euroopast või mingist idamaisest esoteerikast), siis nüüd on teadlikkus kõvasti tõusnud. Elava märgina masside huvist taimetoidu vastu on kaks suurt kirjastust, Varrak ja Pegasus pea ühel ajal ilmutanud taimsed kokaraamatud: Mikk Mäe ja Loore Emilie Raavi „Toidud ainult taimedest” ning Sandra Vungi „Kodused ja maitsvad taimetoidud”.

Mõlemal raamatul on võluv elust välja kasvanud sünnilugu – tegu ei ole staarkokkade ühekordse eksperimendiga, kõik autorid on pika-

sed taimetoitlased, kes on oma koduses laboratooriumis juba aastaid teinud katseid taimedega. Kokkade tee taimetoiduni on kulgenud üsna sarnaselt: kõigepealt lihast, hiljem ka piimatoodetest loobumine. Kusjuures algtõuke puhul on mänginud olulist rolli just loomapidamise räigema poolega tutvumine – lihaloomade elu- ja tapatingimused ei pane just neelusid käima...

Maavillane kodutoit

Mikk Mäe ja Loore Emilie Raavi raamatus annab selgelt tunda Miku profikoka taust – toidud on „nutikad” ja viimistletud ka siis, kui tegu on kõige lihtsama supi või pudinguga. Neis on lähedat jamie-oliverlikku puudutust, mis on toidule jätnud alles selle jume ja koostisosad on ka silmaga söödavad. Selle raamatu pilte vaadates on tunne, et saad osa suvisest piknikust, ja neelud hakkavad käima pea iga retsepti juures. Päris kindlasti suurendab raamatu usaldusväärsust ka fakt, et Mikk Mägi

Marita Krull tunneb rõõmu sellest, et saab valmistada oma perele ja teistelegi meelepärast toitu. Mõnikord on selleks liha, mõnikord küpsetatud taimetoit.

Foto: Siim Lõvi

on Tallinna parimat taimetoitu pakkuva restorani Aed kokk. Et anda taimetoidule tõsiseltvõetavust, on palutud mõnel tuntud taimetoitlasel (Pirjo Levandi, Tunne Kelam, Reet Aus, Lilian Marie Merila) ka oma lugu rääkida.

Sandra Vungi retseptide puhul võib siirus ja lihtsus, seda rõhutavad ka hästi isiklikud sissejuhatused retseptidesse. Need on tõelised kodutoidud, selle raamatu oleks võinud teha pea iga teine ökousku Kalamaja või Uue Maailma elanik. Iseasi, kas kahest-kolmest komponendist koosnevaid retsepte (viineripirukas = lehttainas + sojaviinerid) tasub ära trükkida. Lõpptulemusena on Sandra Vungi raamatu toidud kuidagi villased ja plassivõitu, üldmulje on, nagu need oleks sündinud südatalvel mõne üliõpilase köögis. Kuid võib-olla ongi selline boheemlik ja lihtsameelne vaatenurk taimsele toorainele taotluslik.

Piirangud pole eesmärk

Raamatud annavad ka märku, et vaikselt hakkab jalgu alla saama sojakultuur – üha rikkalikum on valik poes ja suurem leidlikkus sellega ümber käia. Seetõttu sobivad need retseptid suurepäraselt ka laktoositalumatuse all kannatajaile.

Mõlema raamatu koostööju veinab, et hoolimata väga piiratud mängumaast võib ka radikaalne taimetoitlane korraldada köögis võimsa maitsete tulevärgi. Kuid kõigi nende sojasubstitootidest (sojapiim, sojaliha, sojajuust jne) valmistatud roogade puhul tekib siiski tagurlik mõte, et ehk oleks võimalik ka tarbida vaid õnnelike loomade tooteid. Tõepoolest, vältida julmas agoonias oma elu mööda saatnud lehma piima või kana liha tarbimist, kuid lasta mõne maamemme piimal ja kanal hea maitsta? Piirangud ei ole ju enamasti eesmärk isenesest, tõenäoliselt oleks laiemas plaanis ikkagi soov maailma paremaks muuta. ●

MAHEKAUP

Sünteetika on ikka halb

Stanfordi ülikoolis tehtud ja palju kõmu tekitanud uuringu tulemuste järgi ei erine mahe- toid oma vitamiinide sisalduse poolest eriti tavatoidust. Tegu on järjekordse maineka uurin- guga, mis on mõeldud nende südametunnistust rahustama, kes ostavad oma igapäevase toidu supermarketist.

1. Uuring oli suurkorporat- sioonide rahastatud (Cargill, Monsanto kaasvõitleja Bill & Melinda Gates Foundation, British Petroleum (BP) ja Goldman Sachs). Kuna nad on pannud hii-

gelsummad keemiliste väetiste kasvuhormoonide ja taimemür- kide tootmise alla, on vaja see raha tagasi teenida.

2. Uuringus ei võrreldud anti- biootikumide, sünteetiliste pes- titsiidide ja herbitsiidide jääki- de, kasvuhormoonide jm tervist kahjustavate sünteetiliste kemi- kaalide sisaldust, milles on tava- ja mahetoote põhiline vahe. On teada, et 80% antibiootikumide toodangust läheb kana-, sea- ja veiseliha kasvatamiseks, mille me enda teadmata sisse söö- me. Mahekaup.ee

KOMMENTAARID

Olen taimetoitlane, kuna see sobib minu kehale ja on mu maailmavaatega kooskõlas

Ville Jehe

disainer

1990. aastal toimus Eestis üks suhteliselt ainulaadne joogakursus, mis kestis kuus kuud ja kus umbes kuu pärast algust anti teada, et edasi saab vaid liha söömata. Kuna kursus oli huvitav, siis otsustasin pingutada ja kursuse lõpuni liha/kalata hakkama saada. Uuesti sööma aga ei hakanudki. Taimetoitlus mõjutab peamiselt vaid meie füüsilist keha. Tundsin ennast paremini, tol ajal olin ka aktiivne sportlane ja tulemused paranesid. Ehk taimetoitluse juurde jäämine oli puhtalt kogemuslik otsus. Muidu on taimetoitluse motiive ju väga erinevaid alates religioossetest kuni allergiate ja talumatusteni välja. Vahepea-

le mahuvad ka eetilised (loomade surmamine, lihatootmise ökoloogiline jalajälg jne), nn trenditoitlased (taimetoitlus kui teistest eristumise viis) ning tervisliku toitumise viljelejad.

Kui praegust seisu vaadata, siis mina olen taimetoitlane lihtsalt seepärast, et see sobib minu kehale ja on ka mu maailmavaatega rohkem kooskõlas. Olen laktoovo-taimetoitlane ehk tarbin peale taimede loomset valku piima ja munatoodete näol. Üle kahekümne aasta olin väga range – ei kannatanud ka vähest lihapuljongit koorekastmes ega isegi liha lõhna. Selline seisund on aga koormaks – liha kogemata tarbimine mingi toidu sisse peidetuna põhjustas mürgistuslaadseid nähte ja otsustasin sellest vabaneda. Ehk nüüd ma suudan süüa ka liha ja mu organism saab sellega hakkama. Aga ma ei tee seda.

Lemmiktoit on ise tehtud hõrk (sekundite küsimus!) omlett praetud tomati ja sibulaga, talumunadest munapuder, abikaasa teh-

tud ahjupeedid. Itaalia reisi on näidanud, et võiksin mõne aja vabalt toituda vaid pühvli-mozzarella-salatitest. Kui toortoit on hästi tehtud (ja seda kohtab aina enam), siis sünnib hea meeleaga. Ainult sellest jääb mulle aga väheks. Ilmselt oleks võimalik ka ümber harjuda, aga praegu selleks vajadust ei näe. Kirjutan Salemi (Tamil Nadu, India), restorani laua, kus nautisin just kohalikku teravat paneeri ja koftat eri kastmetega – selliseid elamusi otsin ka kodumaal.

Skeptikule ei vasta ma midagi. Me ei saa teisi inimesi muuta. Igaüks ise peab taipama, mis talle on õige, ja kindlasti ei ole mõtet taimetoitlusest sunniviisil endale veel üht piirangut teha. Aga kindlasti on võimalik paljudest tervisehäädadest taimetoidu abil vabaneda ja lihatootuse reklaamides kasutatav väide seksuaalelu kohta kindlasti paika ei pea.

Selle suve hitt oli külmutatud banaanidest jäätis

Marita Krull

kodurestorani ja catering-firma omanik

Mina toitun taimselt. Alates vastlapäevast lülitasin oma menüüst välja ka küpsetatud toidu. Samuti ei tarbi ma piima- ega teraviljatooteid ehk olen toorveganite nime all. Peamiselt sünnib puuvilju, sekka ikka ka muid aedvilju ja juurikaid ning rohelist, kuna meie vööndis on seda külluses ja pealegi maitseb hea. Mõte lihast loobuda kasvas välja kuskilt sügavamalt sisemusest.

Mõnda aega suurendasin siis juustu osakaalu menüüs, kartes tõesti, et jään muidu millestki ilma, kuid see ka maitseb väga. Siis aga sündis esimene laps tugeva piimatallumatusega ja sealt kogu jant alguse saigi. Algasid katsetused eri toiduainete gruppide väljajätmisega ja see õpetas tundma

järjest rohkem oma keha tegelikke vajadusi ja ka mittevajadusi.

Kui teeme midagi teisiti kui varem, muutuvad loomulikult ka arusaamad elust, kuna õpime tegemise käigus uusi asju. Loo-budes millestki mõttes, lähuvad meist mööda ka paljud mittevajalikud asjad füüsilises maailmas. Kui loobume millestki füüsilises maailmas, teeme ruumi ka uutele mõtetele ja arusaamadele.

Mulle meeldivad praegu väga vürtsid kaneel, tsilli, kardemon, ingver. Nendest teen ma endale sooja jooki. Samuti maitseid kaneel, tsilli ja datlid suurepäraselt ühes mu hiljutises toor-tomatikastmes värskete suvikõrvitsaribade peal. Selle suve hitt oli aga kindlasti külmutatud banaanidest jäätis. Kes on proovinud, see teab. Ja vitamiini-

pommi tegi sellest samale jäätisele lisatud pihutäis värsked kibuvitsaõisi. Veel on supermaitsev energia-pomm lihtsalt viis datlit ja klaas vett mikserdatult. Vahutab nagu korralik *caffè latte*.

Arvan, et toortoit, eriti küpsed ja töötlemata puu- ja juurviljad, on parim ja kindlaim viis pakkuda kehale vajalikke toitaineid täpselt õigetes vahekor-

dades, et kõik saaks imenduda ja töötada maksimaalselt meie tervise ja rahulolu heaks. Mind aitab toortoit paremini

tundma õppida oma keha ja saavutada kontrolli oma meele üle.

Selgitavat materjali on maailm-pungis. Igaüks leiab endale meelepärast. Mina sain hoogu, lastes ennast vabaks arvamusel, et päevas tohib süüa ühe banaani. Jälgige väikeseid lapsi, pange tähele, mis toidu järel nende käsi esimesena sirutub.

Jälgige lapsi, pange tähele, mis toidu järel nende käsi esimesena sirutub.

Armastan lihtsaid ja puhtaid maitseid

Reet Aus

eetiline moekunstnik

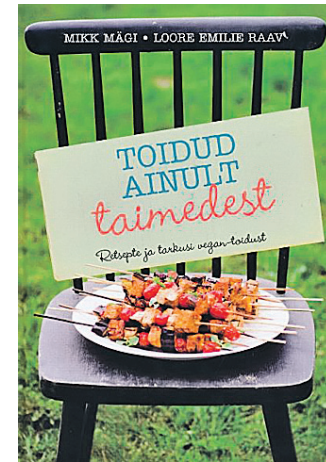
Hakkasin taimetoitlaseks juba varajases nooruses ja reaalseks põhjuseks oli minu haruldane sapipõis ja lakkamatud kõhuvalud. Olen vist üsna radikaalne, sest valdin igasugust loomset valku. Armastan lihtsaid ja puhtaid maitseid. Ahjus tehtud peet õliga on kindel lemmik.

Mikserdan palju värsket kraami. Suvisel perioodil olen praktiseerinud ka toortoitlust. Kui piisavalt õli ja päklikiga toetada, annab haruldaset kerge ja hea enesetunde. Kui peenral asjad valmis saavad, siis pole ju põhjust siga ahju toppida. Söögioktadest on

restoran Aed minu pikaajaline lemmik. Leib meeldib – puhtad maitseid. Lilleoru taimne köök on asendamatu.

Skeptikuile ei ütle ma midagi. Igaüks toitub nii, kuidas soovib. Minule lihtsalt liha ei sobi. Kui keegi konkreetselt küsib, siis soovitan soojalt. Tuleb lihtsalt targalt toituda, oma vajalikud ained kätte saada. Kliima ei mängi minu kogemusel siin mingit rolli, talvisel perioodil on lihtsalt suurem toiduvajadus. Teaduslikult on ammu tõestatud, et kõik vajalikud ained saab inimorganism ka taimisel kujul kätte.

Raamatud

„Toidud ainult taimedest”

Mikk Mägi ja Loore Emilie Raav
Pegasus

„Kodused ja maitavad taimetoidud”

Sandra Vungi
Varrak

Sügisel muutub kodu aknalaud rohenäpu katselavaks

Külmade saabudes taandub aednik **tuppa**, et jätkata aias pooleli jäänud kasvatustööd **aknalaul**.

Kaire Talviste
kaire.talviste@epl.ee

„Aknalaua aiandust saab pida aasta läbi, riskialt inimene võiks proovida majja kolida erinevaid asju,” soovib Hansaplanti aednik Eva Luigas. Näiteks viis ta mullu sügisel tuppa kasvama paprika, mille seeme sai liiga hilja külvatud. Taimel jagus kasvurõõmu talv läbi, väsimuse ilminguid märgates turgutas aednik teda väetisega. Paprika hakkas õitsema ja andis esimese saagi aprillis. Kevadel sai ta kasvuhoonesse ja on nüüdseks andnud juba kolmanda saagi. Samuti jõudis Eva aknalauale füüsal, mis kasvas sellise mühinaga, et mine või matšeteega

kallale. Kevadel pääses metslane taas õue.

Praegu pooleldi valminud köögiviljad aknalaul ilmselt valmis ei saa, ent pakuvad siiski silmailu. „Maitsvat tomatit enam ei saa, küll aga on poti istutatud roheliste tomatitega taime lõbus vaadata ja katsetada, mis edasi saab,” soovib Luigas.

Püsikud rosmariini, salvei, tüümiani, samuti pune ja iisopi jms võib praegu veel peenrasse jätta. Tüümian elab vabalt seal talve üle, salvei on pisut pirtsakam, kuid kannatab normaalselt talve, rosmariin Eesti talve ei talu. Need taimed võiks praegu tuppa viia vaid juhul, kui näiteks kavatakse suvilast linna kolida. Sel juhul võiks

peenralt veel muudki kaasa võtta, näiteks basilikut ja murulauku jne. Kui peenar on aga kohe ukse kõrval, pole külma-kindlate mitmeaastaste maitsetaimede tuppa kolimisel mõtet.

Julge katsetada

Paljud soovivad aknalaul kasvatada maitsetaimi. Kõige kindlam on osta aianduskeskusest noor taim, seda edasi kasvatada ja süüa ning kui otsa saab, osta uus. Taimest ostes peab jälgima, et see poleks üle kasvanud, külma saanud ega liiga tihedalt potis. Toidupoest ostetud basiliku mustaks tõmbunud lehed on kindel märk sellest, et taim on külma saanud. Taimed, mille narmasjuured poti põhja alt välja paista-

Hansaplanti aednik
Eva Luigas
Foto: Siim Lövi

Idandamine on samuti hea võimalus kasvatada midagi ilusat ja maitsvat.

TUBANE AIANDUS

Järgida tuleb teatud reegleid:

- taimi ei tohi üle kasta. Selle vältimiseks ära kasta kunagi õhtul, vaid tee seda hommikul või päeval, et liigne vesi saaks ära aurata. Jälgi, et taime alla ei koguneks seisvat vett;
- pane tähele, et kasvukoht poleks liiga külm. Näiteks aknaklaasi kõrval võib minna päris jahedaks;
- taimed vajavad talvel kasvamiseks lisavalgust, selleks osta taimelamp ja pane taimed lõunapoolsele aknalauale;
- väga oluline on väetamine.

NÕUDLIK TALVITUJA

Pirtsakas rosmariin

- Vahemere piirkonnast pärit rosmariini talvitumine ei pruugi alati õnnestuda. Kui jätate taime õue, siis katke ta talveks kuuseokstega. See ei anna aga mingit garantiid. Targem oleks rosmariini kasvatada potis, taim püsivate öökülmade saabudes tuppa tuua ja tõsta jahedamasse, ent valgustatud ruumi. Pange tähele, et alakastmine paneb taime kuivama, ülekastmine mädanema. Talvituvat taime ei tohi väetada, sest siis läheb ta enneaegu kasvama.

Hansaplanti tootmisjuht Mihkel Saar

vad, võiks istutada kaks-kolm korda suuremasse nõusse ühes olemasoleva potiga. Just narmasjuurte kaudu saab taim toitaineid ja kui need kuivad, närbub ka taim.

„Kasvatada saab kõike!” kinnitab Luigas. Tuleb aga arvestada, et päevad on lühemad ja läheb pimedaks, mistõttu taimed vajavad kasvamiseks kindlasti lisavalgust.

Efektset taimelambid panustavad interjööri ka sisekujunduselementidena. Haja-meelsematele inimestele soovib Luigas ajastusega taimelampe, mis valgustavad näiteks hommikul kella 8-st õhtuni. „Kui unustad lambi põlema panna, maksab kohe kurjasti kätte,” hoiatab Luigas. „Lisavalgus peab olema piisav ja õige valgusspektriga, tavaline lambipirn ei sobi.”

Müügil on spetsiaalsed, ökoloogiliselt toodetud ja mikroelementidega rikastatud maitsetaimemullad. Neid tasub eelistada tavalisele aiapinnale, sest nad on haiguste- ja umbrohuvabad. Kindlasti tuleks taimi väetada, selleks on head orgaanilised väetised, mida on saada nii vedelal kui ka tahkel kujul – näiteks kanakakagraanulid, vihmaussisõnnik ja orgaanilised väetisepulgad. Eelistada võiks rikkama mikroelementide sisaldusega väetist, näiteks mereadruga kanakakagraanuleid. Eraldi võib osta ka mereadruekstrakti, mille leotise saad peale maitsetaimede turgutada toataimi.

Kui taim ikkagi kidub, on ilmselt põhjuseks madal temperatuur, liigne niiskus ja vähene valgus. „Aknalaul ei tasu pida rootsusid. Peab ikka mõtlema, miks taimi kasvatada,” soovib Luigas. Kui terve pere on juba pahane, et elamine näeb

välja nagu muldpõrandaga kelder, siis on see ilmselt märk sellest, et olete oma katsetustega liiale läinud.

Aknalaud pole sama mis peenramaa

Luigas ergutab katsetama ka troopiliste taimedega. „Ma ise tegin aknalaul talve üle elanud füüsalist ja pepiinosst ehk melon-maavitsast haljaspistikuid, kasutasin juurutuspulbrit ja sain kevadeks suuremad taimed, mis sel aastal hoolimata kesisest suvest jõudsid mulle ka saaki anda. Katsetades õpitaksegi,” arvab ta. Idandamine on samuti hea võimalus tekitada aknale midagi ilusat ja saada seeläbi toidule maitsvat ja tervislikku vaheldust.

Ent ei maksa siiski arvata, et toas hakkab põld haljendama. Aknalaul kasvatamiseks võiks valida seemneid, mis idanevad kiirelt, näiteks rukola, kress-salatid, lehtsalatid, till jms. Samuti saab ajatussibulast edukalt rohelist sibulapealseid kasvatada. Päris sama maitsega kui vabas looduses aknalaua maitsetaim ei ole. „Suurem on vast kasvatamise rõõm ja kujutlusvõimet peab ka olema,” lohub ta neid, kes peavad hüvasti jätma lootusega kasvatada talvel mahlast tilli. Tugevaima maitseelamuse annab basilik. „Kui taim on ilus ja dekoratiivses potis, annab see juba väärilise tasu nähtud vaeva eest,” usub Luigas. Ta arvab ka, et need, kes on roheliste nappudega, tagasilöökidest ei heitu.

Väga kaua ei ole mõtet maitsetaimi siiski aknalaul kasvatada, sest pikapeale venivad nad välja ja vananevad. Mõistlik on teha kolmenädalaste vahedega korduskülvil või osta uued taimed. ●

Metsapartner OÜ

Metsamajandamiskavade koostamine

Metsamaterjali ost

Raie ost

Metsakinnistute ost

Tel 5343 0433

kristjan@metsapartner.eu
www.metsapartner.eu

ONOFF

www.onoff.ee

Reklaam

Eesti Päevaleht | laupäev, 22. september 2012

TAGASI KOOLI

Sellel nädalavahetusel
R-P kõik epilaatorid
ja pardlid **-10%**
poes kehtivast hinnast!*

3727C
LE32E420

~~359€~~

279€

32"
LCD

USB kaudu filmide taasesitus

Sisseehitatud digituuner

SAMSUNG

~~649€~~

549€

3817C
42PFL4007

PHILIPS

200 Hz PMR

Smart TV

Full HD

9262A
PHILIPS

~~195.90€~~

175.90€

69.70€

Parim raseerimistulemus

GyroFlex 3D süsteem

Laadimisalus

Vutlar

KINGITUS
8 GB USB-mälukaart

100% veekindel

SmartLight valgustus

BRAUN

8293A

Mahlapress

KENWOOD

Võimsaim oma hinnaklassis-1500W

Harjatud metallist korpus

XXL täiteava

APEX-tehnoloogia

2838C

SAMSUNG

2978A

*Täiendavad allahindlused ei kehti!

Briti huumoriga akadeemiast ja abielurikkumisest

Intervjuu

Tuuli Jõesaar
reporter

Akadeemilist elu kujutav Lodge pole kaotanud oma lusti, võrratult iroonilist kirjutamisstiili ja läbinägelikkust.

Trükisõnas on rohkem ja vähem sobivaid kooslusi. Näiteks ajakirjade Akadeemia ja Buduaar ristsugutis oleks parimal juhul jabur ja halvimal juhul lihtsalt õudne.

Inglise kirjanik ja kirjanudusteadlane David Lodge on aga suutnud akadeemiliselimele romaani elegantselt siduda armastusromaaniga. Tõsi, ta on mõlemat tänapäeva vaimule sobivaks mudinud: aimelised arutelud on ta pannud tegelaste suhu ja aegunud armastusromaanist teinud oluliselt tänapäevasema versiooni ehk abielurikkumisromaan.

Jälle ülikoolis

Nüüd lähemalt. Lodge'i loomingu on eesti lugeja tuttav juba kolme varem tõlgitud teose („Väike maailm”, „Ühest kohast teise” ja „Väärt töö”) kaudu. Romaan „Mõtleb...” asetub kirjanikule omasesse konteksti: tegevus toimub ülikoolis ja tegelased on akadeemilise maailmaga rohkem

või vähem seotud. Peategelasteks on keskealine paar: teadvuseuurija Ralph Messenger (tark, asjalik, Rooma profiiliga, jõuline, ateist, himur ja abielus) ning kirjanik Helen Reed (tark, romantiline, endiselt heas vormis, katoliiklane, kindlameelne ja lehestunud). Nende nappide kirjelduste järgi teab kogenud lugeja juba ette, mis juhtuma hakkab. Messenger näeb Reedis uut võimalikku armuobjekti ja hakkab leske võrgutama, taustategelasteks tolle surnud abikaasa romantiline mälestus, enda vägagi elus abikaasa ja parvede kaupa rohkem või vähem koomilisi ja traagilisi akadeemilisi kujusid.

Siimaani sarnaneb tegevuse kirjeldus enam-vähem iga armastusromaaniga – isegi meie kultuuriministri vihatud Cartlandi teostega. Sellega aga sarnasus piirdub. Kirjanudusteadlasena žanri perfektselt vallates kallab

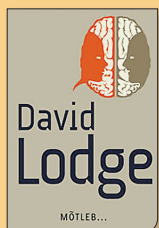
Lodge banaalse armastusromaan kesta täis virgutavat vaimutoitu. Messenger ja Reed moodustavad dünaamilise paari, kelle sisutihe dates ja nutikates vestlustes arutatakse köitvalt nii teadvuse, inimese ja arvuti suhte kui ka abielu püsivuse probleeme. Kas maailmas, kus on nii palju valikuid, on võimalik jääda valitud partnerile truuks, kui ainus takistus on see, kuidas sa otsustad maailma vaadata? Kui arvutid järjest täiustuvad ja püriavad loogiliste järelduste ainuvalitsejaks, siis kas inimese viimaseks kantsiks jääb tundmine? Kui vaba ja objektiivne saab inimene isegi parima tahtmise juures oma otsustustes ja hinnangutes olla?

Muutunud Lodge

Neile, kes on varem lugenud vähemasti „Väikest maailma” ja „Ühest kohast teise”, võib tulla üllatuseks otsese koomika vähesus. Kui esimeses kahes lubas Lodge endale romansi- ja arenguromaan kattevarjus suisa tolatsemist ja situatsioonihuumorit, siis „Mõtleb...” on märksa tõsisem ja veidi sarnasem „Väärt tööga”. Mõlemad kuuluvadki tema hilisemasse loomingupeeri. Romaani „Mõtleb...” kirjutamise ajal oli Lodge küll kõigest kuuekümnendates eluaastates (mida ei saa kirjaniku puhul kindlasti pidada raugaeaks), kuid

„Mõtleb...”

David Lodge
Tõlkinud
Riina
Jesmin
VARRAK

Ingliskeelne krimilugu Tallinna vanalinnas

Krimi

Peter Robinson pani

Tallinnas toimuva põnevusloo kirja siin loovkirjutamist õpetades.

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Briti-Kanada krimikirjaniku Peter Robinsoni lood inspektor Banksist on eesti lugejale juba tuttavad. Äsja ilmunud raamatus „Pimedust jälgides” saabub inspektor Banks aga isiklikult Tallinnasse ja Haapsallu, uurides ühe oma kolleegi mõrva.

Yorkshire'is leitakse politseiniku laip ja hiljem veel ühe tundmatu mehe surnukeha. Politseiniku asjade seast leitakse A. Le Coqi nimelise tehase õllealus, teine tapetu osutub Eesti kodanikuks nimega Mihkel Lepikson. Niidid viivad Tallinna

vanalinna, kus läks kuus aastat tagasi jäljetult kaotsi briti neiu. Banks on sunnitud kaasa võtma sisejuurduses töötava kolleegi ja Eestisse kohale minema.

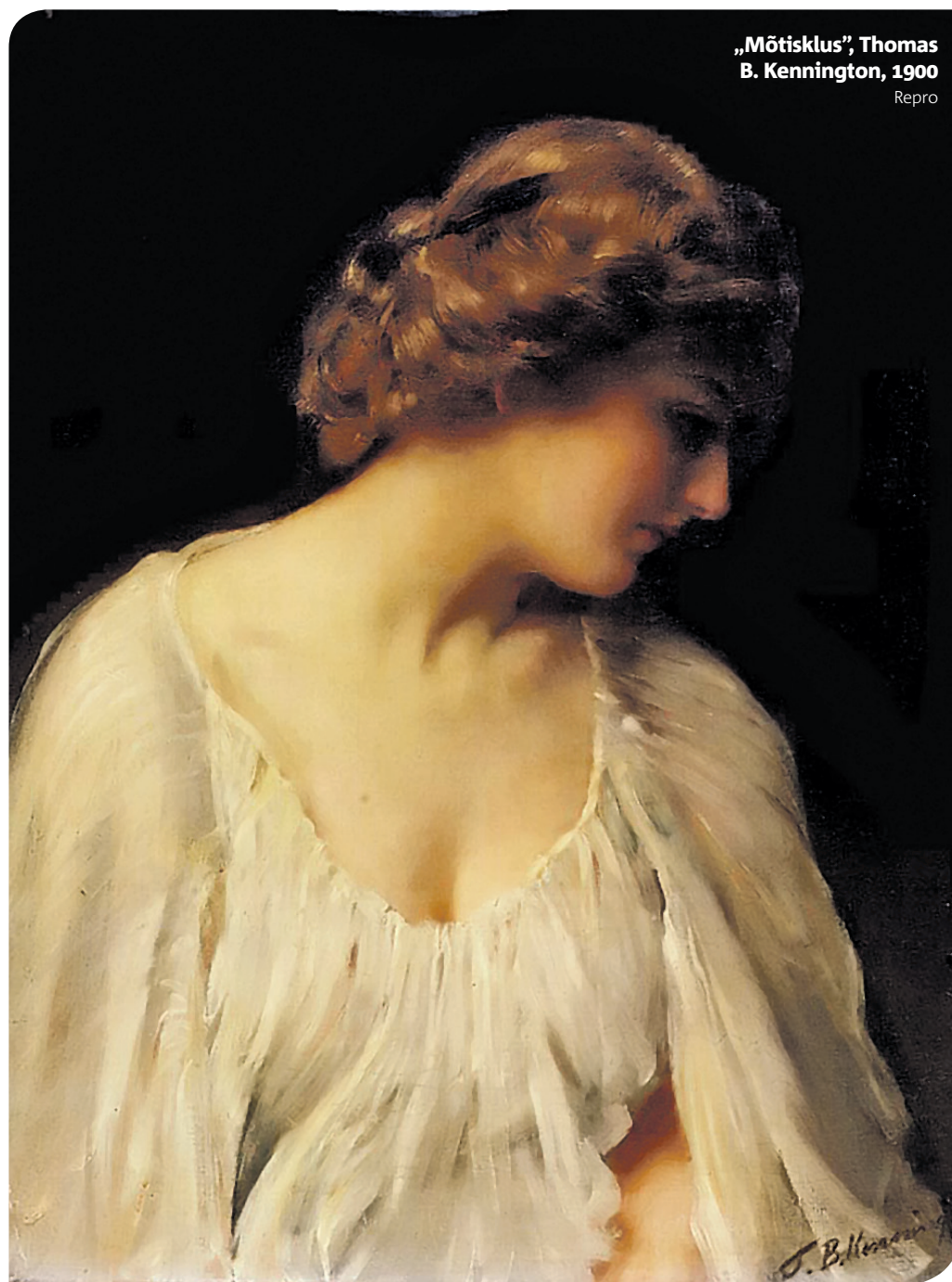
Robinsoni teadmised Eestist pole laita, lisaks väljamõeldistele nagu ajaleht Eesti Telegraaf tutvustab ta ka reaalseid paiku nagu Meritoni hotell ja kohvikud Clazz ning Olde Hansa. Mõrvatud Mihkelsoni kolumn Eesti Telegraafis kannab eestikeelset pealkirja „Pimeduse varjus”. Kultuurse detektiivina häälestab Banks end Eestiviidi lainele püüdlilikult Arvo Pärti kuulates ja külastab kohale jõudes esmalt „Surmatantsu”, hakates seejärel muna-kiviteedel kõndides saladust lahendama. Sovetlikku maffiaurkasse sattumise asemel avastab ta eest linna, kus kõikjal on tasuta wifi, niisiis jääb koledale mõrvaloole vaatamata Tallinnast ahvatlev ja tsiviliseeritud

mulje. „Kogu Eesti-Vene suhte värk jääb mulle mõistetamatuks,” taipab Banks. Elusatest eestlastest figureerivad raamatus pikemalt hipilik neiu Merike, ajakirjanik Erik Aarma ning hiigelmudede politseinik Toomas Rätsepp ja jäine prokurör Ursula Mardna, kelle eesmärk näib olevat Banks jälgeldelt maha raputada.

Seda, kust Robinson teose jaoks inspiratsiooni sai, pole vaja kaugel otsida. Eelmisel aastal andis ta Tallinna ülikoolis loovkirjutamise kursust ning nagu näha, on selles käigul nüüdseks vähemalt üks käegakatsutav kirjanduslik tulemus. ●

„Watching the Dark”

PETER ROBINSON

„Mõtisklus”, Thomas B. Kennington, 1900
Repro

siiski on näha ellusuhtumise muutust, teatavat tagasisivaatlikkust ja mõningat üllatust just nagu ootamatult muutunud elu üle. Sellegipoolest ei ole David Lodge kaotanud oma lusti ega võrratult iroonilist kirjutamisstiili, ka tema

läbinägelikkus inimhingede suhtes on endiselt naksakas.

Kellele romaani soovitada? See sobib kõigile, kellel on ülikoolist omandatud vähemalt bakalaureusekraad, aga kindlasti peaksid seda lugema kõik, kes akadeemilises maailmas

töötavad. Äärmiselt mõistlik oleks romaani lugeda ka neil, kes rikuvad abielu, kaaluvad seda või ei suuda mõista, miks abielu rikutakse. Sobilik lugemisvara on see ka neile, kes lihtsalt hindavad intelligentset nalja. ●

LÜHIDALT

Prantsusmaal ilmus Hodorkovski raamat iseendast

Prantsusmaal on ilmunud raamat „Putini vang” („Prisonnier de Poutine”), mille on iseendast kirjutanud vene oligarhist vang Mihail Hodorkovski. Teos on tehtud kahasse ajakirjaniku Natalja Gevorkjaniga. Raamatu žanr on seega segane, see ei ole mälestusteraamat ega ka elulookirjeldus. Eri vaatenurkade alt on jututu Hodorkovski oligarhiks saamisest ja tema vangipanemisest. Vene keeles ilmub teos pealkirjaga „Vangla ja vabadus” („Tjurma i volja”), oodata on ka saksa- ja hollandikeelseid versioone.

Toomas Vindi romaan inglise keeles

USA kirjastus Dalkey Archive Press avaldas inglise keeles Toomas Vindi teose „Lõppematu maastik”. Romaani tõlkija on Eric Dickens. Netiküljel Complete Review kirjutab kriitik Michael Orthofer, et tegu on mitmekihilise ja kaaluka romaaniga, mille keerukasse struktuuri on põimitud palju korduvaid motiive. Keerukas konstruktsioon kõlavat siiski teoorias huvitavamalt, kui autoril praktiliselt kujutada õnnestub. Kriitik kiidab veel tõlkijat, kelle märkused aitavad keelemängudega seotud nüansse lahti seletada.

Markosjan-Käsperi uus teos Peterburi ajakirjas

Peterburi kirjandusajakirja Zvezda septembrinumbris ilmus Gohar Markosjan-Käsperi uus venekeelne romaan „Memento mori”. Varem on Markosjan-Käsperi loomingut Zvezdas avaldatud neljal korral ja enamasti on järgnenud kõrge tunnustus. Debüütromaan „Penelope” nomineeriti 2003. aastal vene Bookerile, „Penelope asub teele” sai 2007. aastal Juri Dolgoruki nimelise preemia ja „Karüatiidid” võitis 2005. aastal Eesti kultuurkapitali venekeelse kirjanduse aastapreemia.

Teistmoodi füüsika energiakeskuses

25. septembril kell 13 esitletakse energia avastuskeskuses ja 26. septembril kell 12–15 Tartu kaubamaja aatriumis koolinoorte mõeldud teost „Teistmoodi füüsikaraamat” ja teadusteatri etendust „Peadpidi füüsikas”. Raama-

tu autorid on Kertu Saks ja Aare Baumer energia avastuskeskusest. Teose eesmärk on põhikooli füüsika huvitaval viisil lahti seletada ja see sisaldab peale teksti ka katsete kirjeldusi koos illustatsioonidega.

RAAMATUREKLAAMID

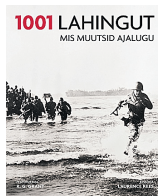
MAFFIA RAHA. KUNNARI LUGU

Grey Gladio 304 lk, Mart
Eesti elu varjatud pool eluloona esmakordselt raamatukaante vahel! Elu on kui kitsas mägitee, mille iga kurvi taga ootab ees uus ja tundmatu seiklus. Kunnari lugu ongi selline. Olles tavalise eesti poisina õnneliku lapsepõlve veetnud, võtab see täiesti ootamatu kursi ning pöörab teele, kus tuleb silmitsi seista nii peadpöörivate seikluste, jõhkra režiimiga Venemaa vangla, maffia karmide mängude kui ka kirgliku armastusega. Kirjastuse kodulehel www.kirjastusmart.ee saab võita Saaremaa spaa külastuse saunaga sviidis kahele!

1001 LAHINGUT, MIS MUUTSID AJALUGU

R. G. Grant Tõlkinud Olavi Teppan, Kalle Klein, Lauri Vahtre, Ingvar Bärenklau, Andrus Maran 960 lk, Varrak

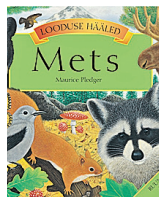
„1001 lahingut, mis muutsid ajalugu“ kirjeldab viimase 5000 aasta kõige pingelisemaid, draamatilisemaid, olulisemaid ja erakordsemad relvastatud kokkupõrkeid ning nende mõju kogu maailma arenguloole. Raamatu illustreerimisel on kasutatud vanu gravüüre, nüansirikaid gobelääne, draamatilisi maale ja meeldejäävaid fotosid.

TEEME KOOS. PUTUKAD-MUTUKAD

Lully Gustavson 44 lk, Koolibri
Selles raamatutegutsevad liblikatüdrukud ja kiilipoisid, putuka-mutukabeebid ja nende issid-emmed. Lapsed õpivad neid tegelasi endale ise meisterdama ning nendega koos vahvaid mängu mängima.

LOODUSE HÄÄLED. METS

Maurice Pledger Tõlkinud Anna-Liisa Tiisma 16 lk, Koolibri
Selle raamatu kaante vahel ootavad lugejat igat nägu ja tegu metsaelanikud. Lükka oksad kõrvale ja avasta põnevaimate metsade peidetud saladused. Samal ajal kui teed tutvust ruumiliste piltidega, saad kuulda kão kukkumist, majesteetliku põdra mõrgeid ja puuma urinat. Raamat tutvustab põhjalikult erinevates metsatüüpides elavaid linde ja loomi.

ABISTAJATE, ÕPETAJATE JA REISIDE FENG SHUI

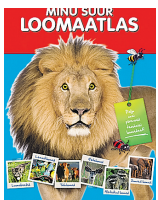
Siret ja Janno Seeder 200 lk, Varrak
Janno ja Siret Seeder: „Sarja kuuendas raamatus käsitleme bagua kaheksa tsooni teooria kuuendat eluvaldkonda.

Õpime tundma selle eluvaldkonna olemust ja mõjutusi teiste bagua alade suhtes, samuti näitame, kuidas seda tsooni tasakaalustada, aktiveerida ja ravida ning õppida kasutama mitmesuguseid abivahendeid.”

MINU SUUR LOOMA-ATLAS Tõlkinud Tanel Tänna 144 lk, Koolibri

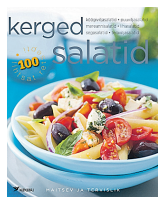
Siit raamatust leiavad uudishimulikud noored palju teavet enam kui 131 looma-liigi kohta – loomabeebidest, lammik- ja farmiloomadest, metsade ja mägede loomadest, metsikutest ja suurtest loomadest. Teed loomariiki juhatavad neli küsimust: kes, mida, kus ja kas teadsid. Oma väikeste testide, imeliste fotode ja piltidega on see raamat tõeline abimees kõigile loomahuvilistele.

TARGA MEHE HIRM. KUNINGA-TAPJA KROONIKA II OSA

Patrick Rothfuss Tõlkinud Juhan Habicht 584 lk, Varrak
Patrick Rothfussi „Kuningatapja kroonika“ triloogia on viimaste aastate tugevaim debüüt fantaasiakirjanduses. Põhjalikkus, millega autor on üles ehitanud maailma, milles triloogia sündmused aset leiavad, on võrreldav vaid Tolkieni Keskmaga. Triloogia teise raamatu „Targa mehe hirm“ teises pooles jätkuvad Kvothe seiklused kaugel nüüd juba koduseks saanud ülikoolist. On põhjuseks saatus või tema enda noorusliku uljusega tehtud otsused, igatahes satub Kvothe kohtadesse, kuhu tema taustaga inimesed tavaliselt ei pääse.

KERGED SALATID

Carla Bardi Tõlkinud Kadri Viin 120 lk, Koolibri
Raamat sisaldab üle saja retsepti puuvilja-, köögivilja-, juustu-, liha-, riisi-, teravilja-, mereanni- ja segasalatite valmistamiseks. Asjatundjad on ühel meelel, et süües rohkem värsket puu- ja köögivilja, täisteratooteid ning mereande saame ennast kaitsta südamehaiguste, vähi ja mitmete teiste haiguste eest. Tee oma tervele head, valmistades iga päev mõni selles raamatus toodud salat. Sari „Maitsev ja tervislik”

IISRAELLASTE JA PALESTIINLASTE LUGU

Martin Schauble, Noah Flug Tõlkinud Urmas Kaldmaa 152 lk, Koolibri
Lähis-Ida konflikt on pikkade, järjest uute ägedate võitluste lugu, millel ei paista lõppu. Raamatus saavad sõna Israeli ja Palestiina alade elanikud, kes on neis võitlustes osalenud ja kannatanud. Nende jutust ilmneb, et selles

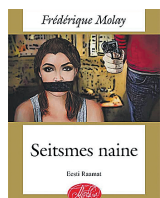
konfliktis pole lõplikku tõde, veel vähem on õigus vaid ühel poolel. Ka selle raamatu autorid ei tea kiiret ja kerget teed rahuni. Nad tahavad aga näidata, et senised arusaamad peavad muutuma, sest sõda ei lahenda konflikti kummagi poole jaoks. Nagu ütles üks noor palestiinlane: „Oleme teineteise vastu võidelnud üle 60 aasta ja saavutanud pole midagi. Miks mitte kulutada seda aega hoopis rahu saavutamiseks?”

SMUUTID JA MAHLA-KOKTEILID

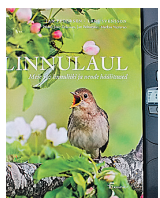
Carla Bardi Tõlkinud Kadri Viin 120 lk, Koolibri
Raamatus on üle saja idee kosutavate mehude ja segumahlade valmistamiseks. Siin on igaühele midagi, alates ülitervislikest puu- ja köögiviljasmuutidest ning -mahlast kuni vitamiinirikaste dessert-kokteilideni. Hommikusoögiks võib proovida mango-jogurtismuutit, lõunaeineks tomati-sellerismuutit värskete ürtidega, magustoiduks aga šokolaadi-cappuccino-kokteili või banaanismuutit šokolaadi ja pähklikega. Sari „Maitsev ja tervislik”

SEITSMES NAINÉ

Frédérique Molay Tõlkinud Jana Porila 192 lk, Eesti Raamat
Orfèvres'i kaldapealse kirjeldus, nagu oleksite ise seal – kuulustrepp, kaitsevõrgud, kooruvad seinad... Kui need kriminaalpolitsei peakorteri seinad räägiksid, jutustaksid nad solidaarsustundest, sõlmuvatest pingetest, lahtihargnevatest juurdlustest... ja politseiülema halastamatust võitlusest ning võidujooksust koletise ja ajaga – et päästa seitsmes ohver, seitsmes naine! Autor näitab meile kriminaalpolitsei naiste ja meeste pörgulikult pingelist elu ning kohtumeditiini arstide saladuslikku ja jäist maailma. Sari „Mirabilia”

LINNULAUL. MEIE 150 LINNULIIKI JA NENDE HÄÄLTSUSED

Jan Pedersen, Lars Svensson Tõlkinud Allar Sooneste 256 lk, Tänapäev
Linnud häälitsevad! Mõni neist laulab ilusat keerulise meloodiaga laulu. Mõni hüüab peibutavalt ja mõni hoiatab kraaksudes või muude lärmakate helidega. Kõigile on ühine see, et nad väljendavad ennast helide abil. Selles ainulaadses laulvas linnuraamatus iseloomustatakse meie kõige levinumaid linde täiesti uuel viisil – nii pildi, teksti kui ka helidega. See raamat õpetab linde mõistma ja aitab neid ühtlasi häälituste järgi ära tunda. Jan Pedersen (tekst) ja Lars Svensson (heli) kirjeldavad siin 150 meie kõige iseloomulikumat lindu. Koos Jari Peltomäe ja Markus Varesvuo fotode ning Jony Erikssoni joonistustega on see ehk üks mitmekülgsemad linnuraamatuid, mis kunagi koostatud. Raamatu küljes on mälu-kiip ja kõlar, millega saad kuulata kõikide raamatus olevate lindude häälitusi.

TEEDU JA PEEDU LASTEAIAS

Aino Havukainen, Sami Toivonen Tõlkinud Hille Lagerspetz 32 lk, Hea Lugu
Lõbusad hetked täiesti tavalises lasteaias! Teedu ja Peedu on võitnud loteriiga lõõgastuspäeva spaas. Vesinupu spaa asemel lähedavad nad eksikombel naabermajas asuvasse Mesinupu lasteaeda. Poisid võtavad liivakasti mudavanne ja teevad ronimisredelite peal tervisesporti. Lasteaiapäev koos hommikupudru, poririete, lõunauinaku ja askeldustega on tegelikult lõpmata tore!

RÄNNAKUD MURTUD MAAL

Ivar Soopan 250 lk, Hea Lugu
Sellest raamatust saab lugeda autori kolmest reisist paikadesse, mis jagasid aastail 2004–2006 ühist saatust. Kuigi kannatajaid oli veel paljude teistegi maade ja rahvaste hulgas, on selles reisikirjas kirjeldatud elu Tais, Indias ja Indoneesias. Need on paigad, mida laastas maavärin või sellele järgnenud tsunami. Tai riik langes kaosesse 2004. aastal, mil Indoneesia lähedal oli maailma teadaoleva ajaloo üks tugevamaid maavärinaid ja sellest sai alguse laastav hiidlaine. India Jammu ja Kashmiri osariik kannatasid 2005. aastal rängalt naaberriigis Pakistanis esinenud väga tugevate tõugete tõttu. Sama juhtus 2006. aastal Indoneesia Jaava saarega. Kõigis neis loodusõnnetustes hukkus kokku üle 300 000 inimese, vigastada sai peaaegu sama palju.

LIBLIKA-KOGUJA

Joel Haahtela Tõlkinud Hille Lagerspetz 158 lk, Hea Lugu
Romaani „Liblikakoguja” peategelane on mees, kes saab ühel päeval teada, et on pärinud maja täiesti võõralt sakslaselt nimega Henri Ruzicka. Selles veidras seigas selguse saamiseks võtab raamatu kangelane ette reisi, mis viib teda nii Saksamaale kui ka Lõuna-Euroopasse. Selgub, et salapärasel sakslasel oli kirj liblikate vastu ja et omal moel on ka päranduse saaja osa Ruzicka märkimisväärselt liblikakollektsioonist. Haahtela viiendas romaanis ei ole iseäranis palju tegelasi, ent autoril on ebatavaline oskus luua nappide vahenditega nii pingeolukordi kui ka poeetilist atmosfääri, mis muudab romaani lugemise tõeliselt nauditavaks.

ANGRY BIRDS. SUURE PUNASE JOONISTAMIS-RAAMAT

104 lk, Hea Lugu
Kõikidele Angry Birdsi fännidele. Lindude ja pörsaste maailm ootab sind! Lõbusad pildi-alkkirjad pluss sinu fantaasia ning võimalusi joonistamiseks jagub lõputult. Sada fantaasiarikast lõpetamata pilti pakuvad tundide kaupa rõõmu kõikidele Angry Birdsi fännidele vanuses kolm kuni 103. Illustraator Ruska Berghäll

EESTLANNA Pariisis

KUTSUME HEADE EESTI AJALEHTEDE TELLIJAD KINNO

Ilmar Raagi uue filmi „Eestlanna Pariisis” eelesilinastus toimub 10.10.2012 kell 19 Coca-Cola Plazas!

Spetsiaalselt meie ajalehtede tellijatele mõeldud linastusele loosime välja 200 piletit.

Loosis osalemiseks või lehetellimuse tegemiseks mine: www.epl.ee/pariis

Loosimine toimub 02.10.2012. Nimed avaldame 04.10 lehtedes, võitjaid teavitame ka personaalselt.

●●●
Eesti Päevaleht

Maaleht
EESTI EKSPRESS

Radikaalroheline kaubamajalõuna

Eesti söögikohadki astuvad **maailma toidumoega** ühte jalga: juba paar nädalat saab **Bestselleri**-nimelises raamatupoekohvikus limpsida ja krõmpsutada **toorest rohelist** kraami.

Köögi Komando köhuori

Esimene küsimus, mis ühel Köögi Komando liikmel Bestselleri toortoidumenüüd silmitsedes üle huulte vupsas, oli: „Kas toorest liha polegi?” See polegi nali, sest toortoitluse reeglid lubavad süüa ka loomset päritolu toitu, näiteks kuivatatud kala. Bestselleris paleoliitilist dieeti järgida ei saa, sest roheline tuli on antud vaid kuumtöötlemata taimetoidule. Menüüs oli kirjas üheksa nimetust, mis näitasid, et toorveganism on Bestselleris tõsiselt ette võetud: roogade tiitlid ja kirjeldused kõlasid isuäratavalt ja isegi huvitavalt, kui oleks lootnud. Rohelises džempris ettekandja – kas sai see värvivalik olla juhuslik? – küsis stambivabalt, kas soovime saada toite lauda kindlas järjekorras või läbisegi. Me vastasime „ükskõik” ja istusime lauda, et lasta end üllatada.

Taldrikutäis *guacamole* salatit (suur 6,50 / väike 3,25) sisal-

Bestselleri toortoit	16
Toit	●●●●●●●●●●●●●●●●
Interjäär	●●●●●●●●●●●●●●●●
Teenindus	●●●●●●●●●●●●●●●●
Viru väljak 4/6, Tallinn E–P 9–21	
Edetabel	
CHEDI 20 SADHU 19 SFÄÄR 19 PAPLI 19 VON KRAHLI AED 19 OKO 19 LEIB RESTO JA AED 19 KORSAAR 19 KUKKE 19 TIGU 19	

Guacamole'st: teame ju neid Eestis müüdavaid krõmpskõvasid avokaadosid.

das rebitud jääsalatit, rukolat, riivporgandit, kirsstomatit ja topsikukest *guacamole*'ga. *Guacamole* oli sööja maitsele võib-olla veidi vürtsitu ja ka avokaado enda maitse ei asendanud puuduvat tabasco't või laimi. Kõik me teame ju neid Eestis müüdavaid krõmpskõvasid ja plastmassimaitsega avokaadosid. Raske oli tõrjuda ka keelatud mõtteid pehmet kuklist lakoonilise salati kõrvale. Tomati-rukola püreesupist (6,95/3,25) võiks saada tihti Bestsellerit väisavate tittede või leviteerimishuviliste filosoofiadengite lemmik – nii-

võrd efemeerne ja substantsitu oli see roog. Kiiresti mööduv peaaegu ebamaine kausitais.

Tofu teeskleb liha

Üks osa taimetoidust on millegipärast omnivooridele harjumuspäraste maitsete jäljendamise. Näiteks kõiksugu tofuguljašid ja sojahakkliha-kastmed. Bestselleris oli pandud suvikõrvits pastat etendama (6,50/3,25). Aga milline roll see oli! Väga hõrgud, tugeva basiilikumaitsega spagetipikkused kõrvitsaribad vänge pestokastmega, mis passiks suurepäraselt ka tavalisele pastale. Pasta-

ja lihasööjat selle roaga ümber ei kasvata, aga niisama kerge näksimisena oli see ümberkehastumine omaette elamus.

Komando proovis ka kahte smuutit. Rooma salati, õuna ja mango püreejook (6,50/3,25) üllatas tugeva mündimaitsega, mis värskendas kui hommikune hambapesu Weleda pastaga. Erinevalt hügieeniprotseduurist tundus ka üsna toitev. Vanilli-kirsijook (5,10/2,55), kus sees datlid ja banaan, oli smuutiklassika tuntud headuses ja maheduses.

Toortoidu üks omapära on see, et selle söömine on kül-

laltki vaevanõudev toiming. Jonnivaid lehekesi või ribakesi ümber kahvli keerutades meenub modellifolkloor, et selleri söömine kulutavat rohkem kaloreid, kui see roheline pulgake ise sisaldab. Selge, et kui tõsine kontorirott või töomees nüüd Bestsellerist saadud kaloreid ja kulu-nud eurosid kalkuleerima hakkab, siis sellest head nahka ei tule. Toortoit on ikka kindla veendumuse ja elustiili või jällegi ühekorde pealiskaudse proovimise asi. Nende mõlema praktiseerimiseks sobib Bestseller väga hästi. ●

Fotod: Tiit Blaht

Tere tulemast Dallmayr kohvimaailma!

Dallmayr maja Münchenis on juba enam kui 300 aastat tuntud Kaumabajana, mis müüb delikatesse ja varustab oma kliente erinevate hõrgustistega. Tehke väike ekskursioon meie kohvimaailma - ja leidke enda lemmik Dallmayr kohvisort!

Dallmayr Prodomo

- Dallmayr Prodomol on eriline ja ainulaadne maitse
- Koostis, mis toob Dallmayr Prodomos esile tema iseloomuliku maitse pärineb Etioopiast, Sidamo ja Harrari viljakatest lõunapoolsetest regioonidest
- Dallmayri Maja tuntuim kohvisort sisaldab täiel määral kosutavat kofeiini
- Spetsiaalne täisaromaatne röst toob Prodomos esile tasakaaluka ning ainulaadse maitse
- 100% garanteetud araabika oad

Dallmayr Classic -

- Keskmise röstiga naturaalne kohv, pakub tõeliselt suurepärase maitseelamust
- Hoolikalt korjatud Araabika kohviubade valik on pärit maailma parimatest kõrgmaastike kohvikasvatustandustest

Müügil Stockmannis, Tallinna ja Tartu Kaubamajas, Maxima hüpermarketites.

Blue Dragoni abil sushimeistriks kerge vaevaga!

Küsi kõikidest hästivarustatud kauplustest.

Kõik ühest kohast.

www.kaupmees.ee

RAIVO E. Tamm ELINA Reinold ULFSAK JUHAN

TOOMAS HUSSARI FILM

SEENELKÄIK

Kes meist nüüd loll on?

L

eesti keeles, venekeelsete subtiitritega!

Saal 2	17:20
Saal 3	21:15 (ainult L)
Saal 7	12:05 14:15 19:10
A-Le Coq Sviit	16:15(P) 21:10(v.a.E, N)

MINA OLEN SEADUS

DREDD 3D

K14

Saal 1	11:55 14:30 17:05 19:40(v.a. N) 22:15
--------	--

LIAM NEESON

RÖÖVITUD 2

EELMISEL KORRAL RÖÖVISID NAD TEMA TUTRE. NÜÜD JAHIVAD NAD TEDA...

KINODES 12. OKTOOBRIST

Woody Allen	Alec Baldwin	Roberto Benigni	Penelope Cruz
Judy Davis	Jesse Eisenberg	Ellen Page	Greta Gerwig

Stsenarium ja lavastus WOODY ALLEN

Armastusega Rooma

Saal 2 12:00 14:50 19:30
22:10(v.a. N)

LAINE MÄGI JEANNE MOREAU

Parisis

EESTLANNA

KINODES 12. OKTOOBRIST

AJASÖLM	FEEL THE DIFFERENCE! K12
Saal 1	19:15 (ainult N)
METSALSED	FEEL THE DIFFERENCE! K14
Saal 2	21:45 (ainult N)
A-Le Coq Sviit	21:10 (ainult N)
PARANORMAN 3D	ing. keeles! MS6
Saal 3	eesti- ja venek. subti! 11:45
Saal 5	16:45
KURJAST VAEVATUD	K12
Saal 3	16:10 (ainult L) 21:15 (v.a. L)
VANAPIIGAD	K14
Saal 6	14:05 19:45
AINULT ARMASTUST	MS12
Saal 3	16:10 (v.a. L) 18:40
VAPRAKE	PERE
Saal 4	2D eesti keeles! 12:10 14:25
Saal 5	3D vene keeles! 11:40
Saal 7	3D eesti keeles! 16:30
NAABRIVALVE	K14
Saal 4	21:00
ID-A-IDENTITEET TUNDMATU	K12
Saal 4	16:35 18:50

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

PALGASÖDURID 2	K12
Saal 5	21:30
Saal 6	12:15
TÜTART PÄASTMAS	K12
Saal 6	21:55
PUHASTUS	vene k. subti! K14
Saal 6	14:35 17:10
Saal 7	21:20
BOURNE'I PÄRAND	K12
Saal 8	12:45 17:50 (v.a. N) 20:40
ABRAHAM LINCOLN: VAMPIIRIKÜTT	Saal 8 2D K14
	15:30
METSIKU LÕUNAMAA ASUKAD	MS12
Saal 8	EELLINASTUS! 18:30 (ainult N)
PIMEDUSE RÜÜTLI TAASTULEK	MS12
Saal 9	15:50 19:05
TED	Saal 9 22:20 K14
JÄAAEG 4	eesti keeles! PERE
Saal 9 2D	11:35 13:45
KAMPAANIA	EELLINASTUS! K12
Saal 10	19:35 (ainult N)

*A-Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riikikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A-Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA JA HOMME KINOS ARTIS:

ART'S
KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

Armastusega Rooma

12:55 19:10 21:20

SEENELKÄIK

13:55 11:45 16:00 19:50

ID:A
IDENTITEET TUNDMATU

15:00 17:55

22.09

Kes? Pesamunade film - eesti keeles	10:20
Ainult armastust	10:45 16:55 21:35
Minu õelapsed üksinda kodus - eesti keeles	12:25
Armastusega Rooma	12:55 19:10 21:20
Seenekäik	13:55 19:50
Ida- Identiteet tundmatu	15:00 17:55
Puhastus	15:40

23.09

Ainult armastust	10:45 16:55 21:35
Kes? Pesamunade film - eesti keeles	11:00
Seenekäik	11:45 16:00 19:50
Armastusega Rooma	12:55 19:10 21:20
Puhastus	13:40
Ida- Identiteet tundmatu	15:00 17:55

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

TÄNA JA HOMME KINOS SÕPRUS:

KINO
»SÕPRUS«

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

VUOSAARI
KINOS SÕPRUS ALATES 8. AUGUSTIST

16:30 14:30

22.09

Vuosaari	16:30	14:30
Ära kaoa lootust	19:00	17:00
Katusekino goes to kino Sõprus: Jelena	21:00	
Katusekino goes to kino Sõprus: Stealing Beauty		19:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

//// Eesti Kontsert

L 22. september kell 19 Estonia kontserdisaal

Eesti Kontserdi hooaja avakontsert

Muusika on armastuse hää!

HORTUS MUSICUS 40

Kunstiline juht Andres Mustonen

T 25. september kell 19 Viljandi kultuurimaja

K 26. september kell 19 Rahvuskooper Estonia Talveaed

N 27. september kell 19 Vanemuise kontserdimaja

KontsertJazz

BENOÎT DELBECQ TRIO (Prantsusmaa)

Benoît Delbecq (klaver)

Mile Perkin (kontrabass)

Emile Biayenda (trummid)

Info tel Tallinnos 614 7760, Tartus 737 7537, Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

TALLINNA LINNATEATER

Ma armastasin sakslast
20., 24. septembril 19.00

Maailmale nähtamatud pisarad
8., 9., 10. oktoobril 19.00

Meie, kangelased
19., 20. oktoobril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Laupäeval, 22. septembril kell 18.00
Tartu Jaani kirikus

&

Pühapäeval, 23. septembril kell 18.00
Tallinna Jaani kirikus

Georg Friedrich Händel
ORATOORIUM

Aleksandri pidu

ehk Muusika vägi

Alexander's Feast or The Power of Music (1736)

Maryseult Wieczorek (sopran)
Niall Chorell (tenor)
Uku Joller (bass)

Kammerkoor Voces Musicales
Tallinna Barokkorkester

Dirigent Toomas Siitan

Piletid müügil Piletilevis ja enne algust kohapeal.

Voces Musicales Tallinna Barokk-Orkester Studio Vocali

MAALEHE väike laululinnuraamat

„Maalehe väike laululinnuraamat” on hea abiline neile, kel pole mahti süveneda mahukatesse linnumäärarjatesse.

Raamat tutvustab sõna ja pildi abil 38 tuntumat laulu-lindu, keda võib igapäevaselt oma ümbruskonnas kohata, kas siis silmade või kõrvade vahendusel.

Marko Mägi
88 lk, pehmed kaaned

Maalehe väike laululinnuraamat
Marko Mägi

Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või saada e-kiri klienditugi@lehed.ee

Maalehe Raamat
www.mlraamat.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

26. septembril kell 18.00

LOOMEÕHTU

Kauksi Ülle 50

Kuhu küünib ugrimugri impeerium?

Esinejad otse Obinitsast, võimalikust Soomeugri kultuuripealinnast

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (ül)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

Kuulutuste tellimine!

kuulutus.epl.ee

Vali rubriik, kirjuta tekst ja maksa ühes kohas

Eesti Päevaleht

EESTI FILHARMOONIA KAMMERKOOR

HOOAJA AVAKONTSERDID EESTIS

N 27.09 kl 18 Haapsalu Toomkirikus TASUTA!
R 28.09 kl 19 Rakvere Kolmainu kirikus TASUTA!
L 29.09 kl 19 Tallinna Niguliste kirikus Piletid 6/10 € müügil Piletilevis/Piletimaailmas

www.epcc.ee

Rudolf Tobiase vaimulikud motetid
Max Regeri koori- ja orelimuusika

Eesti Filharmoonia Kammerkoor
Ene Salumäe / orel
DANIEL REUSS / dirigent

18. okt
Kell 19.00
Nokia Kontserdimajas

EESTI VÄHILIIDU 20. AASTAPÄEVA HEATEGEVUSETENDUS

Elu ja armastus

Ivo Linna, Maarja-Liis Ilus
Lenna Kuurmaa, Märt Avandi,
Birgit Varjun, Rolf Roosalu
Rosanna Lints, Kristo Ukanis

RO Estonia solistid
Janne Ševtšenko, Kristina Vähi
René Soom, Oliver Kuusik

Piletid Piletilevis ja Ticketpros

EESTI VÄHILIIDU SUURSPONSORID

TOETAJAD

ERGO, SOROS, Rahvaõpetus, Swedbank, levira, Eesti Tervise Fond, Geisha, EAU, Eesti Päevaleht, Postimees, Terve, Kodutohter, ERR, KUKU, ALTIA, Avison, Clear Channel

Teenused

- Täielik lõõgastus daamidele ja härradele Taimaalt pärit originaalse tailannast massööri abil. Tel 6600101 www.thaianamassage.com
- KAARDID ENNUSTAVAD Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee
- NÕUANDELIIN tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min
- Soojustamine puistevillaga, tel 5665 0604, 502 0066.

Ost

- Kunstisalong Allee, Pikk 34. Vanema kunsti ost ja müük, oksjonid, näitused. Avatud E-R 10-18, L 11-15. Tel 6464500, 512 7677 info@allee.ee www.allee.ee

Müük

- Saetud, lõhutud küttepuud: lepp, kask, sanglepp, saar, kuusk ja segapuud koos transpordiga. Tel 672 5338, mob 525 9433 Võtkmetsa OÜ
- Müüa soodsas hinnaga talusealiha. Info tel 505 9151.

Tervis

- Avaldan tänu dr. Hasso Uuetoale ja tema tublile brigaadile 11. sept. edukalt tehtud protseduuri puhul. Tänuaga Viive Pajuste.
- Parapsühholoog Ž. Stepanjan Abi alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalulisuse, radikulidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 58588910.

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel. ASA & O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenud.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.
- Trimo Investments - laenu tagatisega ja ilma. Tegemist on finants-teenuse reklaamiga. Tutvu tingimustega, konsulteerige, tasuta tel 800 2424. Krediitkulukuse määra näide: 5000 €/60 kuud -47%

Teated

- Tallinna kohtutäitur Arvi Pink müüb enampakkumise teel 16.10.2010: 1. kl.10 korter asukohaga Kirs 34-32, Pärnu alghind 32 000 eurot. 2. kl.10.30 1/6 kaasomandi osa korteri-omandist asukohaga Läänemere tee 35-32, Tallinn alghind 6400 eurot. 3. k 11 korter asukohaga A. Puškini 9-7, Narva alghind 30 000 eurot. Enampakkumised toimuvad kohtutäituri büroos asukohaga Narva mnt 7D, Tallinn. Kuulutuse täistekst ja täiendav informatsioon www.ametlikudteadaanded.ee ja www.varad.ee

Kinnisvara

- Otsime oma välisklientidele ja võtame müüki heas korras kortereid Tallinnas. Lisainfo: sun@sunnyhome24.com või tel. 506 3067 www.sunnyhome24.com
- Ostan korteri Tallinnas, tel 58200800.

Ehitus

- Ehitusjärelvalve, ekspertis, nõustamine. Soodne. Tel 509 8432, Aarne.

KÜTTEPUUD HARJUMAAL

Müüa tükeldatud ja lõhutud küttepuud (lepp, sanglepp, haab, segalehtpuu).
Pikkused vastavalt tellija soovile 30-60 cm.
Tasuta transport
Helista ja küsi lisa
Tel 56889116

Sügav kaastunne
Ellenile ja lastele
abikaasa ja isa

ARNE CRAMERI
surma puhul
Tõnu, Tiina, Henn,
Ello, Tiit, Leili, Tom

Südamlük kaastunne
Ellen Mardile perekonnaga
kalli abikaasa, isa ja vanaisa

ARNE CRAMERI
surma puhul
Epp, Tomka, Reet

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Südamlük kaastunne
Laura-Liisale emaga kalli isa

TOOMASE
kaotuse puhul
Mürakaru rühma
lapsevanemad ja töötajad

Südamlük kaastunne Oliver Orrole kalli

VANAEMA
kaotuse puhul
EKA Muinsuskaitse ja
restaureerimise osakond

EESTI PORTSELANI MÜÜGIESINDAJA

Eesti Portselan on eesti ettevõtte, mis toodab keraamilisi lauanõusid. Lisaks neile leiab meie toodangust suure valiku kingitusi ja kodusisustustooteid.

Otsime iseseisvat müügiesindajat, kes vastutab kingituste ja keraamatoodete müügi eest nii Eestis kui kogu Baltikumis.

Praegusel ajal läheb enamik meie toodangust ekspordiks, nii et sinu töö sisuks on uute klientide leidmine. Samal ajal võid olla ka mõne teise ettevõtte müügiesindaja. Kuna töö on individuaalne, ei eelda see päeval tehases koha peal olemist (võid tööd teha oma kodukontoris).

Taotlused saata aadressile: info@eepo.ee hiljemalt 28. septembriks 2012. Lisainfo: Priit Laev, telefon 5561 9861.

Sari „Riigikaitse Raamatukogu“
toob lugejani parima valiku sõjanduse- ja julgeolekualast tõlkekirjandust

Merehuvilise lugemisvara

Sarja teine raamat „Merevõim“ avab merelise julgeoleku erinevaid tahke, andes põhjaliku ülevaate sellest, millised on riikide huvid meredel ja kuidas nad oma huvisid kaitsevad.

Tellimiseks helista 680 4444 või kirjuta klienditugi@lehed.ee. Kõik tellimused täidetakse viie tööpäeva jooksul peale arve tasumist. Raamatud on saadaval ka kõikides parimates raamatupoodides üle Eesti.

EESTI METSAMAARKLER
ostame
METSAKINNISTUID JA RAIEÕIGUST
www.metsamaakler.ee
andres@metsamaakler.ee
7446655, 5285038

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraieidst harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu eest head hinda.
Lõhutud küttepuude müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Roigasaiaid

ROIGASAIAD OÜ
www.roigasaiaid.ee

ROIGASAEADE valmistamine ja paigaldamine

tel 509 2933
info@roigasaiaid.ee

TALLINNA KREMATORIUM

Lahkunu transport krematoriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires.

Tuhastamisatus soodsaima hinnaga. Kõik matuseteenused. KAKS KABELIT ja PEIERUUMI Suurim urnivalik Eestis.

Tel 623 8808 24h www.krematorium.ee

Avaldame sügavat kaastunnet Rein Neimari le emale

LINDA NEIMARI
surma puhul
Tallinna Linnateater

Ärasaatmine
25.sept kl 11
Jaani kirikust

Avaldame sügavat kaastunnet Veronikale tütrega kalli elukaaslase ja isa

TOOMAS NEUHAUSI
surma puhul
Kolleevid
Otto Bock Estonia ASst

TELEVIISORIS LAUPÄEVAL

ETV	KANAL 2	TV3
07.30 Beni ja Holly väike kuningriik*	06.20 Rahvusvaheline selgetnägijate tuleproov	05.40 Kirgede torm, 954,955
07.40 Stella ja Sam*	07.10 Reporter*	07.20 Bakugan
07.50 Tegus Timmu	08.05 Daffy Duck	07.45 Redakai
08.00 Muumioru lood*	08.35 Kaks rumalat koera	08.10 Rähn Woody
08.25 Maša ja karu *	09.00 Aiasaade	08.35 Bakugan*
08.30 Buratino tegutseb jälle	09.15 Kodusaade	09.00 Glee 2, 11: Sue Sylvesteri män- guplaan
09.00 Puutepunkt (subtiitritega)*	10.00 Kokasaade – Lusikas	10.00 Heimari kokaklubi
09.30 Metsapeatus, 1/10	10.45 Hooaeg	10.30 Stiilipäevik*
10.00 Maahommik	11.30 Rooli võim. Saatejuht Raivo Rimm.	11.00 Nurgakivi
10.45 Önne 13 (subtiitritega)*	12.00 Näota mees (The Man Without a Face, USA 1993)	11.30 Näistesaaide
11.15 Pealtnägija (subtiitritega)*	14.15 Saladused*	12.00 Castle 2, 7: Kuulsad viimased sõnad*
12.05 Hercule Poirot: Kadunud testamendi juhtum (Inglise 1993)*	15.05 Aiadetektiivid: Lilled keel	13.00 Kättemaksukontor: Libahunt 2*
12.55 Jüri Üdiklubi: Nullindate kultuurist ja tulevast*	16.10 Kõmutüdruk: Lapsemäng	14.00 Teekond iseendani, 3*
13.50 Kahekõne*	17.05 Inga Lindström – Minu mehe pulmad (Inga Lindström – Die Hochzeit meines Mannes, Saksa-maa 2011)	14.30 Elu keset linna, 3*
14.45 Naljatera (ETV 2011)	19.00 Reporter+	15.00 See pole lastesaaide 1, 12
14.55 AegRuum. Kõiksus ja tühjus, 1/2: Kõiksus (Everything and Nothing, Prantsuse 2011)*	19.35 Saare sosinad: Uus hooaeg!	15.30 Muhu väina regatt
16.00 Kiirabihaigla: Kodune sõda (ER, USA 2007)	20.35 Mr Bean	16.05 Emberi linn (City Of Ember, USA 2008). Ulmeline seiklusfilm
16.45 Arktikast Antarktikasse: Kanada, USA (Eesti 2012)	21.40 Minu nädal Marilyn Monroe'ga (My Week with Marilyn, UK/USA 2011) Tele-esilinastus! Tõsielul põhinev armastuslugu	18.00 Randevuu, 3*
17.15 Nikolaj ja Julie, 13/22 (Nikolaj og Julie, Taani 2003)*	23.45 Produktendid (The Producers, USA 2005) R: Susan Stroman. O: Matthew Broderick, Uma Thurman, Nathan Lane. Komöödia	19.00 Seitsmesed uudised. Nädala-lõpp
18.00 Tänavaristlejad	02.10 Laheraha (Cool Money, USA 2005)	19.30 Elu keset linna, 4
18.30 Aktuaalne kaamera	03.40 Karda iseennast* (Ring Around the Rosie, USA 2006)	20.00 KINO3: Shrek 2 (Shrek 2, USA 2004). Animakomöödia
18.45 Karm põhjala, 2/4: Tormiline elu (Nordic Wild, Inglise 2011)	05.05 Reporter+*	21.45 Ment, 2: Kohtingud*
19.35 Reisile minuga: Kairoan, Sousse (Tuneesia)	05.35 Eesti kõige-kõige	22.45 KINO3: Ilmatüdruk (Weather Girl, USA 2008). Romantiline komöödia. R: Blayne Weaver. O: Tricia O'Kelley, Patrick J. Adams, Ryan Devlin, Mark Harmon, Blair Underwood
20.00 Iga pink räägib loo		00.43 TV3play.ee uudised
20.30 Önne 13		00.45 Margot ja pulmad (Margot At The Wedding, USA 2007). Romantiline drama
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm		02.30 Öhtusöök idiootidele (USA 2010). Komöödia*
21.20 Sport. Sport		04.25 Seitsmesed uudised. Nädala-lõpp
21.35 Võimu kants, 1/10: Mõõdukas kesktee (Borgen, Taani 2010)		04.50 Nurgakivi*
22.35 Midsomeri mõrvad: Selle ilma vägevad (Inglise 2009)		05.15 Seitsmesed uudised. Nädala-lõpp
00.10 Täheleav: Ilon Wikland*		
01.25 Kiirabihaigla: Kodune sõda (ER, USA 2007)*		
02.10 ERR-i uudised		

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

09.00 LE: Mx: Valged daarmed ja jänpüksid
09.30 LE: Nõbina, 2/9* **09.55** Suursilm*
10.05 Tule õuel* **10.35** Reporterhiir Marvi
Hämmer **11.00** 1814, 3/4 (Vene noored) **11.45**
OP! **12.15** dokkadead. Meie, poeidid (Vene
Are Poets, Inglise 2011)* **13.15** Armastus jne
(Love Etc, USA 2010)* **14.45** ETV live: Noor-
kute (ETV 2006)* **15.40** Ükskord elus oli nii...
Salmee Reek (Eesti Telefilm 1993) **16.45** Uue
aja asjad **17.00** LE. Keisri uue rõivad (Saksa
2010) **18.00** Sügislaul (ETV 1992) **18.15**
Huviline filmikaamera (Eesti Telefilm 1971)
18.25 Netilabid **18.30** Valvha Roosi **18.40**
Tegus Tamm* **18.50** Buratino tegutses
jälle* **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vene
keeles) **19.45** Kadunud maastik – eestirootsi-
laste lugu (Soomo 2011) **20.40** Põldraava:
Aarne Üksküla (ETV 1977) **21.30** Teatriõhtu
Paiksepoisid (ETV 1986) **23.35** Teater laulab:
Ennupõjad (ETV 1995) **23.47** ERR-i uudised

Kanal 11

06.10 Uneimatelaev – Tšiili ja Lihavõttesaared (Saksamaa 2002) **07.50** Süües seksikaks
08.45 Top Shop **09.00** Kuidas alasti hea välja näha? 5* **10.00** Minu Küprose köök **10.30**

Lihnte, kiire, maitsev!* **11.00** 10 aastat nooremaks USA* **11.30** Unetus Seattle's* (Sleepless in Seattle, USA 1993) **13.30** Ellen* **14.30** Ellen* **15.25** Ellen* **16.20** Ellen* **17.15** Ellen* **18.15** Miljonäri salamisöönn **19.10** Miss Marple: Nõbe näpp **21.00** Rosamunde Pilcher – Täevale lähedal (UK/Saksamaa 2004) **22.40**e-armustus: Nathalie ja Lee **23.10** Piinlikud kehad* **00.00** Reporter+ **00.30** Kummaline seks* **01.00** Seksinipid* **01.25** L-sõna*: Vedel kuumus **02.15** Linnalegend: Verine Mary* (USA 2005) **03.45** Unelmataleev – Tšiili ja Lihavõttesööd* (Saksamaa 2002) **05.20** Minu Küprose kook* **05.45** Reporter+*

TV6

06.00 SMS-mäng **07.00** Malaisia, 8 **08.00** Kalamehejutud 2, 7 **08.30** Ringrada, 5, 12
Ja poja 09.25 **09.25** Victoria püssi ja panniga 2, 5
10.00 Heroes 4, 17* **10.50** Poismeesteõhtu
2: viimane kiatusot (Bachelor Party 2: The Last
Temptation, USA 2008) **13.30** Minu poisid 3,
13.35 OTSE! Eesti jalgallpall meistriiliiga **16.00**
Kõige naljakamad kodulevied **16.30** Kon-
simpõid 5, 11 **17.30** Kutsuge Cobra 11 16, 5 **18.30**
Simpõid 11, 19* **19.00** Clevelandi show 2,
27 **19.30** Head 1, 6 **20.30** Simpõid 11, 20

21.00 Rammumeeeste maailma karikasari, 10
22.00 ÕUDUKAÕHTU: Deemonite loss (The
 Haunting, USA 1999) **00.00** Paljalt naljakas
00.30 ÕUDUKAÕHTU: Vaimude väljaaja:
 algus (USA 2004) **02.40** Kõige naljakamad
 koduvideod **03.10** Hommikuraadio **05.20**
 Ida-Virumaa uudised **05.25** Seitsmendad uu-
 dised. Nädalalopp **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

06.10 Rosmunde Pilcher – Taevala lähe-
dal* (UK/Saksamaa 2004) **07.45** Süües
seksikaks **08.40** Top Shop **08.55** Täisliku
koduperenaine **10.00** Minu Kreeka köök
10.30 Kodusaade **11.10** Aiaaade **11.30**
Kokasaade – Lusikas **12.15** Hooaeg **13.00**
Madin vannitoas **13.30** Doktor Oz* **14.30**
Doktor Oz* **15.25** Doktor Oz* **16.20** Dok-
tor Oz* **17.15** Doktor Oz* **18.15** Miljonäri
salamisõnn **19.10** Miss Marple: Sittafordi
saladus **21.00** Kõik kuninga mehed (All
King's Men, USA/ Saksamaa 2006) **23.20** Kas-
vatamatud tüdrukud **00.10** Reporter* **00.35**
Drag queenide võiduõigused* **01.20** Allilma
ernamad* **4/13** **02.05** Kõik kuninga mehed*
(USA/Saksamaa 2006) **04.10** Melissa P* (Ita-
lia/Hispaania 2005) **05.45** Reporter*²

TELEVIISORIS PÜHAPÄEVAL

ETV	KANAL 2	TV3
07.30 Reporterhiir Marvi Hämmەر*	06.00 Rootli võim*	05.40 Kirgede torm, 956, 957
07.55 Tegus Timmu	06.25 Inga Lindström – Minu mehe pulmad* (Saksamaa 2011)	07.20 Bakugan
08.05 Tom ja Fluffy	08.00 Kass Oggy ja kurjad prussakad	07.45 Redakai
08.10 Vahva Roosi*	08.10 Ajatud muinaslood: Inetu pardipoeg	08.10 Rähn Woody
08.20 Baleriin Angelina	08.40 Galileo*	08.30 Miriam
08.35 Maksiškoer Fik	09.35 Minu mees suudab!*	08.35 Bakugan*
08.40 Lastetuba: Meisterdame Mariga*	11.05 Kuldvillak*	09.00 Glee 2, 12: Rumalad armastus- laulud
08.55 Netilambad: Valge lammast	11.40 Meie aasta Siberis*: Miski ei vasta tõele	09.55 Kolm laiska piraati (Pirates Who Don't Do Anything: veggietales, USA 2008). Animakomöödia
09.00 Prillitoos	12.10 Kelgukoerad*	11.35 Shrek 2 (Shrek 2, USA 2004). Animakomöödia*
10.00 Täheleae: Ivo Lill	13.10 Saare sosinad*: Uus hooaeg!	13.15 Rajalt maha 3, 11: Kop-kop! Kes seal on?
11.15 Tänavaristlejad*	14.10 Pilvede all*	14.15 Stop
11.45 Terve Eesti, 3/10	15.10 Charlotte Linki romantika – Reetlik kaelakee (Charlotte Link – Das verräterische Collier, Saksamaa 2004)	14.45 Nurjatud tüdrukud, 3*
12.15 Jamie Oliveri 30 minuti road	17.05 Rosamunde Pilcher – Armastuse tiivad (Austria/Saksamaa 2010)	15.45 Lõpetus (Atonement, Suurbritannia 2007). Draama
12.40 Karm põhjala, 2/4: Tormiline elu (Nordic Wild, Inglise 2011)*	19.00 Reporter+	18.00 Kätemaksukontor: Libahunt 2*
13.30 Minuscule (Prantsuse 2011)	19.35 Sipelgate kiusaja (The Ant Bully, USA 2006)	19.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
13.35 Osoon*	21.20 Killerid (Killers, USA 2010) R: Robert Luketic. O: Katherine Heigl, Tom Selleck, Ashton Kutcher. Tele-esilinastus! Kassahitist mõllukomöödia	19.30 Faktuaalne kaamera
14.05 Reisile minuga: Kairouan, Sousse (Tuneesia)*	23.25 Kuritöö värv (Freedomland, USA 2006) R: Joe Roth. O: Samuel L. Jackson, Julianne Moore. Krimidraama üksikemast, kes süüdistab oma poja röövimises ja arvatavas tapmises mustanahalist meest ja põhjustab sellega röövimispaigas elavate mustanahaliste seast suurt rassivaenu.	20.00 Eesti otsib superstaari
14.30 Eesti sportlased Londoni paraolümpial*		21.00 KINO3: Pulmasõitlane (27 Dresses, USA 2008). Romantiline komöödia. R: Anne Fletcher. O: Katherine Heigl, Edward Burns, Malin Akerman, James Marsden, Judy Greer
15.00 Ajalik ja ajatu		23.10 Politseipeire 1, 4: Hukkunud politseinik
15.30 Puutepunkt		00.13 TV3play.ee uudised
15.55 Võimu kants, 1/10: Mõõdukas kesktee (Borgen, Taani 2010)*		00.15 Patused (Original Sin, USA 2001). Romantika
16.55 Midsomeri mõrvad: Selle ilma vägevad (Inglise 2009)*		02.25 Heroes 4, 15: Sinu lähedal
18.30 Aktuaalne kaamera		03.10 Muhu väina regatt*
18.40 Apokalüpsis: Teine maailmasõda, 4/6 (Prantsuse 2009)		03.40 Stop*
19.35 Mõtete sunnil, 3/5 (Tunget af tanker, Taani 2008)	01.30 Major Payne (Major Payne, USA 1995)	04.10 Eesti otsib superstaari*
20.05 Pehmed ja karvased	03.05 Minu nädal Marilyn Monroe'ga* (UK/USA 2011)	05.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
20.30 ENSV: Võit on võõra oma!	04.45 Reporter+*	05.25 Kirgede torm, 978*
21.00 Aktuaalne kaamera: Nädal. Ilm	05.15 Kassid	
21.40 Sport. Sport		
21.59 Üks lugu: Näitleja ja lavastaja Marius Peterson		
22.00 Lewis (Inglise 2011)		
23.30 Kodutänav (Inglise 2006)		
00.30 Ajalik ja ajatu: Püha Maa, juudid ja Jeesus, 2*		
01.04 ERR-i uudised		

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

09.00 LE. Hirsirüüed rõivad (Saksa 2010)*
09.55 Porgand! (Eesti 2003) **10.05** Miriam!
 kätke pinne! **10.10** LE. Prügihunt ja Superjanes*
11.00 353 Reporterihii! Marvi Hämmer
11.05 Seitsmes pitsier (Rootsi 1957)* **12.35**
 Kaadris: Jüri Rumm* **12.55** Jüri Rumm (Eesti
 1994)* **14.25** Televastus. Vanniskäik! Prant-
 sumaal (TV 1994) **15.00** Spioonid* **15.50**
 Minuscul **16.00** Pöördlade: Aarne Üksküla
 (ETV 1977)* **16.45** Uue aja asjad **17.00** LE.
 Max* **17.30** LE. Nöbiniina, 3/9 (TV 2011)
18.00 LE. Prügihunt ja Superjanes **18.20** Mak-
 sikoi fik* **18.30** Kõige suurem söber **19.00**
 Konn ja sõbrad **19.10** Tegus Timmu* **19.20**
 AK (viipekeeles) **19.30** AK (vene keeles) **19.45**
 Illus ma: Aakre moostegijad TEEMAÕHTU:
 AARNE ÜKSÜKÜLA 75 **19.55** Imet tabamas:
 Aarne Üksküla (TV 1985) **20.55** Pisuhand
 (Eesti Telefilm 1981) **22.25** Illusionist Aarne
 Üksküla (ETV 1997) **23.15** Vana daami viisit
 (Eesti 2006) **01.03** ERR-i uudised

Kanal 11

06.30 Postimees.ee **08.10** Vanaraua auto-
meistrid **09.00** Reporter **10.00** Wrestling:
SmackDown*. 11 **11.00** Kuulsuste surma-

heitus* **11.30** Kreisid reisi*: Paapua Uus-
 Guinea **12.00** Kliktähed* **12.30** Duudo-
 nid* **13.00** Näljased merehmed* **14.00**
 Kriminaalne Venemas* **14.30** Kriminaalne
 Venemas* **15.00** Rooti võim* **15.30** Pikk-
 nädalavahetus* (USA/ Kanada/ UK 2005)
17.05 Kuulitkind munk* (Bulletproof Monk,
 USA 2003) **19.00** Näljased merehmed **20.00**
 Rooti võim Saatejuht Raivo Rimm **20.30**
 Wrestling: RAW, 12 **21.30** Hävingupäev
 (Category 6: Day of Destruction, USA 2004)
00.40 Võrgutus nädalavahetusel (Weekend
 Seductress, USA 2006) **02.15** Moositoritete
 maailmas 12/2013*: Usu hooaeg! **02.30**
 USA jalgpalli kõrghiiga otseülekande: OTSE
 New York Red Bulls – New England Revolution
04.30 Võrgutus nädalavahetusel* (Weekend
 Seductress, USA 2006) **05.55** Postimees.ee

Tv6

06.00 SMS-mäng **07.00** Kolmeraudne
08.00 Kalamehejutud 2, 8 **08.30** Ringrad,
6. Ratsa rikkaks **09.30** Robinson Crusoe 1,
6 **10.25** Kinominutid **10.55** Tippkõk 2, 10
11.55 Rammumeeste maailma karikasari,
10* **13.00** Kontor 7, 23 **13.30** Minu poisid 3,
2 **14.00** Stop! Või mu ema tulistab (USA 1992)

16.00 Kõige naljakamad koduvideod **16.30** Kõikjal
Kondid 5, 12 **17.30** Kutsuge Cobra 11 16, 6
18.30 Simpsonid 11, 20* **19.00** Viitoria püssi
ja paniga 2, 3 **19.30** Totaalne muutmine:
kodu eri 8, 8 **20.30** Simpsonid 11, 21 **21.00**
Vormel 1: Singapore GP **23.30** Urukoerad 1, 9
20.30 KINO0HTU: Radikaalsed manöövrid
(Grind, USA 2003) **02.20** Viitoria püssi ja pan-
niga 2, 3* **02.50** Kolmeraudne **03.45** Kõige
naljakamad koduvideod **04.15** Hommiku-
raadio **05.20** Ida-Virumaa uudised **05.25**
Seitsmend uudised. Nädalalõpp **05.50**
Uudistemaasins

Kanal 12

06.30 Postimees.ee **08.10** Vanaraua auto-
meistrid **09.00** Nälgised meremehed* **10.00**
Wrestling: RAW*, **12.10** Hävingupäev*
14.00 Z-ruhm*, **15.15** AUSA jalgpalli kõr-
gla ootselekanne* **17.00** Jähivat* (USA
2003) **18.45** Mootorite maailmas 2012/2013
19.00 Nälgised meremehed **20.00** Kogu togu
meestest, 9 **20.30** Wrestling **21.30** Tavaline
piinamine (Standard Operating Procedure,
USA 2008) **23.30** Põgenemine, 5 **00.30**
Põgenemine, 6 **01.30** Kogu togu meestest*,
9 **01.55** Night Chat **05.00** Postimees.ee

PILTMÕISTATUS

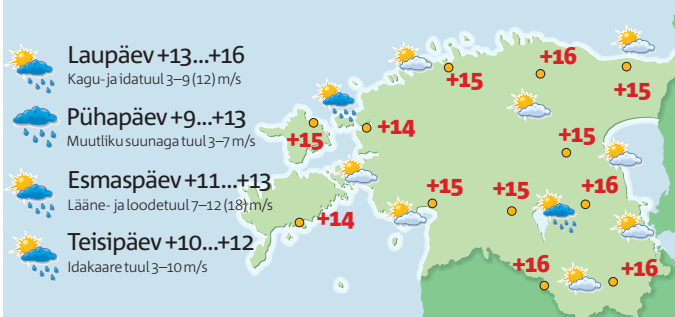
Eelmise mängu võitis
Anne Tõnisson
 Auhinna saab kätte
 Narva mnt 11e, E–R 9.00–17.30

**Eelmise
nädala
vastus:**
Anett
Kontaveit

**Õigesti vastanute vahel
loosime välja raamatu.**
●● Vastus saada aadressil
moistatus@epl.ee

ILM

[illegible]

22. september 2012
number 33 (324)

Spordileht

●●●●● Päevaleht

FOTO: AP/SCANPIX

Kaia Kanepi püüab aasta kolmandat turniirivõitu

Sõuli tenniseturniiri veerandfinaalis 6 : 4, 6 : 4 Kiki Bertensi (Holland) alistanud Kaia Kanepi tunnistas, et mäng oli raske ja tasavägine. „Tingimused olid võrreldes eelmiste mängudega natuke teised. Alguses oli valgus harjumatu, samuti oli ilm külm,” selgitas Kanepi oma kodulehe vahendusel. „Iseenesest käis mu mäng üles-alla, seda näitasid ka seisud. Üldiselt mängis vastane hästi ja agressiivselt,” lisas ta.

Eesti esireketi sõnul tagas talle kokkuvõttes edu see, et ta suutis rasketes olukordades rahulikuks jääda, vastane läks aga vahepeal päris närvi.

„Kuigi üldiselt ei olnud kõige parem mäng, jään võiduga igati rahule. Teises setis, kui taga olin, mõtlesin, et mängin ühe punkti korraga ja kuni sett ei ole läbi, on mul võimalus võita,” kinnitas Kanepi.

Täna hommikul kohtub Kanepi poolfinaalis ameeriklanna Varvara Leptšenkoga (WTA 21).

„Vastasest ma palju ei tea, sest ei ole temaga varem kohtunud. Ta ei ole väga agressiivne vasakukäeline mängija, pigem topsitaja, ta krutib palli topsiga ja ajab neid tagasi,” analüüsis Kanepi, kelle arvates ei ole loota kerget mängu. „Mina pean olema kannatlik ja valima õige löögi õigel ajal,” lisas ta.

Teises poolfinaalis kohtuvad Caroline Wozniacki (Taani) ja Jekaterina Makarova (Venemaa). Kaks WTA turniiri on Kanepi tänavu võitnud: jaanuaris Brisbane'is ja mais Estoris.

Kristi Kirsberg

[PERSOON | LK 2-3]

Rasmus Mägi läheneb sammhaaval tippudele

Tänavu Helsingi EM-il viienda koha saanud ja Eesti rahvusrekordi püstitanud tõkkejooksja Rasmus Mäe edu taga on paljuski hea koostöö treeneritest vanematega.

[INTERVJUU | LK 4]

Indrek Visnapuu uuest ametist Audentes

Septembrist saati Audentese spordikooli korvpalli peatreeneri ametikohal olev Indrek Visnapuu räägib noormängijatega tehtava töö põhipunktidest ja visioonidest.

Spordilehte toetavad:

EESTI OLÜMPIAKOMITEE

Spordikoolituse
ja -Teabe Sihtasutus

Noor kergejõustiklane
Mägi soovib liikuda edasi samm-sammult

Hea koostöö vanematega sillutab Rasmus Mäe teed tippu

Üks Eesti kergejõustiku tulevikulootusi, 20-aastane Rasmus Mägi rühub suuri eesmärke välja hõikamata samm-sammult tippu.

Järgmise aasta juuli keskel peetakse Tampere U-23 EM-võistlused, kus 400 meetri tõkkejooksu tase tuleb Mäe hinnangul enneolematult tugev. Euroopa tänavuses alla 23-aastaste kergejõustiklaste edetabelis asub Eesti rekordimees neljandal kohal.

„Britt Jack Green on jooksnud 48,60 ja serblane Emir Bekrić 49,21, medali saamiseks peab ilmselt olema valmis saavutama aega alla 49 sekundi,” lausus Mägi. „Ma ei taha endale suuri ootusi peale panna ja teatada, et tahan võita Tampere medali. Seal on vaja hästi esineda. Ees seisab palju tööd, mis aitab paremaks saada.”

Juuni lõpus tahab Mägi väärilt esindada Eesti koondist võistkondlikel Euroopa meistri-võistlustel. Augusti alguses seisab Moskvas ees MM.

„Mulle ei meeldi välja käia suuri eesmärke, pigem soovin liikuda samm-sammult,” ütles Mägi. „Peamine ülesanne on saada kiiremaks, see on minu alal edasimineku alus. Ajast, mida ma pole praegu võimeline saavutama, pole mul mõtet ka rääkida.”

Peaegu laitmatu hooaeg

Tänavune hooaeg läks Mäel enam-vähem täkkesse. Väike varu jäi tal EM-võistlustel Helsingis, kus ta püstitas poolfinaalis Eesti rekordi 49,54 ja lõpetas finaalis ajaga 50,01 viiendana. Veidi on 20-aastast tartlast pannud kripeldama, et pronksmedalist jäi lahutama veidi üle kolme kümnendiku. Ta leidis, et pidanuks finaalis viimasel kolmekümnel-neljakümnel meetril natuke jõulisemalt ründama.

„EM-ist taastumine nõudis korralikult aega,” rääkis Mägi. „Mingiks ajaks keeras organismi pahu-pidi. Kolmel võistluspäeva hommikul söin ainult pool banaani. Isegi finaalpäeval, kui jooks toimus hilisõhtul, ei tahtnud midagi rohkem. Üritasin teistel söögikordadel energiat tagasi saada.”

Seejärel sõitis Mägi koos vanematest treenerite Anne ja Taivo ning samuti olümpiaks valmistunud Grit Šadeikoga Portugali Monte Gordosse vormile Londoni etteasteks viimast lihvi andma. Suve kõige särtsakamat hoogu

koges Rasmus Londonis olümpia-võistluse eel, kui läbis nii 200- kui ka 150-meetrise löigu nobedamini kui iial varem.

„Alati ei saa kiirust üle kanda tõkkedistantsile, kuid olin Londonis kindlasti paremas vormis kui Helsingis,” tõdes ta. „Helsingis sain eeljooksust edasi 50,61-ga, olümpial 50,05 mind poolfinaali ei viinud. Helsingis jooksin järgmisel päeval üle sekundi kiiremini, parimal juhul võinuks samamoodi minna ka Londonis.”

Olümpiapingest vabanenuna lootis Mägi näidata isikliku rekordi lähedasi aegu, kuid pärast 400 m jooksumist Eesti meistriks tulekut jäi ta kopsupõletikku ja selleks suveks tuli naelikud varna riputada.

„Kahju, et hooaja lõpu pingevabad võistlused jäid puudu,” lausus Rasmus, kel oli võimalus kaasa teha World Challenge'i sarja etappidel Berliinis ning võib-olla ka Zagrebis ja Rietis. Ta sai kutse joosta ka septembri keskel Senegalis Dakaris, aga see võistlus jäi üleujutuste tõttu ära.

„Kahju, et olümpia A-norm 49,50 jäi täitmata,” lausus Mägi. „See andnuks võimaluse saada Eesti kergejõustikuliidult suuremat toetust. Tagantjärele targana võin öelda, et oleks pidanud Helsingis poolfinaalis veel kiiremalt finišeerima.”

Võistlustel on tõkkemees ennast hästi valitsenud. Ta on tasakaalukas ja väliselt enesekindel. Vanemad hindavad poja keskendumisvõimet väga heaks.

„Vahel on ka liigseid pingeid tekkinud, aga Rasmus on suutnud need pöörata enda kasuks,” rääkisid Anne ja Taivo Mägi. „Ta on võistluste eel endassesulgunud, üldjuhul me ei sega teda. Kui on märke, mis viitavad ebakindlusele, püüame aidata.”

Rasmus tunnistas, et võistlusteks häälestumine ja ärevustunde kontrollimine on üks keerulisemaid momente.

„Helsingis polnud mul põhjust enne starti põdeda, sest tahtsin saada olümpianormist jagu,” lausus ta. „Nüüd

lähen uuele hooajale vastu mõttega: „Ole mees ja tee trenni, vajalikud normid on täis.” Võib-olla sõltub palju sellest, kui suured pinged endale juba treeningutel võtta. Mulle pakub treenimine suurt huvi, ma ei pea kogu aeg mõtlema, miks ma midagi teen. Üritan meele hoida tunnet, kuidas tuleb 400 meetri tõkkedistantsi läbida. Vaatan videosalvestusi ja mõtlen kaasa.”

Kuidas minna edasi?

Lõpetanud septembri alguses kopsupõletikujärgse antibiootikumikuuri, puhkas Mägi nädalajagu ja kibeles taas treeningule. Ta ei tundnud võistlushooajast nii suurt kehalist ega vaimset väsimust, et vajanuks pikemaajalist energiavarude laadimist. Pealegi on tarvis edasiminekuvõimaluste kasutamiseks julgelt uuendusi otsida.

„Üritasin sel hooajal 49 sekundi algusse joosta,” meenutas Mägi mõõduunudsügist sihti. „Kavandasime vanematega nii, et mitte napilt saada olümpiale, vaid et täita A-norm varuga. Edasi pole kerge minna, aga teadsime, mida oli võimalik treeningutel parandada. Minu keskmine tase on eelmise hooajaga võrreldes paranenud, mis annab ettevalmistuse alguseks kõrgema lähtekoha. Suvel tekkis palju uusi mõtteid, tulin suurvõistlustelt tagasi kindlama tundega. Muidugi ei pea ma hakkama järgima olümpiavõitja Felix Sancheze treeningukavu.”

Läbi aastate on leidunud vähe Eesti meeskergejõustiklasi, kes on juuniorideklassist väljununa hoogsalt arenenud ja kohe riigi rekordi püstitanud. Anne ja Taivo Mäel on õnnestunud anda Rasmusele maast madalast jõu- ja eakohaseid ülesandeid, mis pole kasvavale organismile liiga raskeks osutunud.

„Vanemad on aru saanud, mida võin ja suudan teha, ning nende otsused on minu puhul õigeks osutunud,” lausus Rasmus. „Minu areng on olnud loomulik ja loodan, et see läheb samas joones edasi. Ilmselt on nad mind

hoolikalt ülepingutamisest säästnud ja järjest rohkem treeninud siis, kui olen olnud koormuse suurendamiseks valmis.”

400 m tõkkejooksule keskendumine tuli mitmekülgsete mänguliste treeningute ja võimete arenemise loogilise jätkuna. TV 10 Olümpiastardi võistlustel osaledes õppis ta mõlema jalaga tõkkeid ületama. Treenerid selgitasid, et 400 m tõkkejooksuga sinasõbraks saamisel on kasuks ka hea rütmitunnetus ja analüüsivõime. Just sel alal kuulus Rasmus esimest korda Eesti noortekoondisse ja osales 2009. aastal esimestel tiitlivõistlustel, Euroopa noorte olümpiapäeval Tampere, kus sai kolmanda koha.

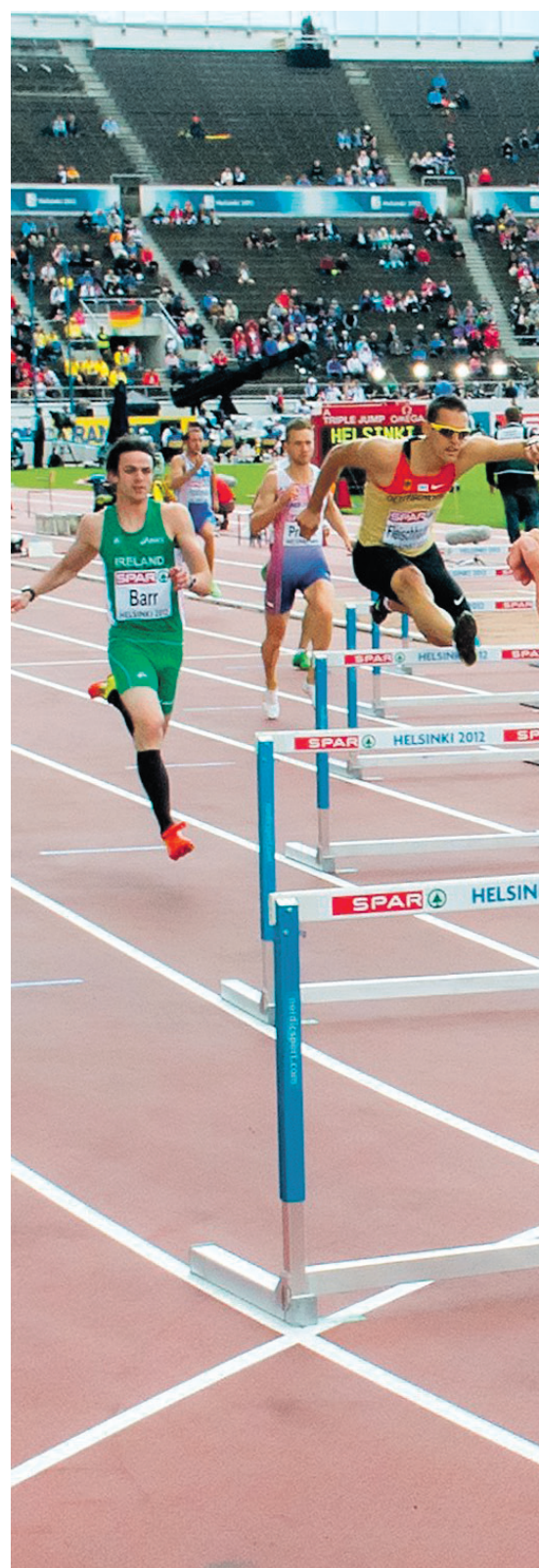
„Rasmus oli väikese poisina kiire, osav ja vastupidav, mis lõi alavalkuteks eeldusi,” laususid treenerid. „Palju sõltus kasvuperioodist, mil kujunes kehaehitus ja arenesid kehalised võimed. Need andsid ühtlasi kätte suuna, mis alal võib tippkergejõustikus läbi lüüa. Rasmus on alati soovinud jõuda spordis tippu.”

Usaldussuhted vanematega

Kuna Anne ja Taivo Mägi juhendavad Tartu ülikooli akadeemilises spordiklubis laste- ja noorterühmi, on Rasmus Mägi koos õe Marise ja Grit Šadeikoga käinud Monto Gordos ka kolmekesi. Omapäi olek on õpetanud neid kõiki oma kehalist seisundit täpsemini hindama ja treeninguvahendite valikul ettepanekuid tegema.

„Olen pälvunud vanemate usalduse, mõtleme ühes suunas ja mõistame üksteist,” lausus Rasmus. „Arvan, et meil kõigil kolmel on hea kehatunnetus. Treenerid ei koosta meile nii ranget plaani, et tunneksime end kogu aeg väga väsinutena ega tahaks midagi ise pakkuda. Oleme vaadanud, kuidas teised kergejõustiklased treenivad, ja võin öelda, et meie harjutusvara on mitmekülgne ja põhjalik, lisaharjutusi pole üldjuhul tarvis teha. Ma ei ole ka tundnud, et mingi kehaosa või lihased on saanud liiga suure koormuse, mis tekitab vigastuseohtu.”

Anne ja Taivo Mägi peavad treeningutel õigete lahenduste leidmisel väga oluliseks sportlase analüüsivõimet ja kohanemisoskust. Nad lisasid, et kohanemisoskusest sõltub

Tänavu jooksis Rasmus Mägi end paljude eestlaste

suuresti ka pingetaluvus suurvõistlustel.

„Tegutseme maksimaalselt, meid pole vaja sundida,” lausus Rasmus. „Pole vahet, kas vanemad suhtuvad treeningul minusse nagu poega või nagu õpilasse. Võimalik, et näiteks pärast tugevaid anaeroobseid treeninguid soovivad nad mind pigem tagasi hoida. Isa osales sportlasena Venemaal ametiühingute koondise laagrites, kus oli kõva temp peal ja tugevam jäi ellu. Minuga ei soovi ta nn ellujäämise katsetusi teha. Edasiviivat mõju on võimalik saada ka mõõdukamalt harjutades. Seetõttu ongi tähtis, et kaasa mõtleksime.”

Vanemate sõnul kannustab Rasmus suur motivatsioon pingutada ja võita. 400 m tõkkejooksu tipptase algab 48 sekundi alguses, noormees mõistab, et sinna jõudmine nõuab sobivaimate treeninguvahendite kasutamist ja pidevat ränka tööd. ✕

Võistlustel on tõkkemees ennast hästi valitsenud. Ta on tasakaalukas ja väliselt enesekindel.

Andrus Nilk
REPORTER
andrus.nilk@epl.ee

Laagripaik

Monte Gordo on kui Mägede teine kodu

Anne ja Taivo Mäe väike võistkond on käinud Monte Gordos laagerdamas ligi kaksikümmend korda. Ka järgmiseks hooajaks valmistudes sõidavad nad hilissügisel sinna treenima.

„Portugalis on head treeninguolud, paremat võiks leida Lõuna-Aafrikas, kus murustaadionidel saab joosta naelikutega,” lausus Rasmus Mägi. „Nii kaugele treenima minnes peavad mõlemad vanemad saama kaasa tulla. Portugalis on meil tuttav füsioterapeut, mujale minnes oleks vaja kutsuda ühes ka füsioterapeut.”

Otsust, kus jaanuaris harjutada, võib mõjutada ka Grit Šadeiko soov püüda veebruari alguses pääset Göteborgi sise-EM-ile.

„Grit pole varem keskmäestikus harjutanud, ei tea, kuidas see tal mõjub,” ütles Rasmus. „Mul on kogemus 2009. aasta noortevõistlustest Itaalias Bressanones – elasime 800 meetri ja võistlesime 400 meetri kõrgusel üle merepinna. Kogu naastes tundsin end kümme päeva teistmoodi.”

Tsitaat

Ants Nurmekivi spordipedagoog

„Mulle meenub, kui tähelepanelikult Rasmus ühte mu loengut esireas kuulas. Ta suhtub sporti põhjalikult.”

teadvusse. Euroopa meistrivõistluste viies koht on väärt saavutus. Foto: Ilmar Saabas.

U-23 Euroopa edetabel

400 M TÕKKEJOOKS

1. Jack Green (SUURBRITANNIA) 48,60
2. Emir Bekrić (SERBIA) 49,21
3. José de Leon (ITAALIA) 49,33
4. Rasmus Mägi (EESTI) 49,54
5. Varg Königsmark (SAKSAMAA) 49,54
6. Tobias Giehl (SAKSAMAA) 49,75
7. Václav Barák (TŠEHHI) 50,04
8. Thomas Barr (IIRIMAA) 50,22

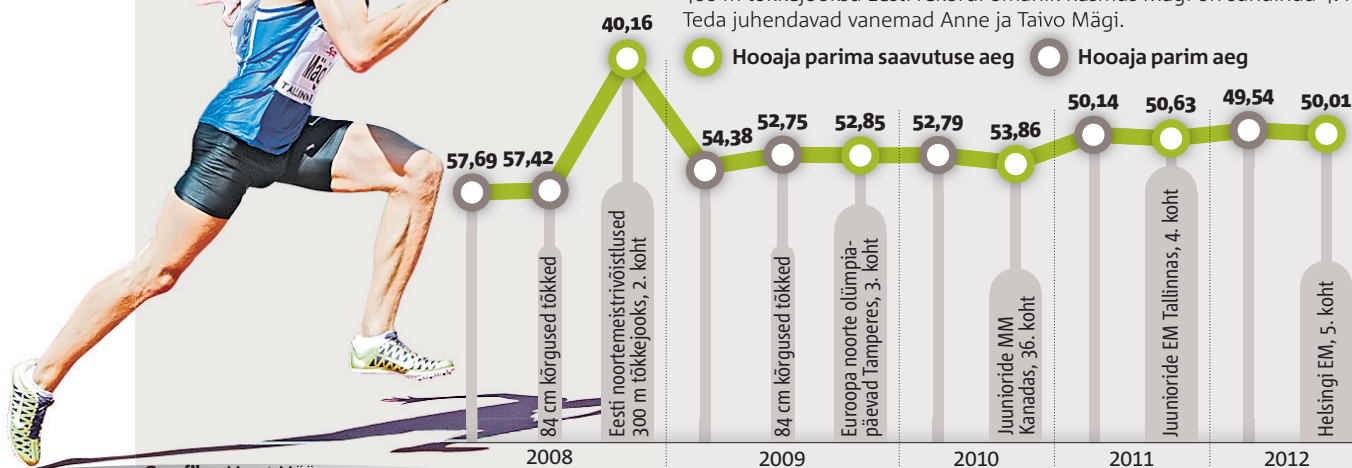
Euroopa edetabel

400 M TÕKKEJOOKS

1. Dai Greene (SUURBRITANNIA) 47,84
2. Jack Green (SUURBRITANNIA) 48,60
3. Periklis Iakovakis (KREEKA) 49,04
4. Michael Bultheel (BELGIA) 49,10
5. Rhys Williams (SUURBRITANNIA) 49,17
6. Silvio Shirmmeister (SAKSAMAA) 49,21
7. José de Leon (ITAALIA) 49,33
8. Georg Fleischlauer (SAKSAMAA) 49,37
14. Rasmus Mägi (EESTI) 49,54

Mägi on igal aastal arenenud

400 m tõkkejooksu Eesti rekordi omanik Rasmus Mägi on sündinud 4. mail 1992. aastal. Teda juhendavad vanemad Anne ja Taivo Mägi.

Graafika: Maret Müür

Isiklikke tippmarke teistel aladel

- 100 m 11,33 (2011)
- 200 m 21,90 (2011)
- 300 m 33,62 (2012, hallis)
- 400 m 46,63 (2012)
- 800 m 2.03,27 (2009)
- 110 m tj 14,14 (2011, +2,1 m/s)
- kaugushüpe 7.73 (2012, hallis)

Korvpall
Indrek Visnapuu uus töökoht

Andrus Nilk
REPORTER
sport@epl.ee

Indrek Visnapuu: minu tähtsaim ülesanne on Audentese korvpallipoiste areng

Indrek Visnapuu arvab, et Audentes veab noori alt, kui ei paku neile mitmekülgset heatasemelist ettevalmistust. Foto: Andres Putting

Audentese spordikooli korvpalli peatreener Indrek Visnapuu kinnitab, et pühendumus ja töökus kaaluvad ainult talendile lootja arengueeldused üles.

●● **Indrek, sinu ja Rauno Pehka käe all harjutavad korvpalli tulevikulootused. Mida te neilt ootate?** Siia kooli astuvatel õpilastel peab olema kaks selget eesmärki: õppida ja treenida. Nad on välja valitud. Kõige olulisem on käia koolitundides ja treeningutel. Mõlemas vallas peab toimuma areng.

●● **Vaatasin teie esmaspäevast treeningut, kus tegelesite ühes rühmas kahekümne poisiga, kaks oli veel puudu. Mida suure rühma korraga juhendamine teilt nõuab?** Kakskümmend kaks poissi ühes grupis on palju, see mõjutab treeningu efektiivsust, kõik ei saa piisavalt tähelepanu. Teeme korvpalliliiduga tööd, et saada põhikohaga üldkehalise ettevalmistuse treener, kes suudaks ühtlasi täita ka füsioterapeudi kohuseid. Sel juhul oleks võimalik gruppi treeningu ajal kaheks jaotada ja õpetamist süvendada. Alustame kõik koos soojendusega, misjärel läheb üks rühm tunniks ajaks ÜKE-t tegema ja teine harjutab pallisaalis, tunni teises pooles ülesanded vahetuvad.

●● **Mis sind uues ametis motiveerib?**

Poiste areng on minu ainuke motivaator, kõik muu on teisejärguline. Me ei valmista ette võistkonda, ei tegele taktikaga. Loomulikult õpetame koostööd väljakul. Kui põhioskusi ja -tõdesid hästi õpetame ning kui õpilased õpetatu omaks võtavad, paraneb ka meie esiliigas osaleva võistkonna mängupilt. Siin valmistatakse mängijaid ette mees-tekorpallis ees seisvate nõudmiste paremaks täitmiseks.

●● **Mis mõõdupuu järgi poiste edasimineku tempot hinnata?**

Treenerid peavad neli korda aastas täitma õpilase arengukaarti. Minu küsimus on: kas poiste igapäevane juhendaja on kõige õigem nende edasiminekut hindama? Näiteks oma lapse kasvamist ei pane vanemad tähele, sest on pidevalt koos. Sugulane ütleb: „Sinu laps on pikaks sirgunud.“ Võib-olla tuleks järelkasvu hetkeseisu ja arengupotentsiaali hindamine jätta kellegi teise ülesandeks. Mina pean suutma põhjendada tehtud tööd ja olukorda, kui kellegi areng ei vasta ootustele. Eks ootused on nii meil Raunoga, koduklubi treeneritel kui ka lapsevanematel, erialaliselt eelkõige korvpalliliidul.

●● **Kes teie õpilastest võiksid osaleda meistriliigas?**

Kui noormees on meistriliiga võistkonnale kasulik ja ta saab piisavalt mänguaega, on see teretulnud. Vanemad poisid vajavad aeg-ajalt meesteheidlusi. Ma ei poolda aga olukorda, kui poiss käib meistriliigas kohta täitmas. Selle asemel

on tal õigem treenida. Peamine kriiteerium on õpilase sportlik areng.

Pigem saavad noored meistriliiga võistkondadesse liiga lihtsalt. Mõne arengule võib see mõjuda pärssivalt. Ta kipub mõtlema, et on saavutanud mingi taseme, ja siis tekib rahulolu ja mugavnemine. Spordis on rahuloluhetked üürikesed. Tugevaks saavad sportlased, kes suudavad nautida edasiminekut.

Noorkorvpallur võib paari kolme kuu kestel mängida kolme eri treeneri käe all: meil, koduklubis noortevõistlustel ja meistriliigas. Ta peab kohanema igapäevse nõudmistega ja olema valmis ennast iga päev tõestama.

●● **... ikka meeles mõlkumas sõnum: saada paremaks! Kuidas püüad õpilaste mõtteid mõjutada?**

Võistkonnaala nõuab ka psühholoogilist tööd. Igaüks peab vastutama esmalt iseenda ees, aga tal on kohustused ka koduklubi, oma vanemate ja rühmakaaslaste ees. Poiss on valitud Audentesse sellepärast, et siin on tal parem oma võimeid arendada kui koduklubis, kus ta oli teistest selgelt parem ega saanud piisavalt konkurentsi. Siin peab iga poiss pakuma oma kaaslastele väarikat partnerlust.

●● **Keda spordigümnaasiumisse kutsuda?**

Noored võivad teha

Isiklikku

Indrek Visnapuu
Korvpallitreener
SÜNDINUD 4. MAIL 1976

VÕISTKONNAD:

●● Tartu Ülikool/Rocki peatreener 2009–jaanuar 2012, abitreener 2007–2008; U-18 Eesti koondise peatreener 2005–2007, U-20 Eesti koondise peatreener 2008, TTÜ / A. Le Coqi abitreener 2002–2004, klubi Kalevi Pojad ja TTÜ noortetreener 2000–2005.

SAAVUTUSED:

●● Tartu Ülikool/Rocki peatreenerina 2009 Balti korvpalliliigas 3. koht,
●● **2011** Balti Cupil 1. koht,
●● **2010** Eesti meister,
●● **2009, 2010 ja 2011** Eesti karikavõitja,
●● abitreenerina **2008** FIBA EuroChallenge'il 4. koht;
●● U-18 Eesti koondise peatreenerina **2007** EM-i A-divisjonis 12. koht
●● **2006** B-divisjonis 2. koht;
●● **2005** Eesti parim noortetreener.

SAAVUTUSED KORVPALLURINA:

●● Eesti meistrivõistlustel 2000 1., 2003 2. ja 1998 3. koht.

HARIDUS:

●● 2000 Tartu ülikooli kehakultuuriteaduskond, FIBA treenerilitsents.

Otsingud oma Nowitzki avastamiseks peavad algama varajases eas ja üldjuhul mujal, Audentes on vahelüli.

poole aasta või aastaga korraliku arenguhüppe. Kui koduklubi ei paku talle enam edasiminekut soodustavat keskkonda, oleks vaja mõelda, kuidas tuua ta Audentesse. Meie kooli ukseid on avatud kõigile, keda näeme perspektiivis Eesti koondise kandidaadidena. Minu meelest peab jääma ka võimalus teha õpilaskonnas vahetusi. Eesmärk on teha meie koolis nii head tööd ja pakkuda nii häid tingimusi, et klubid tahavad oma noormängijaid siia saata ja poisid soovivad tulla.

●● **Martin Mürsepp alustas tagaliinis ja äärel ning jõudis korvi alla. Kas mitmekülgne ettevalmistus võiks olla üks teie treeningute juhtlauseid?**

Üldjoontes kindlasti, teisest küljest tuleb ikkagi lähtuda mängijast. Selles vanuses on enam-vähem selge, kes on korvialune ja kes tagamängija. Nad peavad siin arendama põhioskusi ja -tõdesid: kohalik nii kaitses kui ka rünnakul, viskamine, söötmine, põrgatamine, katted, löiked, palli liikumine jne. Kes tahab olla edukas, peab seda kõike oskama.

Rühma vaadates võin öelda: kõik oskavad palliga paremini mängida kui pallita. Nad on olnud koduklubides liidrid. Ent pallita tegutsemise osakaal on suurem, millela heaks mängijaks ei saa. Sellele paneme palju rõhku.

●● **Keda võiks eelisjärjekorras kooli vastu võtta?**

Kui seame lati väga kõrgele, pole võib-olla mingil momendil kedagi treenida. Igaüht, kel on vähegi potentsiaali, peame proovima aidata. Nagu Eesti korvpallis tervikuna, on ka meil vähe pikasid. Korvpallis on läbi löönud ka lühikesed. Tahe, pühendumus ja töökus peavad kindlasti olema, need omadused kaaluvad pikas perspektiivis ainult talendile lootva poisi arengueeldused üles.

●● **Tore, kui meil tõuseks esile oma Dirk Nowitzki, kelles on ühendatud nii üüratu anne kui ka väsimatu töökus.**

Kui keegi Nowitzki-sarnane esile kerkib, peame hoolitsema selle eest, et ta kaduma ei läheks. Otsingud oma Nowitzki avastamiseks peavad algama varajases eas ja üldjuhul mujal, Audentes on vahelüli.

●● **Kas tunned elevust?**

Kui meie rühmast keegi ei arene, ei saa meistriliigas tegijaks ega koputa meestekoondise uksele, küsitakse treeneritelt: „Mida olete teinud?“ Kui su käe all on kakskümmend kaks poissi, on raske puudulikku valikut vabanduseks tuua. Keegi peaks ikkagi soovitud tasemele jõudma. ✕

Purjetamine
Tuleristsed purjetamises olümpiamedalisti Tõnu Tõnistega**Pärt Talimaa**
TOIMETAJA
part.talimaa@ep.lee

Kilukarbi silueti imetlemine purjespordiga kokku ei käi

Võimalus veeta ilusa sügis-päeva paar tundi Tallinna lahel purjetamise algtõdedega tutvust tehes. Miks mitte ennast proovile panna?

Pean tunnistama, et veel veidi aega tagasi piirdusid minu teadmised purjetamisest Eesti praeguste ja endiste tippude saavutustega, ent ala täpsemast spetsiifikast ei olnud mul aimugi. Londoni olümpiamängude ajal olid aga just purjetamise ülekanded mulle ühed enim sümpatiseerivad. Paari kõrva taha jäänud termini, nagu näiteks, et krüüs tähendab vastu tuule suunal sõitmist või see, et märki võttes on eesõigus paremalt halsilt tulejal, kõrval sai selgeks, et purjetamine on spordiala, mis nõuab pidevat füüsilist ja vaimset teravust.

Need paar terminit tagataskus varuks ja vajaduse korral väljakäimiseks, et ma midagi ikka tean ka, oligi aeg sättida ennast valmis esimeseks praktilisemaks tutvuseks purjetamisega. Ehk siis ilus sügispäev Tallinna lahel koos Eesti purjetippudega.

Loosiratas toob triost Johannes Ahun, Deniss Karpak, Tõnu Tõniste paariliseks viimase. „Ohoo, olümpiamedalitelt oleme teistest üle,” jõuan omaette mõelda, kui Tõnu juba teatab, et sõiduvahendiks oleva RS Feva paadiklassi purjekaga on temalgi esimene kord sõita. Nojah, mis siis ikka, endale eelnevalt seatud eesmärgid olid mul ju niigi madalad. Õnnestuks päev nii läbida, et paat kummuli ei käi ja merehaigus peale ei tuleks, siis võiks plussi kirja panna küll. Tõele au andes tuleb muidugi öelda, et teistelegi osalejatele oli alles eelmisel aastal Eestisse jõudnud ja lasteiga mõeldud RS Feva paadiklassiga esimeseks korraks sinasõprust sobitada.

Viimane kord mõtlen merehaigusele Pirita lahe suudmes, kui paadinina asuvad noolima esimesed Tallinna lahel tulevad lained. Kõikumine on küll tuntav, ent ei midagi hullu ning varsti on käed juba nii tööd täis, et mingitele tühistele lainetele pole aega mõelda. Tegelikult pole üldse eriti aega muu kõrvalisega tegelemiseks ning nii jääb lahel ka kuulsa, kuid viimasel ajal kõvasti täiendusi saanud, kilukarbi silueti ilu üle pikemalt mõtisklemata.

Kindad kätte

Soodimehena jääb minu ülesandeks eesmise purje ehk foki eest hoolitsemine, mida saab rihtida kummaski paadi servas oleva nõõriga. Ega alguses olukorrale eriti pihta ei saa ja kõik käib seljatagant

Purjetamisesa minust esimese proovimise järel muidugi ei saanud, ent Tõnu Tõniste õpetussõnad aitasid spordialaga rohkem sinasõbraks saada küll. Foto: Eva Ligi

tulevate Tõnu näpunäidete järgi, ent peagi tundub kõik juba loogiline endalegi: vastutuule suunal puri võimalikult kriipsuks tõmmata ja pärituules järele anda, kuid samal ajal jälgida, et see oleks siiski pingul. Südame alt läheb soojaks, kui Tõnu ütleb, et nüüd teeme paudi ehk siis taas midagi tuttavat olümpia-ülekannetest. Maakeeli öeldes siis purjeka kursi muutmine läbi vastu tuule suuna – roolimees määrab uue sõidusuuna, siis tuleb pea alla tõmmata, poom vähiseb üle pea ning seejärel tuleb kiiresti ka eesmine puri õigeaks rihtida.

Pärast väikest nii-sama sõitmist Tallinna lahel on aeg võistlussõitude käes ja adrenaliin tõuseb lakke. Esmalt strateegiamängud ehk allesjäänud kahe minuti jooksul

stardiks võimalikult hea tuule tabamine ja konkurentide suhtes soodsa positsiooni valimine ja siis ongi minek. Esimene sõit saab minu jaoks paraku kuidagi ootamatult järsku läbi ja veelgi valusam on vaid vähem kui paadipikkuse suurune allajäämine Denissi paadile. Teises sõidus on rada veidi tuttavam, fokiga tegutsemine on samuti rohkem käpas, ent tulemus

on paraku sama – teine koht. Kolmandaks sõiduks on siht selge, nüüd tuleb võtta! Merele tulles vihmale pööranud ilm on samuti päikeseliseks läinud ja sama rõõmsates toonides sujub ka sõit. Soodsa taganttuulega libiseme konkurentidelt

jõudsalt eest ning Pirita jõe suudmes oleme selgelt esimesed. Finiš on aga paraku alles olümpiatule urni juures ja tuule vähenedes hakkab edugi jõudsalt kahanema. Denissi paat libisebki mööda ja kuigi finišis antakse võit meile, sest konkurendid olid kasutanud lubamatut pumpamist ehk siis keharaskusega paadi loksutamist, ei teki siiski suurt võidurõõmu.

Küll on aga hea meel purjetamisest ja tegelikult ei tahakski veel paadist välja ronida. See spordiala, kus lisaks füüsilisele jõule on vaja ka pidevat mõttetööd, jälgimaks konkurentide tegemisi ja arvestamaks tuuleolusid, on juba esimesel korral südamesse pugunud. Sõidu lõppedes jääb vaid tõdeda, et kindad oleks pidanud kätte panema, sest paljaks käsi nõõre sikutades hakkavad valutavad näpud endast vaikselt märku andma. ✕

Purjetamine on spordiala, kus lisaks füüsilisele jõule on vaja ka pidevat mõttetööd.

Mida teha

Võta kätte ja osale!

LAUPÄEV

- 11.00** Elva XI Meejooks (2 km). Elva staadioni parkmets
12.00 RMK Kõrvemaa rattamaraton (40,5 km). Võistluskeskus Kõrvemaa matka- ja suusakeskuses
12.00 Pööripäevajooks (2,5 ja 5 km). Kuressaare Loode tammik

PÜHAPÄEV

- 11.00** XXIX Rakvere rahvajooks. Start Kastani puisteel, võistluskeskus Rakvere staadionil
12.00 Pirita sügisjooks (6 km). Start Metsavahi teel

Mine kohale!

LAUPÄEV

- 11.30** Heitealade Balti maavõistlus. Karksi-Nuia staadion
12.00 EMV suvebiatlonis. Tehvandi
12.00 Rahvusvaheline võrkpalliturniir „Pärnu sügis 2012”. Pärnu VK – Tartu SK Duo
13.00 Traavivõistlused Tallinna hipodroomil
13.30 „Pärnu sügis 2012”. Jelgava Biolars – Tallinna Selver
14.00 Meeste jalgpalli meistriliiga. Tallinna FC Levadia – JK Sillamäe Kalev, Maarjamäe staadion
16.00 Korvpalli sõpruskohtumine. BC Rakvere Tarvas – Kauhajoki Karhu Basket, Rakvere spordihall
17.00 Meeste jalgpalli meistriliiga. FC Kuressaare – Narva JK Trans, Kuressaare linnastaadion; FC Viljandi – Paide linnameeskond, Viljandi linnastaadion; JK Tallinna Kalev – Nõmme JK Kalju, Kalevi keskstaadion; Tartu JK Tammeka – Tallinna FC Flora, Tartu Tamme staadion
18.00 „Pärnu sügis 2012”. Tartu SK Duo – Tallinna Selver
18.00 Käsipalli meeste Balti liiga. Põlva Serviti – Riihimäen Cocks
19.30 „Pärnu sügis 2012”. Pärnu VK – Jelgava Biolars

PÜHAPÄEV

- 12.00** EMV suvebiatlonis. Tehvandi
12.00 „Pärnu sügis 2012”. Tartu SK Duo – Jelgava Biolars
13.30 „Pärnu sügis 2012”. Pärnu VK – Tallinna Selver
16.00 Škoda jäähoki meistriliiga. HC Panter Purikad – Viiking Sport, Premia jäähall
17.00 Käsipalli meeste Balti liiga. Põlva Serviti – HC Kehra/Daisy

Vaata televiisorist!

LAUPÄEV

- 13.55** Eesti jalgpalli meistriliiga. Tallinna FC Levadia – JK Sillamäe Kalev (TV6)
15.55 Vormel 1 Singapuri GP kvalifikatsioon (Viasat Sport Baltic)
16.15 Jalgratta-MM. Naiste grupisõit (Eurosport)

PÜHAPÄEV

- 2.30** USA jalgpalli meistriliiga. New York Red Bulls – New England Revolution (Kanal 12)
12.00 Jalgratta-MM. Meeste grupisõit (Eurosport)
14.30 Eesti sportlased Londoni paraolümpial (ETV)
14.50 Vormel 1 Singapuri GP (Viasat Sport Baltic)
17.55 Jalgpalli Inglise meistriliiga. Manchester City – Arsenal (Viasat Sport Baltic)

AjaPeegel Fotograaf meenutab

Lembit Peegel
lembit.peegel@epl.ee
FOTOGRAAF

FOTOD:

- [1]** Väravas seisab Rein Jauk.
- [2]** Rein Jauk vanaisana mugavas Kakumäe kodus
- [3]** Seekord läks mööda. Taga Arvo Tamkõrv
- [4]** Esikaas, mälestus Kubani-maalt

Spordijuhtide jõulukingitus jalgpalluritele

FOTODEST:

Aeg: 1967, 2009
Koht: Tallinn, Kakumäe
Fotod: Lembit Peegel

1968. aastal langetasid Eesti NSV spordijuhtid meie spordiajaloo kõige tagurlikuma otsuse: vabatahtlikult loobuti osalemast NSV Liidu jalgpalli meistrivõistluste B-grupis.

Seniajani on selgusetu, miks seda tehti. Vaikib ka tolleaegne Eesti NSV spordikomitee esimees Heino Sisask. Sellest otsusest algas

meie jalgpalli taandareng. Staadionide kommunikatsiooniseadmeid ei uuendatud, kõige tähtsamaks said jooksurajad, jalgpalli armastav pealtvaataja peletati eemale.

Tänapäeval on suuresti just tänu jalgpallile Viljandis, Tartus ja Rakveres nüüdisaegsed staadionid. Tartu Tamme staadionil võib korraldada kergejõustiku nn öhtumiitinguid.

Tänavu 29. septembril saab 70-aastaseks jalgpalli esindusmeeskonna väravavaht Rein Jauk, kes aastatel 1961–1966 kuulus Kalevi ja 1965–1968 Dünamo meeskonna

koosseisu. Ta kaitses meie esindusmeeskonna väravat üleliidulisel areenil 78 korda.

Jauk oli üks 20 jalgpallurist, kellele detsembris 44 aastat tagasi öeldi: poisid, olete vabad, otsige endale teine amet. Mati Gilden ja Arvo Tamkõrv läksid Taksoparki rooli keerima, Tiit Luik Tallinna lihakombinaati turundusjuhiks, Andrei Gaikovitš Normasse varustajaks, Rein Jauk Dvigateli konstrueerimisinseneriks jne.

Jauk on sündinud Tallinnas ja lõpetanud Tallinna 17. keskkooli. Üheksa aastat nühkis ta öhtuti TPI

auditooriumide pinke ja 1972. aastal lõpetas instituudi energeetiku-na. Kahekordne vabariigi meister ja karikavõitja Jauk sai jalgpallipisiku võimlemisõpetaja Endel Lättelt. Lastestaadionil juhendas teda Taivo Uibo, hiljem olid treeneriteks Hans Viirmaa, Uno Piir ja Eduard Belkin.

Rein on olnud 46 aastat abielusadamas, koos abikaasa Kristaga löid nad perefirma Eetel-Ekspert OÜ, mis tegeleb elektriteemaliste teaberaamatute ja ajakirja kirjutamise ning elektrilase täiendus-koolitusega.

Meelespea

Eeloleval nädalal on sündinud

24. SEPTEMBER

1934 – Maret Kutman, spordipedagoog

1959 – Aleksandr Karavajev, korvpallur

1965 – Rainer Vösaste, saalihokimängija

1970 – Imre Tiidemann, viievõistleja

25. SEPTEMBER

1939 – Vello Tõnso, spordiajakirjanik

1956 – Mari Palm, sõudja

1958 – Jüri Lepp, käsipallur ja treener

1959 – Tõnu Lust, korvpallur ja treener

1972 – Marko Pachel, ujuja

1974 – Aare Halliko, korvpallikohunik

26. SEPTEMBER

1944 – Anatoli Belov, jalgpallitreener

1950 – Indrek Till, motosportlane

1963 – Mart Saarlo, purjetaja

1974 – Martin Mürsepp, korvpallur

1982 – Tiit Kivisild, ratsutaja

27. SEPTEMBER

1929 – Bruno Junk, kergejõustiklane (surnud 1995)

1941 – Kalju Jurkatamm, kergejõustiklane

1946 – Vladimir Stepanišin, kergejõustikutreener

1962 – Vaiko Vooremaa, purjetaja

1976 – Urmet Uusorg, kergejõustiklane

1977 – Andrus Värnik, kergejõustiklane

28. SEPTEMBER

1925 – Endel Nelis, vehklemistreener (surnud 1993)

1957 – Tarmo Valgepea, kergejõustiklane

1982 – Aivar Rehema, suusataja

1986 – Siret Luik, vibulaskur

1987 – Viktoria Leks, kergejõustiklane

29. SEPTEMBER

1972 – Elo Saue, orienteeruja

1973 – Toomas Proovel, maadleja

1981 – Rein Kivi, saalihokimängija

1981 – Leonid Gulov, sõudja

1993 – Viktor Romanenkov, iluuisutaja

30. SEPTEMBER

1926 – Heino Kruus, korvpallur (surnud 2012)

1946 – Mati Hiis, spordifotograaf

1966 – Rainis Jaansoo, kergejõustiklane

1966 – Are Kaurit, motosportlane

1976 – Kristina Gusseva, allveesportlane

1977 – Aet Süvari, spordiajakirjanik

Allikas: ESB

**Täna Delfi
Spordis: rahvasportlased
kogunevad
Kõrvemaale!**

Vormel 1 Lisandub veel üks USA etapp

Pärt Talimaa
TOIMETAJA
part.talimaa@epl.ee

Globaliseerumine vormelimaailmas

VORMEL 1. Vormelimaailma suur juht Bernie Ecclestone on viimasel ajal seadnud üheks selgeks eesmärgiks aina enam MM-sarja etappe Euroopast välja viia.

Eile avaldatud järgmise hooaja kalender tõestas, et trend jätkub tulevalgi aastal. Kavas on nagu tänavugi 20 etappi, ent neist vaid seitsmel kihutavad sõitjad Euroopas. Ainsaks muudatuseks on Valencia tänavaringraja asendamine uhiuue Ameerika etapiga, mis sõidetakse juuni keskel New Jerseys Port Imperiali tänavarajal.

Etappide osakaalu võrreldes võib välja tuua, et kümme aastat tagasi koosnes sari 17 võistluspaigast, milles oli Euroopa omasid tervenisti 11.

Kõrvaloleval pildil New Yorgi siluetil poseeriv valitsev maailma-meister Sebastian Vettel näitas

eile aga head kiirust Singapuris, kus ta võitis mõlemad vabatreeningud. Teisel treeningul sõitis Vettel päeva kiireimaks ajaks 1.48,340.

Foto: AFP/Scanpix

Lühidalt

Algavad hoki Eesti meistrivõistlused

Homme saab hoo sisse järjekordne Eesti hokimeistriliiga hooaeg, kus sel aastal osaleb viis klubi: HC Panter/Purikad, Tartu Kalev-Välk, Kohtla-Järve Viru Sputnik, Narva PSK ja Tallinna Viiking Sport. Augusti lõpus Eesti jäähoki liidu uueks peasekretäriks saanud Meelis Laido sõnul on alaliidu üheks põhieesmärgiks tuua ala juurde rohkem noori. **Delfi**

Tõnis Erm võitis MK-etapi

Räpinas toimival rattaorienteerumise MK-sarja etapil jättis Tõnis Erm 7,2 kilomeetri pikkusel sprindidistantsil võidu kodumaale. Seejuures suutis eestlane võistluse võita vaatamata viimase kontrollpunkti eel maha tulnud rattaketile, mille järel pidi Erm järelejäänud distantsi joostes läbima. **EPL**

Kalev/Cramole Soomest võit

Korvpalli valitsev Eesti meister Kalev/Cramo alustas Soomes kontrollturniiri samuti võiduga, kui põhijanaabrite Salo Viikingid alistati 96 : 86. Gary Wilkinson viskas 20 punkti, Bamba Falli kontole jäi 15 silma. Tanel Sökk lisas 11 tulemuslikule söödule kümme punkti. Täna mängib meeskond Soome meistri Nilan Bisonsiga. **Delfi**

TÜ/Rock häbistas ameeriklasi

Hooajaeelsel Liepāja kontrollturniiril alistas Tartu Ülikool/Rocki korvpalliklubi lõunanaabrite juures tuuritava ameeriklastest koosneva võistkonna 145 : 65. Eesti klubi edukaimana viskas Ivan Neljubov 36 punkti, Timo Eichfuss lisas 33 silma. Kolmikduubli kogus Silver Leppik, kes panustas 15 punkti kõrval meeskonna edusse 13 resultatiivset söötu ja kümme lauapalli. **EPL**

Aerutamise MM-ilt viies koht

Roomas toimival pikkade distantside aerutamise MM-il sai 17-aastane pärnakas Joosep Karlson noormeeste ühekanuu 17 km sõidul viienda koha. Juba täna läheb Tiina Hodakovi õpilane kõrget kohta püüdma kahekanuu distantsil, kus tema kaaslaseks on treeningpartner Andreas Baum. **EPL**

Robson tegi brittide tenniseajalugu

Vaid 18-aastasest Laura Robsonist (WTA 74.) sai 22 aasta jooksul esimene WTA-turniiri finaali jõudnud briti naistennisist. Guangzhou turniiri poolfinaalis alistas ta rumeenlanna Sorana Cîrstea (WTA 30.) 6 : 4, 6 : 2.

Esikohamatšis on briti vastaseks Taiwani tennisist Hsieh Su-Wei (WTA 53.). **Delfi**

JÄRGMISEL LAUPÄEVAL, 29. SEPTEMBRIL MÄRKAME TÕSIST

entusiasmi!

VAID
4,99€
FILM!

+1,15 € PÄEVALEHE EEST

MEHED EI NUTA

Sulev Nõmmik (1968)

Kui raadios kuulutatakse välja uus sa-natooriumipakett isikutele, kes vaelevad unetuse käes, ilmub kohale kirju seltskond. Kes neist on tõeliselt haige? Seda peab selgitama novaatorlik ravimeetod, mille kohaselt haiged määratakse üksikule saarele, päikese kätte ja looduse keskele, et nad unetuse tööga välja raviks. Uus ravi tekitab haigete seas paksu pahameelt. Hüpohondrik (Ervin Abel), ooperilaulja (Kalju Karask), naistemees (Endel Pärn), gigantse ettevõtte juht (Ants

Lauter) ja nende kaaslased üritavad saarelt põgeneda, aga edutult. Nende pingutusi vaatab pealt kuurordi meditsiiniline personal. Vigurvända roll on Voldemar Kuslapil, keda kogu olukord selgelt lõbustab.

„Mehed ei nuta“ on Sulev Nõmmiku legendaarse komöödiatrioloogia avafilm (teisteks „Noor pensionär“ 1972 ja „Siin me oleme“ 1978) ning mõnes mõttes neist kõige vabama olekuga. Käsikirja panid kokku Enn Vetemaa ja Sulev Nõmmik.

Eestlaste armastatuim komöödia!

Filmid on müügil paremini varustatud poodides. Tahad filme otse koju – telli!
Info ja tellimine: www.epl.ee/eestifilm

Eesti filmiklassika

Eesti Päevaleht

Võtame Teie mured üle!

Larssen CS OÜ alustas aastal 1994 teenuste pakkumist Larssen® kaubamärgi all. 18 aastat hiljem oleme saavutanud märkimisväärse positsiooni äri alustamise ja administratiivteenuste pakkumise valdkonnas ning oleme tuntud kui maksu- ja juriidilised nõustajad. Oleme Crowe Horwath International liige, mis kuulub maailma suurimate audiitori ja konsultatsioonikettide esikümnenndiku.

- Maksustamine Eestis
- Piiriülene maksude planeerimine
- VAT
- Topeltmaksustamise vältimise nõustamine
- Raamatupidamisteenused
- Konsolideeritud aruandlus (IFRS)
- Ärinõustamine
- Firmade asutamine ja teenindamine ülemaailma.

Narva mnt 13,
Tallinn 10151
Eesti

Telefon +372 61 43 090
FAX: +372 61 43 093
GSM: +372 52 87 080

E-mail: info@larssen.ee

www.larssen.ee

LEHT + DVD

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee Eesti uudised 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, välisuudised 680 4455, Ärileht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470, sport 680 4490. Tellimine 680 4444, tellimine välismaale KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, reklaam 680 4500. EPL Online www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

